

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova

MĚŘENÍ EKONOMICKÉHO RŮSTU A ROZVOJE REGIONU

Vedoucí práce

Ing. Antonín Šmejkal

Autor

Bc. Tomáš Krejčí

2007

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „**Měření ekonomického růstu rozvoje regionu**“ vypracoval samostatně a použil jen pramenů, které cituji a uvádím v příloženém seznamu použité literatury. Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

V Českých Budějovicích, dne 28. července 2007

Poděkování

Děkuji panu Ing. Antonínu Šmejkalovi za odborné vedení při zpracování mé diplomové práce.

OBSAH

1 ÚVOD..... 12

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE..... 13

2.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	13
2.1.1 Region.....	13
2.1.1.1 Nodální a polarizované regiony.....	15
2.1.1.2 Ekonomické regiony.....	17
2.1.2 Typy ekonomických regionů.....	18
2.1.2.1 Základní typologie ekonomických regionů.....	18
2.1.3 Účelové regiony.....	20
2.1.4 Regionální rozvoj.....	21
2.1.5 Ekonomický rozvoj regionů.....	22
2.1.6 Měření ekonomické výkonnosti regionu.....	24
2.1.6.1 Regionalizace HDP.....	24
2.1.6.2 Faktory ekonomické výkonnosti regionů.....	25
2.1.7 Faktory rozvoje regionů.....	26
2.1.7.1 Přírodní zdroje.....	27
2.1.7.2 Obyvatelstvo a pracovní zdroje.....	28
2.1.7.3 Ekonomické činnosti a jejich struktura.....	29
2.1.7.4 Infrastruktura.....	30
2.1.7.4.1 Technická infrastruktura regionu.....	30
2.1.7.4.2 Sociální infrastruktura regionu.....	31
2.1.8 Příčiny meziregionálních rozdílů.....	32
2.1.8.1 Přírodní podmínky.....	33
2.1.8.2 Demografická situace.....	34
2.1.8.3 Ekonomická situace.....	35
2.1.8.4 Institucionální zabezpečení a politická rozhodnutí.....	36
2.1.9 Regionální ekonomická analýza.....	36
2.1.9.1 Charakteristika regionální ekonomické analýzy.....	36
2.1.9.2 Všeobecná charakteristika nástrojů regionální ekonomické analýzy.....	38
2.1.9.3 Nástroje používané při ekonomické analýze.....	38
2.1.9.4 Ex ante analýzy.....	38
2.1.9.5 Ex post analýzy.....	39
2.1.10 Vybrané metody regionální ekonomické analýzy.....	40
2.1.10.1 SWOT analýza.....	40
2.1.10.2 Analýza exportní báze.....	41
2.1.10.3 Analýza strukturálních změn.....	43
2.1.10.4 Input-output analýza.....	43

3 CÍL A METODIKA PRÁCE..... 45

4 CHARAKTERISTIKA JIHOČESKÉHO KRAJE.....46

4.1 INFRASTRUKTURA.....	46
4.1.1 Dopravní infrastruktura.....	46
4.1.1.1 Silniční doprava.....	47
4.1.1.2 Letecká doprava.....	48
4.1.1.3 Železniční doprava.....	49
4.1.1.4 Vodní doprava.....	49
4.1.1.4.1 Osobní lodní doprava.....	49
4.1.2 Telekomunikace.....	50
4.1.2.1 Spoje.....	51
4.1.3 Energetická infrastruktura.....	51
4.1.3.1 Zásobování elektrickou energií.....	51
4.1.3.2 Zásobování plynem.....	52
4.1.3.3 Zásobování teplem.....	52
4.1.4 Vodohospodářská infrastruktura.....	53
4.1.4.1 Zásobování pitnou vodou.....	53
4.2 OBYVATELSTVO.....	54
4.2.1 Struktura osídlení, hustota obyvatelstva.....	54
4.2.2 Věková struktura.....	54
4.2.3 Přirozená měna obyvatelstva.....	55
4.2.4 Migrace.....	56
4.2.5 Vzdělanostní struktura.....	57
4.2.6 Ekonomická aktivita.....	58
4.2.7 Byty a domy.....	58
4.3 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	59
4.3.1 Voda.....	59
4.3.2 Půda.....	60
4.3.3 O vzduší.....	60
4.3.4 Odpady.....	61
4.3.5 Chráněná území.....	61
4.4 EKONOMIKA.....	62
4.4.1 Ekonomické subjekty.....	63
4.4.2 Průmysl.....	64
4.4.3 Průmyslové zóny.....	65
4.4.4 Stavebnictví.....	65
4.4.4.1 Stavební povolení.....	66
4.5 CESTOVNÍ RUCH.....	66
4.6 ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ, RYBÁŘSTVÍ.....	67
4.6.1 Zemědělství.....	67
4.6.1.1 Živočišná výroba.....	68
4.6.1.2 Rostlinná výroba.....	68

4.6.1.3 Zemědělské podniky.....	68
4.6.1.4 Pracovníci v zemědělství.....	69
4.6.2 Lesnictví.....	69
4.6.3 Rybářství.....	69
4.7 ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY.....	70
4.7.1 Zdravotnictví.....	70
4.7.2 Sociální služby.....	71
4.7.2.1 Zařízení sociálních služeb.....	71
4.8 ZAMĚSTNANOST, NEZAMĚSTNANOST, VOLNÁ PRACOVNÍ MÍSTA, VZDĚLÁVÁNÍ.....	71
4.8.1 Zaměstnanost.....	71
4.8.1.1 Průměrné mzdy.....	72
4.8.2 Nezaměstnanost.....	73
4.8.2.1 Uchazeči o zaměstnání.....	73
4.8.3 Volná pracovní místa.....	74
4.8.4 Vzdělávání.....	74

5 VÝBĚR KONKRÉTNÍCH FAKTORŮ A KRITÉRIÍ PRO MĚŘENÍ EKONOMICKÉHO RŮSTU A ROZVOJE JIHOČESKÉHO KRAJE A JEJICH MĚŘENÍ..... 77

5.1 FAKTORY A KRITÉRIA.....	77
5.2 MĚŘENÍ FAKTORŮ A KRITÉRIÍ.....	79
5.3 ZHODNOCENÍ PROVEDENÉHO MĚŘENÍ.....	89
5.3.1 Jednotlivé oblasti.....	89
5.3.1.1 Ekonomický potenciál.....	89
5.3.1.2 Lidský potenciál.....	90
5.3.1.3 Technická vybavenost a obsluha území.....	91
5.3.1.4 Životní prostředí.....	92

6 ZÁVĚR..... 93

7 SUMMARY..... 97

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ..... 98

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

SEZNAM PŘÍLOH

1 ÚVOD

Zásady regionální politiky vlády ČR jsou legislativně dány vydáním Zákona č.248/2000 Sb.¹ o podpoře regionálního rozvoje, který nabyl účinnosti 1. 1.2001 ve vazbě na vznik krajských samospráv. Tento zákon stanoví podmínky pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu kraje, s tím související působnost správních úřadů, krajů a obcí a vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti.

Pro rozvoj regionu je důležitým požadavkem teoretické povědomí o regionální politice, znalost daného regionu, jeho nedostatků a rozvojového potenciálu. Základem pro využití tohoto potenciálu je poznání základních faktorů, které působí na rozvoj regionu.

Tato práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část popisuje základní pojmy, jako je region, typy regionů a regionální rozvoj, faktory rozvoje regionů a další.

V praktické části je popsána charakteristika Jihočeského kraje z hlediska obyvatelstva, ekonomiky, životního prostředí, cestovního ruchu, zdravotnictví, zemědělství a dalších. Dále je zde proveden výběr faktorů a kritérií ekonomického růstu a rozvoje Jihočeského kraje a jejich následné měření.

Vzhledem k dostupnosti některých informací a proměnlivosti prostředí nemůže výběr vhodných faktorů a kritérií podle zvolených oblastí obsáhnout všechny problémy, které ovlivňují rozvoj regionu.

¹ Zákon č.248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. [online]. [3. 6. 2006]. Dostupný z World Wide Web: <http://www.crr.cz/old/rr/rozvoj_zakon.html>.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

2.1.1 Region

Jelikož pojem region má své místo v různých disciplínách, nemůže se stanovit jeden model regionu a nemůže se ani jednotně definovat.

Z pohledu regionální ekonomiky je region prostorovým podsystemem krajiny, který charakterizuje určitá prostorová struktura a úroveň ekonomického a sociálního rozvoje. Není tedy jen prostorovou, ale i ekonomickou a sociální jednotkou.

Ekonomické vědy chápou region jako území, ve kterém funguje určitý princip uspořádání vzájemných aktivit a vazeb mezi ekonomickými jednotkami (firmami), lidským a přírodním potenciálem a infrastrukturou. Intenzita propojenosti uváděných faktorů vymezuje ekonomický region.

Region je prostorovou jednotkou, která může být vymezena formálně nebo neformálně na základě konkrétního účelu, přičemž velikost prostoru definovaného jako region může být různá. V nejvšeobecnější rovině se může region chápat jako ohraničený prostor na základě zvolených kritérií, které vyplývají z účelu, pro který je prostor vymezený.²

Prostorové celky mohou mít různou velikost. Od rozsáhlých nadstátních útvarů typu Evropské unie až po malé okresy nebo obce. Odvíjí se od účelu, za kterým se sleduje prostor. Prostor má různá synonyma jako: území, krajina, lokalita, oblast.

Terminologie regionů rozlišuje prostor ve dvou stupních, a to jako:

- region,
- lokalita.

² BELAJOVÁ, A. – FÁZIKOVÁ, M.: *Regionálna ekonomika*. 3. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2005. 254 s. ISBN 80-8069-513-X

Nejmenším územím je lokalita. Obec jako nejmenší administrativní jednotka není tedy region. Územní celky nad lokální nebo místní úrovní se nazývají regiony. Regiony se mohou ohraničit (vymezit) na základě kritéria:

- homogenity,
- funkčnosti.

Podle kritéria homogenity se územní celky spojují do homogenních regionů, které jsou podle určitých indikátorů velmi podobné. Mezi indikátory homogenity patří geografické znaky, ekonomické znaky, sídelní znaky apod.

Smyslem územního ohraničování nebo záměrného vymezování regionů je zjednodušení komplexního obrazu reality za účelem:

- získání komplexnějšího pohledu na prostor,
- zjednodušení a zpřehlednění řídicích a administrativních funkcí,
- získání hlubší informovanosti o prostoru.

Pokud se používají pro vymezení homogenních regionů indikátory přírodních charakteristik, které se vyznačují značnou stabilitou v čase, hranice regionů není potřebné za dlouhé období měnit. Jiná situace nastává při používání sociálních nebo ekonomických indikátorů, které podléhají změnám. Dynamika vývoje ekonomických indikátorů si potom vyžaduje změnu hranic regionů.

Nejčastěji používanými ekonomickými indikátory jsou míra nezaměstnanosti, hrubý domácí produkt vytvořený v přepočtu na obyvatele v regionu, hrubá mzda apod.

Kritérium funkčnosti formuje regiony přirozeně, na základě nízké propojenosti vzájemně závislých rozvojových indikátorů a to několika najednou. Polohování velké výrobní jednotky podmíní provázanost na potřebu pracovní síly stejně jako na potřebu vybudování technické infrastruktury a dopravního systému, který zabezpečí přísun pracovní síly. Koncentrace obyvatelstva, kterou způsobila velká výrobní jednotka, podmíní rozvoj služeb.

Takto vzniká prostor, který je různorodě strukturovaný, ve kterém je mnoho rozvojových indikátorů vzájemně propojených. Takovýto region je heterogenní. Regiony jsou přirozeně heterogenní prostory. Homogenními se stávají tehdy, když je chceme hodnotit na základě jednoho nebo menšího počtu znaků.

Typický příklad formálně vymezených regionů je územně-správní členění krajín na nižší prostorové jednotky jako je stát, které jsou uspořádané v hierarchické struktuře. Základní územní jednotka je sídlo. Administrativní regiony jsou vymezené i na úrovni větších územních celků než je krajina. Příkladem je Evropská unie. Formu administrativních regionů představují územní statistické jednotky (NUTS) nebo mikroregiony fungující na principu oficiálně schválených dohod. Hranice administrativních regionů musí být výrazně vymezené a navíc kodifikované.

Administrativní regiony jsou jednotky teritoriální, s jasně vymezenými hranicemi, které jsou odlišné od místního řízení, vykonávají administrativu podle striktně vymezených kompetencí, byly uvedené do života centrální vládou v podobě funkcionálních regionů, za účelem jedné nebo více administrativních služeb.

Ve své práci považuji region jako funkční systém, tj. jako ekonomickou a sociální jednotku společnosti, schopnou zabezpečit hospodářský rozvoj a kvalitu života obyvatel žijících v jeho prostoru. Tento typ regionů tvoří:

- nodální a polarizované regiony,
- ekonomické regiony.³

2.1.1.1 Nodální a polarizované regiony

Jsou složené z prostorových jednotek různé velikosti a vybavenosti ekonomickými jednotkami a infrastrukturou a které jsou na sebe určitým způsobem závislé a propojené určitými vztahy. Tyto vztahy vyjadřují většinou pohyb zboží, služeb, kapitálu a obyvatel.

³ BELAJOVÁ, A. – FÁZIKOVÁ, M.: *Regionálna ekonomika*. 3. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2005. 254 s. ISBN 80-8069-513-X

Nodální region tvoří sídla městského typu a obce tvořící jeho zázemí, které jsou s městem spojené vazbami závislosti resp. podmíněnosti. Mezi sídly městského typu a vesnicemi existuje celá řada vazeb rozdílného charakteru a rozdílné intenzity. Tyto vztahy vznikají:

- po linii dodavatelsko-odběratelských vztahů mezi ekonomickými jednotkami umístěnými v sídlech, která mají věcnou podobu v tocích surovin, materiálů, hotových výrobků, ale i různých služeb a informací,
- po linii uspokojování poptávky obyvatel po práci, službách, rekreaci a kultuře.

Tyto vazby se neustále vyvíjejí. U některých dochází k jejich zesílení, jiné se oslabují nebo úplně zanikají nebo vznikají vazby na jiná sídla.

Pokud se rozčlení krajina na základě intenzity určitých vazeb mezi městem a sídly tvořícími zázemí, hovoří se o vymezení tzv. nodálních regionů.

Nodální region je charakteristický tím, že se skládá z jádra oblasti a periférie oblasti. Jádro oblasti tvoří sídlo, mezi kterým se uskutečňují nejintenzivnější vazby. Na periférii se nachází sídla se slábnoucí intenzitou vazeb k jádru.

Existuje několik kritérií, na základě kterých je možné vymežit nodální region. Nejčastějším kritériem je docházka za prací, která souvisí s časovou dostupností a je závislá nejen na vzdálenosti (do 20 km) ale i na dopravním spojení mezi sídly.

Nodální region je prostor, ve kterém si obyvatelstvo uspokojuje své nejzákladnější potřeby vytvářející kvalitu života. V prostoru nodálního regionu většina obyvatel nachází práci, nachází podmínky pro vzdělání a zdravotní péči.

Město samotné by se nemohlo dynamičtěji rozvíjet bez svého zázemí vesnic, protože by jeho rozvoj omezoval například nedostatek pracovních sil. Ve městě by nebylo tolik služeb, pokud by se po nich poptávalo jen městské obyvatelstvo. Vesnice nejsou schopné zabezpečit dostatek nabídky práce pro obyvatelstvo, stejně tak šíří všech služeb, které obyvatelstvo potřebuje. Vesnice je omezený trhový prostor pro širokou nabídku služeb.

2.1.1.2 Ekonomické regiony

V dnešní době se ekonomický region chápe komplexně jako prostorový podsystém krajiny, který se identifikuje na základě takových znaků, jako jsou:

- stupeň ekonomické integrace, kterou charakterizuje vzájemná propojenost dostatečného počtu ekonomických jednotek, které jsou schopné iniciovat rozvoj regionu (dostatečný počet malých a středních podniků v kombinaci s velkými), které zabezpečí sociální stabilitu v prostoru,
- společný trh práce, který je vázaný na ekonomické jednotky ale i nevýrobní jednotky vytvářející nabídku práce v prostoru,
- schopnost zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva (bydlení, zdravotní a sociální péče, vzdělání apod.),
- vybaveností technické infrastruktury, která je schopná propojit sídelní strukturu a nodální regiony,
- průměrnou velikost území, umožňující relativně samostatný rozvoj prostoru na základě vlastních zdrojů a impulsů a které zároveň umožňuje otevření se prostoru trhům zboží a služeb, práce a kapitálu, tak směrem ven i dovnitř.

Ekonomické regiony jsou relativně uzavřené sociálně-ekonomické systémy krajiny, které fungují i v prostoru mimo hranice formálního (administrativního) vymezení. Jejich prostorová alokace vymezuje těsnost vzájemného propojení podsystémů prostorové struktury, tj. výroby – obyvatelstva – technické a sociální infrastruktury a schopnost samohybné rozvojové politiky.

Jejich součástí jsou i nodální regiony, které jako součást ekonomického regionu propojují především vazby mezi ekonomickými jednotkami, ale i mezi technickou a sociální infrastrukturou.

Ekonomické regiony většinou fungují jako neformálně vymezené regiony. Ekonomické regiony mohou však být totožné s hranicemi administrativně vymezených regionů. Nejracionálnější způsobem administrativnosti vymezení regionů je způsob, kdy administrativní hranice územních jednotek veřejné správy (kraje, okresy) jsou v souladu s funkčními ekonomickými a nodálními regiony.

2.1.2 Typy ekonomických regionů

2.1.2.1 Základní typologie ekonomických regionů

Ekonomické regiony se člení na:

- rozvinuté regiony,
- problémové regiony.

Problémové regiony se dále člení na:

- zaostávající,
- deprimované (strukturálně slabé),
- s upadajícími městskými centry.

Regiony rozvinuté jsou charakteristické tím, že struktura ekonomických činností, jako i meziregionální vazby, vytvářejí předpoklady pro hospodářský růst a rozvoj a uspokojování rostoucích potřeb a sociálních jistot obyvatel.

Tyto regiony nevyžadují osobitě opatření státu. Jejich rozvoj se uskutečňuje v rámci působnosti všeobecných nástrojů hospodářského mechanismu. Mají dost vlastních zdrojů, které jsou schopné zabezpečit rozvoj nebo nutné strukturální změny. Vyznačují se vyšším podílem hrubého domácího produktu na obyvatele než je průměrná úroveň státu, nižší mírou nezaměstnanosti, kvalifikovanější pracovní silou a vybudovanou technickou a sociální infrastrukturou.

Regiony problémové – skupina problémových typů regionů je členitější, protože existují různé příčiny, které podmiňují nepříznivé tendence v rozvoji regionů. V podstatě jde o regiony, které se v důsledku uplynulého vývoje nebo změnou hospodářské politiky dostaly mimo ekonomických podmínek do takové rozvojové úrovně, kdy si vyžadují osobitou pozornost státních a regionálních orgánů.

Do skupiny problémových regionů patří:

- zaostávající regiony,
- strukturálně slabé regiony,
- regiony s upadajícími městskými centry.

V příloze č. 32 jsou uvedeny hospodářsky slabé a strukturálně postižené regiony na území Jihočeského kraje.

Zaostávající regiony jsou charakterizované postupným poklesem produkce, poptávky, spotřeby, nedostatkem kapitálu především na rozvoj infrastruktury. Roste v nich sociální nespokojenost, která vede k posilování destruktivních sil.

Mezi hlavní body, které je výstižně charakterizují, patří:

- podprůměrné vybavení výrobními faktory,
- vysoká míra nezaměstnanosti,
- podprůměrný hrubý domácí produkt na obyvatele,
- podprůměrná míra důchodů obyvatelstva a spotřeby,
- nízká úroveň využití přírodních zdrojů a zdrojů pracovních sil.

Tyto oblasti jsou objektem osobitých postavení vlády formou regionální politiky. Oživení upadajících regionů je nejen kapitálově, ale i časově náročné. V upadajících regionech je v první etapě nutné zaměřit se na zastavení úpadku a stabilizaci určitého stupně rozvoje. Druhá etapa představuje postupné oživování ekonomických aktivit.

Strukturálně slabé regiony – pro tento typ regionů je charakteristické, že kdysi byly dynamicky se rozvíjející. Struktura jejich ekonomické činnosti byla založená převážně na tradičních odvětvích primárního sektoru jako zpracování surovin, materiálů, zemědělství, těžba rud, uhlí, těžké strojírenství, stejně tak na odvětvích o které výrazně poklesl zájem na mezinárodním trhu.

Ve vyspělých ekonomikách je možné i v současnosti pozorovat stav, že narůstají problémy v oblastech, které v určitém historickém stupni vývoji byly rozvinuté, ale z již uvedených

příčin (ztráta trhů, zaostávání za technologickým pokrokem aj.) začaly ztrácet tempo ekonomického růstu a rozvoje a v porovnání s jinými oblastmi upadat. Takovéto oblasti se tedy nazývají upadajícími oblastmi.

Proces oživení ekonomiky strukturálně slabých regionů je procesem nejen investičně náročným, ale i procesem dlouhodobým, proto je nutné oživit ekonomiku s postupností a předvídavostí očekávaných trendů. Obyčejné strukturálně slabé oblasti nejsou schopny z vlastních regionálních zdrojů uskutečnit přestavbu ekonomické struktury regionu.

Regiony s upadajícími městskými centry jsou charakterizované nadměrnou koncentrací ekonomických činností nebo obyvatelstva, která podmiňuje dynamický růst nákladů na rozvoj technické a občanské infrastruktury a uchování základních životních podmínek pro obyvatele v aglomerovaném prostředí.

Vysoká koncentrace ekonomických činností a obyvatelstva na malém prostoru vytváří tlak i na kvalitu životního prostředí. Řešení problémů těchto regionů je v dekoncentraci ekonomických činností pomocí přesunu ekonomických jednotek do méně rozvinutých regionů. Praktická realizace tohoto řešení není dost realistická, protože na migraci kapitálu, stejně jako na migraci pracovních sil, má vliv mnoho podmiňujících faktorů.

2.1.3 Účelové regiony

Jsou to regiony vymezované na řešení určitých problémů, které se mohou dotýkat jejich ekonomické zaostalosti nebo řešení životního prostředí, respektive řešení migrace apod.

V některých účelových regionech bývají zavedené zvláštní hospodářské režimy a jsou reprezentované zvláštními orgány. Je to tehdy, kdy hranice účelového regionu nejsou totožné s administrativním regionem.⁴

⁴ BELAJOVÁ, A. – FÁZIKOVÁ, M.: *Regionálna ekonomika*. 3. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2005. 254 s. ISBN 80-8069-513-X

Účelové regiony mají též omezenou platnost. Časové ohraničení účelové platnosti regionu je do splnění účelu. Při vymezování účelových regionů se mohou nebo nemusí respektovat hranice administrativních regionů. Nejčastěji se však vymezují na základě seskupování administrativních prostorových jednotek (obcí nebo okresů apod.). Účelů, pro které se uskutečňuje regionální typologie je mnoho.

2.1.4 Regionální rozvoj

Stejně jako region, tak i pojem rozvoj čelí problémům souvisejícím s jeho přesnou definicí. Rozvoj je pojem používaný v různých souvislostech, více významový, těžce definovatelný, názorově a ideologicky protichůdný. K tomuto tvrzení se přiklání Maier a Tödling.⁵ Pojem rozvoj popisuje proces orientovaný na určitý cíl, který závisí na variabilních hodnotových představách v prostoru a čase a současně tento proces podléhá ustavičným změnám odrážejícím se i ve změně významu tohoto pojmu. V nejširším slova smyslu se může pod rozvojem chápat rozšíření ekonomického systému při změnách a progresivních parametrech růstových faktorů.

V současné teorii a praxi se střetáváme s pojmem ekonomický rozvoj. Ten se definuje jako dlouhodobý vzestup schopností ekonomiky poskytovat obyvatelstvu rozmanité zboží a služby. Schumpeter⁶ považuje rozvoj za aktivní změnu v evolučním smyslu. Podle něj má ekonomický rozvoj charakter evolučního procesu, neprobíhá rovnoměrně a jeho realizace má kumulativní charakter. Tato definice v sobě zahrnuje nejen změny související s technickým pokrokem, ale také změny ve výrobě, v řízení a obchodování.

⁵ MAIER, G. – TODLING, F.: Regionálna a urbanistická ekonomika 2. Elita. Bratislava: 1998. p.320 ISBN 80-8044-049-2

⁶ SCHUMPETER, J.A.: Regionalizácia a priestorová organizácia regionálneho rozvoja. Ekonom. Bratislava: 1998. str. 145-146 ISBN 80-225-0937-X

Tvrdoň⁷ mezi základní charakteristiky ekonomického rozvoje zařazuje:

- růst produktu na obyvatele,
- růst produktivity,
- vysokou míru strukturální transformace ekonomiky,
- vysokou míru modernizace a urbanizace společnosti.

Vliv prostoru na ekonomický rozvoj má charakter kvalitativního působení. Tento vliv je zřejmý minimálně při definování regionálního rozvoje, kde tempo růstu ekonomického rozvoje regionu je vysvětlované nejčastěji dvěma příčinami:

- regiony jsou v určitém okamžiku odlišně vybavené růstovými faktory,
- růstové faktory jsou v průběhu času využívány v jednotlivých regionech v různém objemu.

Součástí každého rozvoje je růst, který však v sobě zahrnuje jen kvantitativní změny. Všeobecně platí, že bez růstu nemůže nastat fáze rozvoje a růst vždy vede k určitému stupni rozvoje.

2.1.5 Ekonomický rozvoj regionů

Ekonomická úroveň se v nejvšeobecnější podobě vyjadřuje prostřednictvím hrubého domácího produktu, vytvořeného v regionu a vyjádřeného v absolutní hodnotě, respektive v přepočtu na jednoho obyvatele. Je však mnoho dalších ukazatelů, prostřednictvím kterých je ještě možné vyjádřit ekonomický rozvoj regionů.⁸

Nejmenší regionalizační jednotkou, na kterou se objem regionálního hrubého domácího produktu v našich podmínkách vyčísluje je kraj. Ekonomický rozvoj v regionu je úzce

⁷ TVRDOŇ, J. – HAMALOVÁ, M. – ŽÁRSKA, E.: *Regionálny rozvoj*. Bratislava: Ekonóm, 1995. 180 s. ISBN 80-225-0671-0

⁸ BELAJOVÁ, A. – FÁZIKOVÁ, M.: *Regionálna ekonomika*. 3. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2005. 254 s. ISBN 80-8069-513-X

spjatý s jeho dopadem na obyvatelstvo a také sociální charakteristiky, jakými jsou zaměstnanost či nezaměstnanost, úroveň osobních důchodů, příjem domácností apod. Proto se rozvoj v regionu často chápe v součinnosti jako sociálně-ekonomický rozvoj, tj. v souvislostech ekonomického a sociálního projevu. Ekonomický rozvoj regionů je dynamická veličina. Jednotlivé regiony procházejí v různých časových obdobích určitým ekonomickým vývojem. Změny v ekonomice regionu mohou vyústit do:

- růstu,
- rozvoje,
- stagnace,
- úpadku.

Ekonomický růst regionů je spojený se změnami kvantitativních charakteristik v regionu, jako je růst počtu firem, růst mezd, zvyšování zaměstnanosti, zvyšování počtu zařízení občanské vybavenosti apod. Ekonomický rozvoj je spojený s kvalitativními změnami v regionu, tj. se zlepšením kvality životního prostředí, s lepším technickým vybavením zdravotnictví, školství nebo jiných služeb, s dosahováním lepších hodnotových parametrů rozvoje, zvýšením kvalifikační úrovně pracovních sil apod.

Růst i rozvoj představují pro region příznivou a žádanou situaci. Méně příznivým projevem vývoje ekonomické úrovně regionů je stagnace, která je charakterizovaná víceméně neměnicí se úrovní ekonomického rozvoje regionů. Pokud se region už zařazuje mezi ekonomicky rozvinuté regiony a udržuje si tuto úroveň, stagnace se nemusí hodnotit jako nepříznivý jev.

Vyloženě nepříznivým jevem v ekonomické úrovni regionů je jejich úpadek. Projevuje se tím, že zanikají firmy a nejsou nahrazovány novými, opotřebované prostředky nejsou reprodukovány. Z toho vyplývá zhoršení všech ekonomických i sociálních charakteristik. Klesá objem produkce, tvorba hrubého domácího produktu, roste nezaměstnanost, snižují se příjmy apod.

2.1.6 Měření ekonomické výkonnosti regionu

Hodnocení rozvojových předpokladů regionu je do značné míry závislé na posouzení jeho ekonomické úrovně. Ekonomickou úroveň je třeba chápat jako vícedimenzionální jev, pro který neexistuje žádné jednoznačné ukazatelové zobrazení. Většinou se charakterizuje pomocí produkční výkonnosti ekonomických subjektů působících na daném území. V posledních letech se k měření produkční výkonnosti území používá i na regionální úrovni především ukazatel hrubý domácí produkt. Zaměření na tento typ ukazatele je dáno především tím, že se v členských zemích EU používá k meziregionálním srovnáním a slouží zejména jako hlavní ukazatel při žádostech o přístup k strukturálním fondům EU. Ukazatel hrubý domácí produkt má své výhody, ale i nevýhody. Mezi výhody patří to, že umožňuje komparaci s ekonomickými agregáty na makroúrovni, protože je s nimi ve své podstatě konzistentní, a také to, že při jeho kvantifikaci jsou dostupné potřebné informační zdroje. Při používání regionalizovaného hrubého domácího produktu v praxi existují interpretační a analytické problémy.

Ukazatel hrubý domácí produkt je většinou charakterizován jako příjmová situace obyvatelstva nebo dokonce jako souhrnné vyjádření životní úrovně (bohatosti nebo chudoby) regionu. Je nutné upozornit, že na rozdíl od makroúrovně se musí na regionální úrovni rozlišovat HDP vytvořený a HDP užitý. V rámci jednoho regionu se může jednat o dvě zcela odlišné veličiny, protože region tvorby HDP nemusí být regionem jeho užití. Je to dáno vztahem mezi tzv. rezidenčním a produkčním regionem a je možno tento jev pozorovat například ve vztahu hlavního města Prahy a Středočeského kraje.

Sledování regionalizovaného HDP oficiální statistikou se provádí pouze do regionální úrovně NUTS 3 – kraje. Při hodnocení ekonomické úrovně územní jednotky nižší (např. NUTS 4) nastává problém, jak kvantifikovat ekonomickou úroveň regionu a jak vyjádřit jeho pozici v rámci kraje nebo celého státu.

2.1.6.1 Regionalizace HDP

Od roku 1996 se objevila řada regionálních analýz a komparací, které porovnávají úroveň HDP na obyvatele v krajích ČR s průměrem ČR. Z těchto analýz je zřetelné zcela

dominantní postavení Prahy mezi kraji ČR a zároveň relativně malé rozpětí mezi ostatními zbývajícími 13 kraji. Z údajů za rok 2000 vyplývá, že úroveň HDP na obyvatele v Praze je více jak dvakrát větší než je průměr ČR (214%), všechny ostatní kraje jsou pod celostátním průměrem. Tomuto průměru se nejvíce přibližuje Plzeňský kraj (cca 97%), nejvíce pod průměrem je kraj Olomoucký (cca 78%). Tato regionální dominance Prahy není zapříčiněna pouze postavením Prahy, jako administrativně správního centra České republiky, ale také schopností Prahy nabízet pracovní místa občanům jiných krajů. Přitom je nutno upozornit na dojížděku do zaměstnání občanů Středočeského kraje. Významnou roli hraje zcela odlišná odvětvová struktura ekonomika Prahy a také vysoce nadprůměrná úroveň mezd. Při hodnocení ekonomické úrovně Prahy je rovněž neopominutelná jiná úroveň tvorby hrubého fixního kapitálu v přepočtu na jednoho obyvatele apod.⁹

Pro pochopení regionálních rozdílů je potřeba věnovat pozornost metodickým vlastnostem ukazatele regionální hrubý domácí produkt a vlivům, které působí na jeho kvantifikaci. Je tedy nutné říci, že jediným ukazatelem není možno charakterizovat ekonomickou úroveň ze všech stránek jejího projevu. Důležitá jsou i omezení informační hodnoty ukazatele, která vyplývají ze způsobu regionalizace HDP. V České republice se doposud používá k regionalizaci metoda v odborné statistické terminologii označovaná jako metoda top-down. Vyjadřuje se tím skutečnost, že republiková hodnota HDP se rozvrhuje do sdružených krajů – regionů NUTS 2 a do krajů – regionů NUTS 3 pomocí určitého klíče. Český statistický úřad používá pro odvození klíče údaje o objemu vyplacených mezd v regionálně – odvětvové struktuře. Opírá se tak o poměrně vysokou míru korelace mezi velikostí objemu mezd a velikostí HDP.

2.1.6.2 Faktory ekonomické výkonnosti regionů

Používání ukazatele regionálního HDP v analýzách je ovlivněno především tím, že úroveň regionálního HDP na obyvatele slouží jako základní kritérium pro regionální politiku EU. Informační hodnota tohoto ukazatele je omezena pouze na oblast tvorby HDP.

⁹ KUNHART, J.: *Aktuální otázky rozvoje regionů - Sborník*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2002. 230 s. ISBN 80-7194-481-5

Vzhledem ke vztahu mezi rezidenčními a produkčními regiony se musí počítat s tím, že regionalizovaný HDP jen přibližně koresponduje s regionálním rozložením disponibilních příjmů obyvatelstva a například pro analýzu kupní síly obyvatelstva regionu se vyloženě nehodí. Pro hlubší poznání ekonomické úrovně regionu je proto možné dospět jen se zapojením dalších ekonomických charakteristik. Jde například o charakteristiky trhu práce včetně míry nezaměstnanosti, o informace o tvorbě hrubého fixního kapitálu, o úrovni odměňování, objemu vyplácených sociálních dávek, daňové výtěžnosti apod. Navíc vhodný výběr charakteristik umožní hodnotit v daném regionu jak ekonomickou výkonnost (tvorbu regionálního HDP), tak oblast užití.

Pro pochopení rozdílů v ekonomické výkonnosti regionů, charakterizovanou ukazatelem HDP na obyvatele, je nezbytné se orientovat na odvětvovou strukturu ekonomiky regionu a na produktivitu práce (počítanou jako vztah objemu HDP k počtu zaměstnanců) dosahovanou v jednotlivých odvětvích. Územní rozdíly v úrovni HDP na obyvatele jsou totiž spjaté především se specifikacemi odvětvové struktury regionálních ekonomik.

2.1.7 Faktory rozvoje regionů

Pro pochopení podstaty regionálního rozvoje je potřebné poznat faktory, které rozvoj ovlivňují. Tyto faktory můžeme rozčlenit na dvě skupiny:

- vnější faktory,
- vnitřní faktory.

Zdroje a faktory, které se nacházejí mimo region a mají vliv na jeho regionální rozvoj (např. hospodářská politika), představují vnější podmínky regionálního rozvoje.

Vnitřní podmínky regionu jsou ty, které se nacházejí přímo v ohraničeném území konkrétního územního celku. Tvrdoň¹⁰ uvádí, že každý region disponuje vnitřními zdroji, které mají dvojitý charakter.

¹⁰ TVRDOŇ, J. – HAMALOVÁ, M. – ŽÁRSKA, E.: *Regionálny rozvoj*. Bratislava: Ekonóm, 1995. 180 s. ISBN 80-225-0671-0

Působí jako:

- faktory rozmíst'ování (z hlediska objektu rozmíst'ování),
- faktory regionálního rozvoje (z pohledu regionu).

Regionální zdroje ve funkci faktorů regionálního rozvoje mohou být samostatnými objekty rozmíst'ování (rozmíst'ování obyvatelstva, infrastruktury apod.). Taktéž ten samý zdroj, který ve vztahu k objektu vystupoval jako faktor jeho rozmíst'ování, tedy vztahující se na určité území, se může zkoumat jako faktor regionálního rozvoje. Soubor faktorů regionálního rozvoje tvoří potenciál regionálního rozvoje.

Mezi základní faktory rozvoje regionu se řadí:

- přírodní zdroje,
- obyvatelstvo a pracovní zdroje,
- ekonomické činnosti,
- infrastruktura.

Na rozvoj a formování struktury regionu mají vliv především přírodně-geografické a sociálně-ekonomické podmínky. Význam přírodně-geografických podmínek je daný tím, že rozvoj regionů se uskutečňuje v jejich rámci.

2.1.7.1 Přírodní zdroje

Přírodně-geografické podmínky mají v rozvoji regionů osobité postavení. Ovlivňují ekonomický rozvoj v regionu nejméně tím, že vytvářejí podmínky pro lokalizaci ekonomických činností, mají vliv na formování sídelní struktury a v neposlední radě ovlivňují způsob života lidí v regionu. Regiony se navzájem odlišují přírodně-geografickými podmínkami. Je to dáno polohou každého regionu v rámci širšího prostoru (např. státu), přičemž dochází k integrovanému vzájemnému působení jednotlivých složek přírodního prostředí a sociálně-ekonomických činností v regionu.

Mezi přírodně-geografické podmínky, které mají nejvýraznější vliv na rozvoj regionů patří:

- rozloha území,
- geologické poměry,
- geomorfologické poměry,
- klimatické poměry,
- hydrologické poměry.

Uvedené podmínky působí různou intenzitou a v závislosti na sociálně-ekonomických činnostech, které jsou lokalizované v regionu.

2.1.7.2 Obyvatelstvo a pracovní zdroje

Obyvatelstvo v regionu můžeme sledovat ze dvou hledisek:

- ze sociálního pohledu, kde sledujeme sociální vztahy obyvatelstva v regionu,
- z ekonomického pohledu, při kterém se do popředí zájmu dostávají ekonomické vazby obyvatelstva a činností v regionu (člověk jako výrobce a spotřebitel hodnot).

Základem zkoumání sociálních vztahů v regionu je charakteristika obyvatelstva jako individuálního a kolektivního regionálního subjektu. Subjektem individuální aktivity v regionu jsou lidé, kteří jsou též nositelem regionálních zájmů a cílů, jakož i nevyhnutelným základem činnosti v regionu.

Mimo uvedených sociálních vazeb obyvatel žijících v regionech má významné místo zkoumání demografického potenciálu obyvatelstva regionu ve vazbě na ekonomický rozvoj a rozmíst'ování ekonomických aktivit. Rozmíst'ování obyvatelstva a rozmíst'ování ekonomických aktivit jsou navzájem propojené procesy. Oba procesy se vyvíjejí v čase, tj. jsou dynamické. Obyvatelstvo a minimálně jeho práceschopná část nevystupuje jen jako jeden z běžných faktorů lokalizace a regionálního rozvoje, ale je zároveň nositelem nadřazených regionálních cílů. Je třeba si uvědomit, že velmi důležitou úlohu sehrává

migrace, která výrazným způsobem narušuje stabilizovaný demografický vývoj v regionech.

Mezi základní demografické charakteristiky obyvatelstva regionu patří:

- počet obyvatel a hustota obyvatel na km²,
- různé typy demografických struktur obyvatelstva (věková, vzdělanostní, pohlavní, profesní, národnostní, náboženská),
- mechanický pohyb obyvatelstva (migrace, docházka),
- přirozený pohyb (natalita, mortalita),
- domácnosti a jejich struktura.

2.1.7.3 Ekonomické činnosti a jejich struktura

V nejširším smyslu slova se pod činností rozumí každé konání nebo proces na uspokojování potřeb, který má cílové zaměření.

Ekonomické činnosti nejvíce ovlivňují rozvoj regionu. Jedná se vždy o vzájemně podmíněný vztah, tj. i samotný region svým potenciálem ovlivňuje rozmístění ekonomických činností. Ekonomické činnosti využívají podmínky na svoji lokalizaci v regionu a též svojí aktivitou mají vliv na tyto podmínky.

Stupeň koncentrace ekonomických činností v regionu je různý a z toho plyne diferencovaný rozvoj jednotlivých regionů. Výrobní zaměření území obvykle odráží nosné odvětví, pro které území splní požadavky zabezpečení surovin, pracovních sil a disponuje dalšími vhodnými územně-technickými předpoklady.

Nejčastěji členíme ekonomické činnosti podle odvětvové a sektorové struktury. V literatuře se setkáváme i s členěním na územně vázané a nevázané. Územně vázané činnosti jsou zpravidla vázané na surovinové zdroje. Specifickým druhem činnosti v regionu jsou činnosti, které se vyznačují vazbami na přírodní a geografické podmínky (vazby na průmysl a zemědělství, které jsou představované vazbami zemědělství jako dodavatele i významného odběratele produkce odvětví potravinářského průmyslu,

textilního průmyslu, strojírenství a chemického průmyslu). Za jistý druh vázanosti je možno považovat vázanost na pracovní síly (především z hlediska jejich kvality). Jiný druh vázanosti vyplývá z vazeb mezi jednotlivými činnostmi v regionu, což má vliv na efektivnost výroby.

V období stále rostoucího významu vědeckých a technických poznatků pro produkční činnosti má značný význam spojení vědy a techniky s výrobou. V převážné míře může jít o vazbu podnikatelských aktivit na samostatné vědeckovýzkumné a univerzitní kapacity, které svým charakterem tyto podnikatelské činnosti přitahují, a tím vytvářejí komplexy, které mohou být významným zdrojem pro rozvoj ekonomiky v regionu (vědecko-technické parky, průmyslové parky apod.).

2.1.7.4 *Infrastruktura*

Rozvoj regionů, jako i kvalita života v regionech, jsou ovlivňované úrovní rozvoje zařízení technické a sociální infrastruktury. Území a infrastruktura tvoří navzájem jeden funkční celek. Na jedné straně charakter území ovlivňuje celý komplex zařízení, které se v něm budují a na druhé straně infrastruktura působí v region jako stimulační nástroj (prostředek) sociálně-ekonomického rozvoje. V případě její nedostatečnosti se však projevuje její destimulační charakter. Jako lokalizační faktor představuje širší možnosti alokace podnikatelských subjektů a zkvalitnění životních podmínek obyvatel.

Infrastrukturu z pohledu rozmístování v prostoru a uspokojování základních potřeb obyvatelstva můžeme členit na dvě kategorie:

- technickou infrastrukturu,
- sociální infrastrukturu.

2.1.7.4.1 *Technická infrastruktura regionu*

Je závažným a velmi rozsáhle členěným rozmístovacím a rozvojovým faktorem regionu.

Mezi zařízení infrastruktury patří:

- dopravní síť,
- energetická síť,
- telekomunikační síť,
- vodovodní síť.

Má svoje specifické vlastnosti (např. kapacity technické infrastruktury mají malou mobilitu, jakož i malou flexibilitu přizpůsobení se změněným sociálně-ekonomickým podmínkám, výkony infrastruktury musí být v každém čase k dispozici, měla by být komplexní, zařízení infrastruktury se vyznačují dlouhou životností, atd.), které podmiňují její další rozvoj a výstavbu v regionu.

Je potřebné si zapamatovat, že efektivnost infrastruktury víc závisí na racionální spotřebě a využití spotřebiteli, než na vlastní organizaci (rozlišení spotřeby v průběhu dne, měsíce, roku apod.).

2.1.7.4.2 Sociální infrastruktura regionu

Zastává významné místo v uspokojování základních a ostatních potřeb obyvatelstva. Objektem rozmíst'ování sociální infrastruktury jsou:

- byty,
- zařízení obchodu a stravování,
- zdravotnická zařízení,
- školská a výchovná zařízení,
- vědecká, výzkumná a projektová zařízení,
- kulturní zařízení,
- administrativněsprávní zařízení,
- rekreační a sportovní zařízení.

Na rozmíst'ování uvedených zařízení působí několik činitelů:

- na některá zařízení má značný vliv rozmístění a rozvoj výroby (zemědělské oblasti – střední školy a učiliště s orientací na zemědělství apod.),
- úzce souvisí s rozmístěním, s koncentrací obyvatelstva a sídelní strukturou (velikost sídel, jejich hierarchické postavení, jejich spádového území, atd.),
- administrativněsprávní členění působí na jejich rozmístění nejen jako institucionální faktor (správa zařízení), ale ovlivňuje je dimenzování zařízení co do velikosti, okruhu uživatelů apod.,
- přírodní faktory působí na rozmíst'ování těch zařízení, které jsou přímo vázané na přírodní zdroje, např. rekreační zařízení.

2.1.8 Příčiny meziregionálních rozdílů

Téměř každé území disponuje podmínkami pro rozvoj určité ekonomické aktivity a má v určitém zdroji svou komparativní výhodu (např. zásoby ropy na Blízkém východě, kvalitní životní prostředí, moře apod.), která zvyšuje jeho atraktivitu. Růst každého regionu je determinovaný především dvěma proměnnými:

- potenciálem, kterým daný region disponuje,
- schopností (mírou) využití existujícího potenciálu.¹¹

A právě ta druhá proměnná hraje velmi důležitou úlohu v dalším vývoji regionu. Proto zdroj, který se nachází v regionu, je potřebné v první řadě identifikovat, zhodnotit ho nejen z hlediska kvantitativního, ale i kvalitativního, zabezpečit jeho ekonomické ocenění a navrhnout co nejefektivnější řešení. Tento zdroj je současně potřebné nadále rozvíjet a zvyšovat jeho užitkovou hodnotu. Současně je nutné si uvědomit, že regionální hybné síly nejsou dané navždy. Nosné aktivity mohou v některých případech ustupovat, někdy je nahradíme novými a efektivnějšími.

¹¹ DUBECOVÁ, I.: *Regionálne analýzy a plánovanie*. 1. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2000. 129 s. ISBN 80-7173-805-4

Regiony neschopné konkurence je potřebné stimulovat a pro vysoce efektivní regiony s vysokou mírou konkurenceschopnosti vytvořit co nejlepší ekonomické a legislativní podmínky.

Avšak vlivem rozdílných přírodně-geografických podmínek, vlivem různého historického vývoje společnosti, struktury ekonomiky, různým přístupem k procesu urbanizace se formují regiony, které jsou charakteristické vlastní ekonomickou strukturou, typickým složením obyvatelstva, rozmanitými ekologickými a sociálními podmínkami. Rozdíly mezi regiony mají vliv na obyvatele, vyvolávají aktivitu nejen lokálních, ale i regionálních samospráv a ostatních orgánů veřejné správy.

V současnosti se determinují následující příčiny meziregionálních rozdílů:

- 1) přírodní podmínky,
- 2) demografická situace,
- 3) ekonomická struktura,
- 4) institucionální zabezpečení a politická rozhodnutí.¹²

2.1.8.1 Přírodní podmínky

Příroda tvoří prvotní prostředí člověka a poskytuje lidem prvotní zdroje pro uspokojování jejich potřeb. Aby však došlo ke skutečnému využití přírodních podmínek, tak se musí v první řadě vytvořit celospolečenská potřeba daného zdroje a schopnost společnosti ho využívat.

V průběhu času se využívání přírodních daností mění. V prvopočátcích vývoje lidské společnosti byl člověk pevně vázaný na přírodu, ale postupem procesu vědecko-technické revoluce tradiční ponětí lokalizačních faktorů sláblo.

¹² ŽÍTEK, V.: *Regionální ekonomie a politika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 170 s. 80-210-3478-5

Ekonomický vliv přírodních podmínek se projevuje v odlišných nákladech, zvláště v odvětvích zaměřených na přírodní zdroje (zemědělství, lesnictví, těžební průmysl, některé práce související se stavebnictvím, tepelné izolace, budování komunikací).

Dalším důležitým faktorem je i geografická lokalizace oproti ekonomickému centru státu, resp. regionu. Například okrajové regiony s nízkou hustotou cest, slabou rozvinutou infrastrukturou, jsou vystavené růstu nákladů na dopravu výrobků na centrální trhy (to se v konečném důsledku odráží v realizační ceně, snížení konkurenceschopnosti, poklesu zisku). Taktéž rostou náklady na kontakty, informační zdroje o trhu nebo konkurenci.

2.1.8.2 Demografická situace

Stabilizovaný přirozený demografický vývoj má velký význam pro rozvoj regionu. V případě prudkých výkyvů může nastat také situace, že vybudované zařízení nebo pracovní místa nestačí uspokojit poptávku, resp. nejsou využité.

Jednou ze základních demografických charakteristik, které ovlivňují demografickou situaci v jednotlivých regionech, jsou přirozené výměny obyvatelstva a migrace. Tyto kategorie je potřebné poznat z důvodů rozličných nároků na přítomnost určitých druhů zařízení v regionu (předškolské zařízení, školy, pracovní příležitosti, sociální starostlivost, zdravotnictví). Dokonce mohou nastat také případy, kdy migrace převyšuje přirozený přírůstek o vysoké procento.

Komplexnější přístup k migraci nabízí vysvětlení teorie lidského kapitálu. Tato teorie vychází z předpokladu, že pracovní síla nereaguje bezprostředně na současné meziregionální mzdové rozdíly, ale zahrnuje v sobě i faktor času. Migraci chápe jako reakci na celkové zvýšení mzdového příjmu získaného v průběhu zaostávajícího produktivního věku. Dokonce ve složitějších modelech je braná do úvahy i určitá míra rizika spojená s migrací. Stupeň nejistoty úzce souvisí s úrovní informovanosti. Přesně definovat faktory, které nejvíce ovlivňují migraci je složité, protože co má na jednu skupinu negativní vliv, druhá v tom může vidět pozitivum. Záleží tedy v první řadě na individuálním hodnocení těchto faktorů a na hodnotové orientaci jedince. Současně se tu odráží i vliv postavení jedince, případně jeho rodiny.

Větší tendence k migraci vykazují mladí lidé, lidé s vyšším stupněm vzdělání, lidé, kteří mají zkušenosti s migrací (opakovaná migrace). Negativní vůči migraci se stává nezaměstnanost. Čím je člověk delší dobu nezaměstnaný, tím se stává pasivnějším.

Negativní vliv migrace se projevuje v narušení přirozeného demografického vývoje. Tato skutečnost vyplývá z tendence větší migrace mladých lidí, čímž dochází k narušení přirozeného poměru v zastoupení produktivní, předproduktivní a poproduktivní složky obyvatelstva.

Důsledky migrace mohou být v rozvinutých regionech pozitivní – další oživení ekonomického rozvoje a stimulace mzdového růstu, zatímco v deprimovaných regionech může migrace způsobit další zhoršení ekonomické situace vlivem snížení poptávky po zboží a službách místního charakteru.

Z pohledu ekonomického rozvoje regionu je důležitá nejen věková a biologická struktura obyvatel, ale i situace na regionálním trhu práce. Týká se hlavně zastoupení kvalifikované pracovní síly, která vytváří příznivější předpoklady pro umístění perspektivních a nekvalifikovanou pracovní sílu náročných povolání.

2.1.8.3 Ekonomická situace

Ekonomická situace oblastí (zastoupení jednotlivých odvětví a činností v oblasti) je formovaná rozhodováním o prostorové lokalizaci ekonomických jednotek. Z pohledu rozvoje regionů je nesmírně důležitý podíl stagnujících a perspektivních odvětví.

Oblasti s převážným podílem stagnujících a upadajících ekonomických aktivit se dostávají do závažných problémů s nezaměstnaností. Z hlediska stability rozvoje regionů je velmi nevhodná přílišná specializace (vysoká zaměstnanost v jednom odvětví jakož i v navazujících obslužných činnostech), která dělá region příliš zranitelným a vázaným na okolní regiony. V důsledku jednostranného zaměření regionu vzniká jeho neschopnost včas se přizpůsobit změněným odbytovým podmínkám. Toto je případ klasických deprimovaných regionů.

2.1.8.4 *Institucionální zabezpečení a politická rozhodnutí*

Každá krajina představuje jedinečnou formu implementace jednak regionálního plánování a také regionální politiky. Od charakteru makroekonomické politiky se odvíjí charakter regionální politiky, její institucionální struktury, programového zabezpečení, přerozdělení kompetencí a volby nástrojů. Svůj podíl sehrává úroveň demokratizace a decentralizace řídicích procesů (např. posilování regionální a lokální samosprávy).

Z pohledu regionálního rozvoje sehrává svou úlohu též nesystémové řešení regionálních problémů nebo nedostatečná spolupráce regionální politiky odvětvovými politikami.

2.1.9 Regionální ekonomická analýza

2.1.9.1 *Charakteristika regionální ekonomické analýzy*

Úspěšná a dobře zpracovaná regionální ekonomická analýza závisí v první řadě na zkušenostech analytika jasně popsat a definovat problémy, vytvářet a porovnávat alternativy, dát je do souladu s politickými cíli a současně vybrané strategie umět upravit do hmotné podoby jako komplexní výstup.

Dobrá regionální ekonomická analýza:

- 1) Nabízí a současně porovnává různé alternativy. Neorientuje se pouze na samotné cíle nebo samotné zdroje. Třídí skupiny cílů a zdrojů, které tvoří potenciální možnosti.
- 2) Orientuje se i na východiska (např. jak vypadá distribuce zdrojů v území, jakým způsobem bychom ji mohli hodnotit, jakými cestami by bylo možné ji změnit, abychom dosáhli souladu mezi efektivností a kvalitou atd.).
- 3) Při dobré analýze je možné dělat závěry a posuzovat, tj. že je kontrolovatelná. Navrhuje hypotézy, které nám umožňují lépe vnímat naše okolí.
- 4) Podporuje další vzdělávání cestou identifikace vzniklých omylů a tvorby stimulů na jejich odstranění.

- 5) Je skeptická. Na základě rozkladu procesu ověřování závěrů by měla být všechna hodnocení externí, nezávislá, opakovaná a plynulá.
- 6) Dobře udělaná analýza ještě může obsahovat určité nedostatky. Proto je potřebné si svoje rozhodnutí ohraničit v určitých intencích a daných podmínkách.
- 7) Pracuje i s historickými skutečnostmi, čímž umožňuje vyhnout se případným chybám.
- 8) Rozumí lidem. Pracovní skupina by měla být složená z profesionálů, kteří implementují program a obyvatelů, kteří se participují na rozhodování. Tím se stává pružnou a může se přizpůsobovat nově vzniklým okolnostem. Může narůstat nebo se redukovat v souvislosti s historickými strukturami nebo sociálními vztahy.¹³

Technika analýzy představuje určitou metodu (postup) za účelem získání vědeckých poznatků. Při regionální ekonomické analýze je možné uplatnit:

- ekonomická analýza – sleduje jak a čím jsou lidé a podniky motivované ve svých rozhodnutích, do úvahy se přitom bere charakter ekonomických omezení.
- statistická analýza – je zaměřená na vyhodnocování údajů, které o sobě jednotlivé firmy, vlády, odvětví, atd. zveřejňují. Pomáhá pochopit ekonomické chování subjektů prostřednictvím kvantitativní stránky ekonomických jevů. Statistické údaje zachytávají skutečný stav v určitém čase.

Z časového hlediska může být analýza:

- statická,
- komparativně – statická,
- dynamická.

¹³ DUBECOVÁ, I.: *Regionálne analýzy a plánovanie*. 1. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2000. 129 s. ISBN 80-7173-805-4

2.1.9.2 Všeobecná charakteristika nástrojů regionální ekonomické analýzy

Výchozí metodou regionální ekonomiky je pozorování a rozbor ekonomických jevů a vztahů v regionech. Během tvorby analýzy se může aplikovat více nástrojů analýzy. Ty v sobě zahrnují modelování, transparentní výzkum, ekonomickou analýzu, statistickou analýzu, atd. Všechny analytické metody jsou závislé na komplexnosti východisek, vypovídací schopnosti údajů, vhodnosti údajů a časového ohraničení.

I komplexně zpracovaná analýza ještě neznamená, že bude vždy a v každém čase užitečná. Každý analytik si musí být 100% jistý, že to, co v daném okamžiku dělá, dělá s co nejlepším vědomím a s využitím co nejlepší metody a nejdostupnějších údajů. Schopnost analytika rozhodnout se, kterou metodu použije při svém výzkumu, závisí v první řadě na jeho schopnostech a zkušenostech.

2.1.9.3 Nástroje používané při ekonomické analýze

- 1) kvalitativní teorie – podávají nám obraz o tom, kde chceme být,
- 2) kvantitativní teorie – třídí návrhy jak se tam dostat,
- 3) mikroekonomické metody – zahrnují nebezpečí limitujících faktorů,
- 4) makroekonomické teorie – jak opravit vzniklé chyby.

Podle časového vztahu analýzy a předmětu analýzy se rozlišují tyto dvě skupiny nástrojů:

- ex ante – analýzy alternativ před dosažením, resp. docílením rozhodnutí,
- ex post – techniky, které hodnotí programy a nástroje potom, co byly aplikované – zaměřují se na hodnocení dopadů.

2.1.9.4 Ex ante analýzy

Tuto skupinu nástrojů tvoří matematické metody použité při kvantifikaci základních vztahů a kombinací vstupů optimálním způsobem, kdy je známý cíl. Cíle analýzy se dají dosáhnout různými způsoby a seřazováním vztahů mezi možnostmi. Tato situace se musí

objasnit před a nebo během aplikace některé kvantitativní techniky, které umožňují analýzu interakcí mezi různým počtem proměnných a za podmínek nejistoty. Ve skutečnosti se jedná o analýzy zaměřené na plánované veličiny.

Typy ex ante analýzy:

- 1) Operační výzkum,
- 2) Lineární programování,
- 3) Systémová analýza,
- 4) Analýza efektivnosti nákladů,
- 5) Analýza nákladů a zisků,
- 6) Analýza fiskálního dopadu,
- 7) Modelování,
- 8) Simulace,
- 9) Analýza rozhodnutí,
- 10) Politická analýza,
- 11) Psaní scénáře,
- 12) Komplexní výzkum.

2.1.9.5 Ex post analýzy

- 1) Programové hodnocení (experimentální design),
- 2) Statistická analýza,
- 3) Další nástroje.

2.1.10 Vybrané metody regionální ekonomické analýzy

2.1.10.1 SWOT analýza

SWOT analýza v procesu rozvoje regionů je úvodním krokem při tvorbě rozhodnutí a východiskem pro strategické plánování. Současně vytváří rámec i při identifikaci kritických položek.¹⁴

Principem SWOT analýzy je jednoduchá a přitom výstižná, vyčerpávající a objektivní charakteristika silných a slabých stránek zkoumaného objektu a jeho možných příležitostí a ohrožení. Současně zahrnuje základní analytické poznatky o faktorech, které je možné využít ve prospěch rozvoje území a faktorech, kterým je potřebné v navrhované regionální strategii čelit, resp. je eliminovat.

Základní charakteristiky SWOT analýzy:

- výstižnost;
- jednoduchost;
- objektivita;
- podstatnost.

SWOT analýza¹⁵ je zkratkou čtyř základních charakteristik, které se týkají hodnocení vnitřního a vnějšího prostředí objektu.

Vnitřní prostředí

- Silné stránky – Strengths (S) – vnitřní faktory, které mají na rozvoj objektu pozitivní vliv. Zahrnují komparativní a konkurenční výhody regionu pro různé typy rozvojových aktivit.

¹⁴ DUBECOVÁ, I.: *Regionálne analýzy a plánovanie*. 1. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2000. 129 s. ISBN 80-7173-805-4

¹⁵ TICHÁ, I. – HRON, J.: *Strategické řízení*. 2. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006. 219 s. ISBN 80-213-0922-9

- Slabé stránky – Weakness (W) – vnitřní faktory objektu, které mají negativní vliv na jeho rozvoj a omezují rozvojové aktivity.

Vnější prostředí

- Příležitosti – Opportunities (O) – vnější faktory, které pozitivně mohou ovlivnit rozvoj území.
- Hrozby – Threats (T) – vnější faktory, které negativním způsobem ovlivní rozvoj území.

Tvorby SWOT analýzy by se měla zúčastnit celá pracovní skupina, případně jiné zainteresované subjekty. Skupina musí zvážit, zda bude cílem slabou stránku nebo ohrožení kraje neutralizovat nebo zda existuje možnost navrhnout určité intervence, které by tyto regionální slabé stránky či ohrožení změnilo. Zdůrazněním silných a odstraňováním, resp. omezováním slabých stránek roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a tím se omezuje dopad identifikovatelných ohrožení.

Volbu strategií prostřednictvím SWOT analýzy je možné usměrnit následovně:

- využít silných stránek objektu ke zhodnocení příležitostí (typ S-O),
- odstranění slabých stránek využitím příležitostí (typ W-O),
- využití silných stránek k odstranění rizik (typ S-T),
- odstranění slabých stránek a tím se vyhnout ohrožením (typ W-T).

2.1.10.2 Analýza exportní báze

Patří mezi analýzy, které vycházejí z poptávkové stránky národního hospodářství. Princip exportní báze vychází z předpokladu, že hybnou silou ekonomického rozvoje regionů je export zboží a služeb. Ten v převážné míře závisí na situaci na světovém trhu.

Při analýze exportní báze se všechny odvětví v regionu třídí do dvou skupin v závislosti od toho, zda produkují výrobu na exportní trhy nebo jen pro domácí trh regionu.

Odvětví se tak dělí na:

- Bazické odvětví – část produkce se realizuje na vnějších trzích.
- Nebazické odvětví – produkce se realizuje jen na domácím trhu regionu.

Bazické odvětví přitom tvoří exportní bázi regionu. Neexportující část ekonomiky regionu tvoří lokální sektor, který je odvislý od rozvoje exportní báze. Multiplikátor exportní báze je založený na rovném principu a rovném mechanismu jako Keynesův multiplikátor, pouze podnět vychází z exportu a ne ze strany výdajů státu.¹⁶

Typy přístupů k analýze exportní báze regionu:

- 1) Přístup s využitím regionálního důchodu.
- 2) Přístup s využitím lokalizačního koeficientu.

Analýza exportní báze se koncentruje na poptávkovou stranu hospodářství. Nevýhodou této teorie je fakt, že nevysvětluje vznik exportní poptávky. Také lze této teorii vytknout fakt, že nezohledňuje omezenou výrobní kapacitu regionální ekonomiky.

Analýza exportní báze naproti těmto nedostatkům ukazuje potenciálně velký význam určitých „vedoucích sektorů“ regionální ekonomiky, které mají osobité postavení ve vysoce specializovaných regionech.

Teorie exportní báze je vhodná pro krátkodobé prognózy hospodářského rozvoje relativně malých regionů. Pro dlouhodobé prognózy není vhodná. Taktéž se hodí pro zkoumání malých regionů, např. městských.

¹⁶ DUBECOVÁ, I.: *Regionálne analýzy a plánovanie*. 1. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2000. 129 s. ISBN 80-7173-805-4

2.1.10.3 Analýza strukturálních změn

Je to jedna z technik, která se používá na analýzu regionálních statistických údajů. Patří mezi nejpoužívanější a nejkontroverznější nástroje hodnotící ekonomiku regionu. Popularita této metody je způsobena její velmi jednoduchou aplikací. Používá se při historické analýze regionu, popisu, regionální projekci nebo politických dopadů, jejich výsledky jsou však oproti klasickému využití značně zkreslené.

Analýza strukturálních změn měří celkovou změnu regionálního výkonu ve vztahu k národnímu v určitém časovém období. Tato změna je potom rozdělena na dvě části:

- Proporcionální změna nabízí míru vlivu sektorového mixu na regionální úrovni.
- Diferenciální změna představuje velikost stupně, kterým se vyjadřuje tempo růstu (poklesu) průmyslu na regionální úrovni oproti národní. Tato metoda se může aplikovat na kterýkoliv ekonomický ukazatel, přičemž nejpoužívanějším je míra zaměstnanosti.¹⁷

Existuje také několik kritických pohledů k přístupu analýzy strukturálních změn. Tato analýza nám nic nepoví o kapacitě regionu zachovat si rostoucí odvětví, nebo jak ho udržet na předním místě. Dalším problémem jsou váhy jednotlivých ukazatelů, které v konečném důsledku ovlivňují výsledky. Analýza strukturálních změn neidentifikuje jasné příčiny a zákonitosti ekonomického vývoje, pouze popisuje existující stav.

2.1.10.4 Input-output analýza

IO analýza dává do popředí vzájemné závislosti mezi jednotlivými sektory nacházejícími se v regionu. Výchozím bodem každého IO-modelu je IO-tabulka. Představuje podrobný popis struktury hospodářství krajiny, resp. region a její vzájemné závislosti a vztahy mezi poptávkou a nabídkou.

¹⁷ DUBECOVÁ, I.: *Regionálne analýzy a plánovanie*. 1. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2000. 129 s. ISBN 80-7173-805-4

Celou tabulku je možné rozdělit nejméně na tři části:

- matice meziodvětvových vztahů,
- matice konečné poptávky,
- matice primárních vstupu.

Každá z těchto matic je dále rozdělena podle sektorů, resp. podle konečné poptávky a kategorií primárního vstupu, který popisuje dodavatelské vztahy v hospodářství za určitý rok.

Input-output analýza je schopna zachytávat za určitých podmínek vazby mezi jednotlivými sektory, resp. mezi odvětvími národního hospodářství. Je náročná na informace. Z pohledu aplikace metody na regionální analýzu se rozlišují dva typy IO-modelů. Prvním typem jsou multiregionální modely, druhým jsou interregionální modely.

3 CÍL A METODIKA PRÁCE

Pro svou diplomovou práci jsem si vybral téma „Měření ekonomického růstu a rozvoje regionu“ – Jihočeský kraj.

Cílem práce je definovat faktory a kritéria, která mají vliv na ekonomický růst a rozvoj regionu a zároveň je lze kvantifikovat pro měření výkonnosti jako alternativy k hrubému domácímu produktu.

Pro dosažení cíle bylo čerpáno při výběru faktorů a kritérií z materiálů Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, konkrétně z Přílohy č. 3 ke Strategii regionálního rozvoje ČR s názvem Sledování regionálních rozdílů. Podle tohoto materiálu byly sestaveny 4 oblasti (ekonomický potenciál, lidský potenciál, technická vybavenost a obsluha území a životní prostředí), mezi které se řadí 18 faktorů členěné dále na 29 kritérií. Jednotlivá kritéria bylo nutno přepočítat na 1 obyvatele, na 1000 obyvatel atd., aby výsledné hodnoty za Jihočeský kraj a Českou republiku měly správnou vypovídací schopnost. Autor srovnává výsledné hodnoty Jihočeského kraje oproti průměrným hodnotám České republiky. Po zjištění hodnot za všechna kritéria následovalo hodnocení provedeného měření za dílčí oblasti.

Z výsledných hodnot byly vytvořeny pro lepší interpretaci čtyři spider grafy za jednotlivé faktory a kritéria. Poskytují tak rychlý přehled o stavu věcí. Osy, které vycházejí ze středu grafu, představují jednotlivá kritéria. Hranice, která protíná hodnotu 100% ve spider grafu, představuje průměrnou hodnotu ČR v daném kritériu. Všechny vrcholy hodnot jednotlivých kritérií Jihočeského kraje vyneseny do grafu, které se nacházejí uvnitř 100%, budou hodnoceny jako negativní hodnoty, a ty které naopak přesahují 100%, budou vnímány v porovnání s Českou republikou v pozitivním smyslu.

4 CHARAKTERISTIKA JIHOČESKÉHO KRAJE

4.1 INFRASTRUKTURA

4.1.1 Dopravní infrastruktura

Krajem procházejí důležité mezinárodní silnice, severojižní železniční koridor i evropská cyklistická a pěší trasa. Kraj leží v těsné blízkosti dunajského koridoru Horního Rakouska a Dolního Bavorska.

Relativně výhodná dopravní poloha kraje a přirozená existence evropských dopravních tras představují nevyužitý potenciál kraje, který se projevuje nedostatečným napojením kraje na evropskou i republikovou dopravní síť. Nejvyšší význam má evropské propojení Sever-Jih: Praha – Č.Budějovice – Linec (silniční E55, železniční E55, vodní E20, cyklistické euroVelo7 a pěší E10). Národní význam má propojení Z-V Plzeň – Č.Budějovice (Tábor) – Brno (silniční E49, E551, železniční D24), které zajišťuje propojení v rámci kraje a napojení kraje na západní a východní sousedy. Potenciální alternativou pro celostátní dopravu Z-V je směr Plzeň – Tábor – Jihlava – Brno, který by mohl být daleko efektivněji využíván a mohl by významně odlehčit dálnicím D1 a D5.

Pro rozvoj kraje má mimořádný význam Eurokoridor Sever – Jih jako iniciativa prosazující urychlené dobudování všech dopravních koridorů v jeho ose s cílem podpořit rozvoj regionů, které protíná. Eurokoridor Sever – Jih (ECNS) je komunikační platforma regionů založená za účelem využití vlastní významné polohy v Evropě k rozvoji všech druhů doprav (zejména silniční, železniční, vodní, cyklistické a pěší) na standardy EU a k napojení na hlavní evropské dopravní trasy. Cílem je vytvořit pátevní infrastrukturu, která umožní zapojení regionů do globálního světa, rozvoj jejich potenciálů, pokrytí potřeb jejich obyvatel, návštěvníků i podnikatelských subjektů, ale také trvale udržitelný rozvoj s přiměřenou ekologickou zátěží.

4.1.1.1 Silniční doprava

Silniční síť Jihočeského kraje tvoří 6131 km dálnic, silnic I., II. a III. třídy, což představuje 11% z celkové délky silnic na území ČR. Hustota silniční sítě vzhledem k rozloze území je 13,3% pod celorepublikovým průměrem (ČR – 70,4 km/100 km², Jihočeský kraj – 61 km/100 km²), pokud se vztáhne celková délka silnic k počtu obyvatel, potom hustota silniční sítě kraje převyšuje celostátní průměr o 80% (ČR – 5,43 km/1000 obyvatel, Jihočeský kraj – 9,80 km/1000 obyvatel). Tato poměrně vysoká hustota silniční sítě v území s relativně nízkou hustotou obyvatel znamená znatelně vyšší náklady na údržbu.

Špatné napojení regionu na mezinárodní evropské a celostátní trasy plně koresponduje s vybaveností Jihočeského kraje trasami splňujícími parametry dálnice a silnice pro motorová vozidla. Úsek Tábor – Chotoviny je spolu s dříve vybudovaným východním obchvatem města Tábor jediným dokončeným úsekem plánované dálnice D3 Praha – České Budějovice v kraji. Dokončení výstavby dálnice se předpokládá po roce 2015. Dálnice významně zrychlí dopravu zejména mezi městy Tábor – Sezimovo Ústí – Planá nad Lužicí – Soběslav – Veselí nad Lužnicí, kde je nyní v době dopravních špiček kritická situace.

Rychlostní komunikace R3 na trase České Budějovice – Kaplice – D. Dvořiště, státní hranice předpokládá kapacitní napojení Jihočeského kraje na rakouské dálnice v rámci Eurokoridoru Sever – Jih. Nová stavba R3 je nezbytná i z pohledu zvyšující se dopravní nehodovosti a rostoucí dopravní zátěže zejména ze strany nákladní dopravy na tomto kritickém úseku silnice I. třídy s nepříznivými šířkovými, směrovými a sklonovými poměry.

Rychlostní komunikace R4 (I/4) je vybudována pouze v úseku Praha – Příbram (Středočeský kraj). Na území Jihočeského kraje se stavějí pouze krátké úseky st. hranice – Strážný, Strážný – Houžná, případně na ní napojená silnice I/20 v úseku Písek – Nová Hospoda.

4.1.1.2 Letecká doprava

V kraji je jedno veřejné letiště s mezinárodním provozem (Hosín u Českých Budějovic), 5 veřejných letišť pro vnitrostátní provoz (J. Hradec, Soběslav, Strakonice, Strunkovice nad Blanicí, Tábor) a 3 heliporty Letecké záchranné služby (Č. Budějovice, Tábor, J. Hradec). Bývalá vojenská letiště v Plané u Č. Budějovic (dnes letiště České Budějovice) a v Bechyni nabízejí možnost kvalitního mezinárodního a vnitrostátního civilního provozu, o což usiluje zejména samospráva kraje a města České Budějovice.

Letecká doprava se na území Jihočeského kraje uplatňuje v rámci osobní přepravy pouze okrajově. Nejzávažnějším problémem je jednoznačně absence veřejného dopravního letiště s mezinárodním provozem. Letiště České Budějovice jako největší a také s největším potenciálem v kraji bylo v poslední době využíváno ke speciálním vojenským letům včetně letů osobní letecké dopravy. Veřejná letiště včetně mezinárodního letiště Hosín jsou využívána k letům sportovním, ke smluvní nepravidelné dopravě osob, k letům cvičným, letům v rámci Integrovaného záchranného systému (IZS) a ostatním leteckým činnostem (vyhlídkové a propagační lety, letecké snímkování, lety pro zemědělství, výsadkové lety).

Vzhledem k nízké únosnosti vzletových, pojezdových, vyčkávacích a odstavných ploch je zatím jejich funkce, zejména za dlouhotrvajících dešťů a v zimě, významně omezena. Veřejná vnitrostátní letiště na území kraje a veřejné mezinárodní letiště Hosín mají velmi rozdílnou úroveň vzletových drah, významně omezena jsou letiště, která nejsou vybavena alespoň jednou zpevněnou drahou. S ohledem na další rozvoj regionálních funkcí má většina vnitrostátních letišť problematický příjezd a přístup z komunikací I. a II. třídy.

Síť veřejných letišť v Jihočeském kraji je poměrně hustá (vyjma okresů Písek a Český Krumlov). Síť heliportů pro Leteckou záchrannou službu je rovněž dostačující, rovnoměrně pokrývá celé území kraje. Výrazným nedostatkem je ale jejich neuzpůsobenost pro noční provoz.

4.1.1.3 Železniční doprava

Železniční doprava je významnou součástí dopravního systému kraje a její celková úroveň se základními ukazateli jako dostupnost, rychlost a bezpečnost ovlivňuje rozvoj území. Železniční tratě na území Jihočeského kraje jsou dlouhodobě stabilizované. Rozhodujícím provozovatelem železniční dopravy jsou České dráhy a.s., doplňujícím pak Jindřichohradecké místní dráhy a.s. Na území kraje se nachází celkem 21 tratí o celkové délce 912 km, z nichž 9 je celostátních a 12 regionálních. V příloze č. 1 je uvedena tabulka, která popisuje železniční síť Jihočeského kraje v roce 2004.

Hustota železniční sítě na území kraje je 9,1 km/100 km², což je výrazně pod celostátním průměrem (12,0 km/100 km²). V Jihočeském kraji je celkem 247 železničních stanic a zastávek (z toho 144 neobsazených dopraven).

4.1.1.4 Vodní doprava

Problematiku vodní dopravy je z pohledu Jihočeského kraje nutné rozdělit na vodní dopravu a osobní lodní dopravu (rekreační plavbu).

Na území Jihočeského kraje se nachází zákonem uznaná vodní cesta Vltava (E20-06 mezinárodní klasifikace). Jejím využití brání nedokončené technické úpravy na vodních dílech v úseku Třeбенice - Č. Budějovice, které neumožňují splavnost. Důležité je také splavnění Vltavy v úseku Slapy – České Budějovice pro plavbu v kategorii 300 tun.

4.1.1.4.1 Osobní lodní doprava

Na území Jihočeského kraje je provozována pravidelná osobní lodní doprava na přehradní nádrži Lipno, na toku Vltavy mezi Týnem nad Vltavou a Orlíkem a na rybníku Svět u Třeboně.

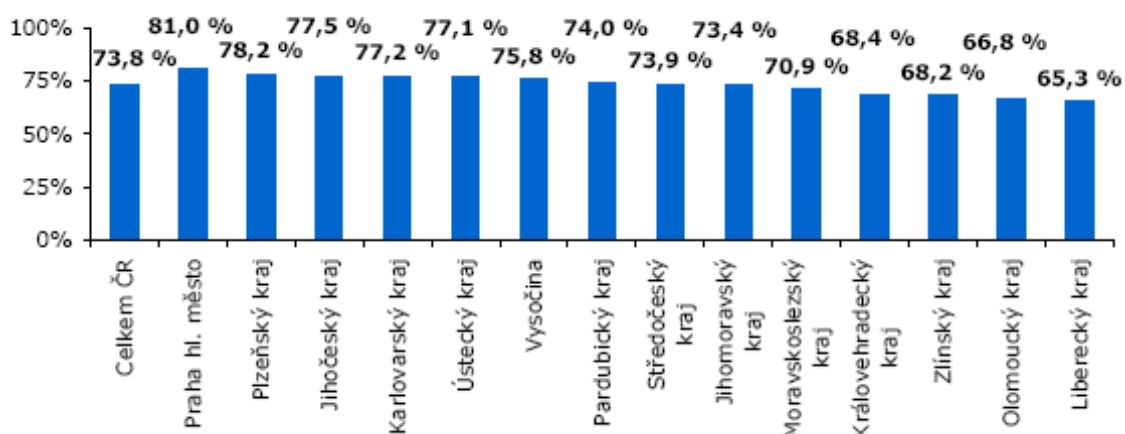
Na vodní nádrži Lipno je v provozu 5 přístavišť a 3 přívozy, které napojují příhraniční oblasti za přehradou s vnitrozemím. Funguje zde rovněž charterová doprava, vybudován je kompletní jachetní přístav MARINA a k dispozici je mnoho půjčoven lodí.

Na vodní nádrži Orlík se nachází 8 přístavišť osobní lodní dopravy. V úseku Hluboká nad Vltavou – hráz nádrže Hněvkovice je provozována charterová doprava. Na rybníku Svět u Třeboně je provozována pravidelná okružní plavba mezi přístavišti Lázně Aurora a Ostende. Řeky Vltava, Lužnice a Otava společně s rybníkem Svět jsou účelovými vodními cestami pro rekreační plavbu a vodní dopravu místního významu.

4.1.2 Telekomunikace

Na českém telekomunikačním trhu působí jeden hlavní poskytovatel pevného připojení – ČESKÝ TELECOM, a.s. (Telefónica O2 Czech Republic a.s.), který vlastní většinu vedení telekomunikační infrastruktury. Tuto infrastrukturu pronajímá dalším poskytovatelům. Dále zde působí tři operátoři mobilního připojení – Eurotel Praha, spol. s r.o. (Telefónica O2 Czech Republic a.s.), T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s. (Oskar Mobil a.s.). Přístup uživatelů k mobilnímu telefonu ukazuje následující graf. Jihočeský kraj je 3,7% nad celostátním průměrem.

Graf 1: Přístup uživatelů k mobilnímu telefonu

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Pro přístup uživatelů k internetu je důležitým údajem také vybavenost domácností osobním počítačem, kterou uvádí tabulka 19 v kapitole 5.2.

4.1.2.1 *Spoje*

V Jihočeském kraji poskytuje poštovní služby Česká pošta, státní podnik. Tento subjekt zajišťuje poskytování poštovních služeb na území celé republiky. K tomu využívá celostátní síť provozoven.

Kromě listovních služeb ještě Česká pošta, s. p. poskytuje také služby, jako je obsluha důchodové služby, sázkové služby, inkaso rozhlasových a televizních poplatků, obchodní činnosti (drobný prodej tisku, dálničních známek, telefonních karet atd.) a v rámci sdruženého inkasa plateb obyvatelstva výběr poplatků pro různé organizace.

4.1.3 Energetická infrastruktura

Je charakterizována výrobou a distribucí elektrické energie, zemního plynu a systémy centrálního zásobování teplem. Důležité jsou také úspory energie, kam náleží především obnovitelné zdroje energie (OZE).

4.1.3.1 *Zásobování elektrickou energií*

Největším výrobcem elektrické energie v ČR je společnost ČEZ, a.s. Tabulka v příloze č. 33 udává, jaké zdroje výroby elektrické energie na území Jihočeského kraje vlastní společnost ČEZ, a.s.

Na celkové výrobě elektrické energie v ČR se vodní elektrárny podílejí 3%, jaderné 27% a tepelné 70%. Dalšími výrobci el. energie v kraji jsou teplárny Č. Budějovice, Strakonice, Tábor, Písek a Planá nad Lužnicí. Malými zdroji jsou malé vodní elektrárny, malé tepelné zdroje.

Jediným distributorem elektrické energie v kraji je společnost E-ON, a.s. (dříve Jihočeská energetika, a.s.). E-ON, a.s., má v rámci sítě regionálních provozovatelů distribučních soustav REAS (Rozvodné energetické akciové společnosti) jednoznačně nejvyšší dodávky elektřiny v ČR, neboť na jím obsluhovaném území (Jihočeský kraj a část kraje Vysočina) je malé zastoupení průmyslu a také nejmenší hustota obyvatelstva.

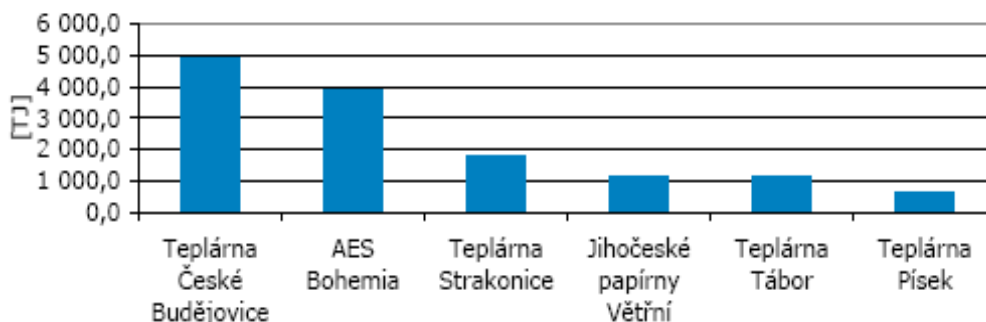
4.1.3.2 Zásobování plynem

Územím kraje prochází tranzitní plynovod Lanžhot – Waidhaus a nachází se v něm kompresní stanice Veselí n. Lužnicí. Jihočeská plynárenská, a.s. (JČP, a.s.), nakupuje zemní plyn prostřednictvím předávacích stanic jak ze soustavy vysokotlakých plynovodů v majetku Transgas, a.s., tak i z vysokotlakých a středotlakých plynovodů sousedních distribučních společností. Celkem bylo v roce 2004 pro potřeby zákazníků v jihočeském regionu nakoupeno 422,4 mil. m³ zemního plynu. Celkový počet plynofikovaných obcí na území obsluhovaném JČP, a.s., stoupl v roce 2004 na 350.

4.1.3.3 Zásobování teplem

Centralizované zásobování obyvatelstva teplem je prováděno především ve větších městech, převážně z fosilních paliv. Významnými teplárnami s výrobou elektřiny jsou zdroje Č. Budějovice, Planá n. Lužnicí (AES Bohemia spol. s r.o.), Strakonice, Jihočeské papírny, a.s., Větrní, Tábor, Písek. Významným zdrojem je Jaderná elektrárna Temelín.

Graf 2: Zdroje tepelné energie v Jihočeském kraji

Zdroj: City Plan, spol. s r.o., 2005

4.1.4 Vodohospodářská infrastruktura

Vodovodní sítě a veřejné kanalizace v Jihočeském kraji jsou převážně v majetku obcí, které jejich provoz zajišťují smluvní formou u dvou rozhodujících správců – Vodovodů a kanalizací Jižní Čechy, a.s., a 1. JVS, a.s. Rozhodujícími odběrateli pitné vody a producenty odpadních vod jsou města a jejich obyvatelé, dále velké průmyslové a energetické podniky, nemocnice apod.

4.1.4.1 Zásobování pitnou vodou

Kapacita podzemních a povrchových zdrojů vody pokrývá s rezervou potřeby kraje a vytváří tak příznivé možnosti pro jeho další rozvoj. Většina odběrů vody je realizována prostřednictvím Jihočeské vodárenské soustavy (JVS) s hlavním zdrojem pitné vody – nádrží Římov. Podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů byl v roce 2004 91,5%. Kvalita dodávané pitné vody je kromě lokálních problémů velmi dobrá.

Průměrná spotřeba pitné vody na obyvatele postupně klesá, v celostátním srovnání se Jihočeský kraj nachází na 4. místě od konce výrazně pod republikovým průměrem (viz. tabulka v příloze č. 29). Jak ukazuje tabulka, napojení obyvatel na veřejné vodovody je na dobré úrovni, stále ale existují především lokální problémy s kvalitou a zajištěním dostatečného zdroje pitné vody pro období sucha a problémy se zajištěním zdroje pro případ katastrof a krizových situací, jako byly povodně.

Vodovodní rozvody jsou většinou ve stavu před rekonstrukcí, kterou je nutné provést zejména ve větších městech. Tím by se zabránilo vysokým ztrátám pohybujícím se dlouhodobě přes 25%. Rostoucí kvalitu stavu vodovodních sítí dokládá snížení vykázaných ztrát v soustavě pitné vody od roku 2000 o 6% (viz graf v příloze č. 34). Snižování spotřeby pitné vody obyvateli o 20-30% je důsledkem prudkého nárůstu vodného (a stočného u odpadních vod), ve kterém se odrážejí rostoucí náklady na výrobu a dopravu pitné vody.

4.2 OBYVATELSTVO

4.2.1 Struktura osídlení, hustota obyvatelstva

Struktura osídlení je značně roztržštěná. Problémem je vylidňování venkovské části osídlení. Na druhé straně je patrná tendence stěhování obyvatel velkých měst do příměstských obcí, v nichž mají lepší životní podmínky i podmínky pro rozvoj podnikatelské činnosti. Na území kraje je vytvořeno více než 40 sdružení obcí, některá zanikají, další vznikají. Ve většině případů se jedná o účelová společenství, jejichž cílem je společné řešení otázek dopravy, životního prostředí, financování větších projektů apod. V příloze č. 35 je uvedena tabulka, která popisuje základní ukazatele sídelní struktury podle SO ORP k 31. 12. 2004

Struktura osídlení kraje podle velikostních skupin obcí ukazuje, že 72% obcí má počet obyvatel do 500 osob. V těchto menších obcích však žije pouze necelých 15% obyvatel kraje. Naproti tomu 52% obyvatelstva je soustředěno do 19 obcí (měst) s více než 5 tisíci obyvateli. Z hlediska celkového počtu obcí představují tato města jen 3%. Sídelní struktury dle velikostních skupin obcí a územní struktury k 1. 3. 2001 jsou uvedeny v příloze č. 2. Dlouhodobý vývoj počtu obyvatelstva v Jihočeském kraji a ve vybraných městech za období 1869 – 2004 uvádí tabulka v příloze č. 36.

4.2.2 Věková struktura

V roce 2004 činil průměrný věk obyvatelstva 39,5 let. Podíl nejmladší věkové skupiny 0-14 let činil 15,3% a podíl věkové skupiny 15 – 59 let v roce 2004 činil 65,4%. V kategorii nejstarších obyvatel (věk 60 a více let) činil podíl na počtu obyvatel kraje 19,3% v roce 2004. Struktura obyvatelstva podle věku předpoklady pro zlepšení tohoto poměru v nejbližších letech nedává.

Věkovou strukturu obyvatelstva ovlivňuje také podílové zastoupení mužů a žen. Věková struktura mužů byla odlišná od věkové struktury žen. Je to dáno také tím, že mužů se rodí více než žen, ale umírají v průměru o 6 let dříve než ženy. V roce 2004 byl průměrný věk mužů (38,2 let) téměř o 3 roky nižší než průměrný věk žen (40,9 let). Muži měli početní

i podílovou převahu v nejmladší věkové skupině (0 – 14 let) o 0,7 procentního bodu. Naproti tomu ženy měly v roce 2004 početní i podílovou převahu v nejvyšší věkové skupině (60 a více let).

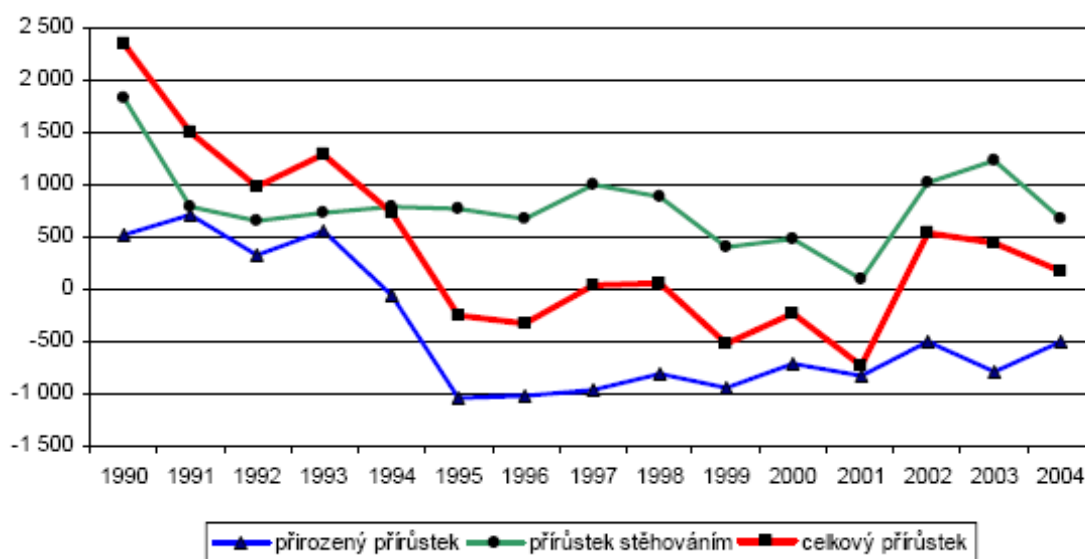
Proti republikovému průměru má obyvatelstvo kraje poněkud mladší věkovou strukturu (průměrný věk je 39,5 roku). Dlouhodobě nižší je zde rovněž úmrtnost (10,3 úmrtí na 1 000 obyvatel) a naopak vyšší porodnost (9,5 živě narozených na 1 000 obyvatel). Od demografické struktury kraje se výrazněji odlišuje pohraniční okres Český Krumlov s pestřejším národnostním složením. Je zde mladší věková struktura, nejvyšší hodnoty porodnosti, relativně nízká úmrtnost. V posledních letech trvale ubývá obyvatel okresu Tábor. Naopak růst trvale zaznamenávají pouze okresy České Budějovice a Český Krumlov. Struktura obyvatel Jihočeského kraje dle vybraných věkových skupin za období 2000 – 2004 je uvedena v příloze č. 3.

Věková struktura obyvatelstva Jihočeského kraje je v porovnání průměrem České republiky příznivá. Je to dáno především vyšším podílem dětí ve věku do 14 let (15,3%). Počet obyvatel a věková struktura podle krajů k 31. 12. 2004 je uvedena tabulce v příloze č. 4.

4.2.3 Přirozená měna obyvatelstva

Z dlouhodobého hlediska se počet obyvatel kraje neustále zvyšoval, a to jak přirozenou měnou, tak stěhováním. V roce 1995 došlo poprvé v historii kraje k meziročnímu poklesu počtu obyvatel, a tato tendence pokračovala i v roce 1996. V dalších letech počet obyvatel mírně vzrostl, ale od roku 1999 se znovu obnovila tendence k poklesu. Od roku 2002 počet obyvatel kraje znovu mírně roste. Vývoj přirozené měny obyvatelstva však zůstává nadále nepříznivý, neboť počet zemřelých nadále převažuje nad počtem narozených. V posledních letech trvale ubývá obyvatel okresů Tábor a Písek. Naopak růst trvale zaznamenávají pouze okresy České Budějovice a Český Krumlov.

Graf 3: Příklad obyvatelstva v Jihočeském kraji v letech 1990 – 2004

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Pro populační vývoj v uplynulých 15 letech je charakteristická velmi nízká porodnost. Nejvýraznější meziroční poklesy počtu narozených dětí byly mezi lety 1993 - 1994 a dále 1994 - 1995, a sice vždy o více než 700 dětí. Vývoj počtu narozených a zemřelých v Jihočeském kraji v období 1971 – 2004 uvádí graf v příloze č. 30.

V roce 2004 zemřelo v kraji 6 440 osob, což je o téměř 15% méně než v roce 1990. Hlavní příčiny smrti zůstávají dlouhodobě stejné – nemoci oběhové soustavy (cévní nemoci mozku, infarkt myokardu) a zhoubné novotvary.

Ve vývoji úmrtnosti je třeba zdůraznit klesající kojeneckou úmrtnost, která se ve srovnání s rokem 1990 snížila 6,5krát. V roce 2004 byla dosud nejnižší a poprvé se dostala pod hranici 3 zemřelí kojenci na 1 000 živě narozených.

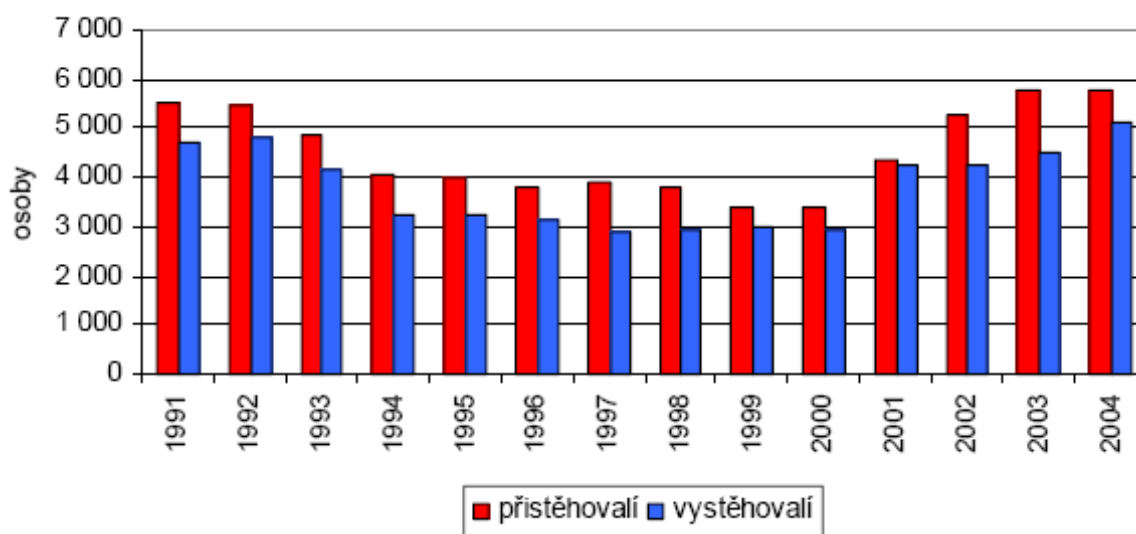
4.2.4 Migrace

V roce 2004 se přistěhovalo 1,7krát více lidí než v roce 2000. Výrazně se přitom změnil poměr přistěhovalých podle pohlaví. Zatímco v roce 2000 představovaly ženy více než 54% přistěhovalých, v následujících letech se zvyšoval podíl mužů a poměr mezi muži a ženami se obrátil. Počet přistěhovalých mužů se v roce 2004 oproti roku 2000

zdvojnásobil, počet žen se oproti tomu zvýšil pouze 1,5krát. Rozdíl v tomto podílu je přitom ve vnitřním a zahraničním stěhování. Ve vnitřním stěhování představovaly v roce 2004 ženy nadpoloviční většinu. Převažujícím důvodem vnitřního stěhování byl sňatek nebo následování rodinného příslušníka. V zahraniční migraci pak ženy tvořily pouze třetinu přistěhovalých. Hlavním důvodem zahraničního stěhování je změna pracoviště. Stěhování do a z Jihočeského kraje podle vzdělání v letech 2001 – 2004 ukazuje tabulka v příloze č. 5.

Velkou část stěhování představuje také stěhování v rámci kraje, ať už mezi jednotlivými okresy nebo mezi obcemi jednoho okresu. V jednotlivých letech sledovaného období zahrnovalo vnitřní stěhování mezi 9 a 10 tisíci osobami. Téměř tři čtvrtiny z nich se přitom stěhovaly mezi obcemi okresu. V Jihočeském kraji dlouhodobě převažuje počet přistěhovalých nad vystěhovalými.

Graf 4: Vývoj počtu přistěhovalých do Jihočeského kraje a vystěhovalých z Jihočeského kraje za SLDB 1991 a 2001

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

4.2.5 Vzdělanostní struktura

Z obyvatelstva staršího 15 let mělo v roce 1991 33,9% pouze základní vzdělání. V roce 2001 se tento podíl snížil na 23,5% ve prospěch osob vyučených a se středním vzděláním bez maturity (zvýšení o 7,6 procentního bodu na 38,7%) i osob se středním vzděláním

s maturitou a absolventů vyšších škol (nárůst o 5,2 procentního bodu na 28,4% = průměr ČR). Podíl osob s vysokoškolským vzděláním se zvýšil pouze o 1,5 procentního bodu a v roce 2004 představovali absolventi vysokých škol 7,7% obyvatel starších 15 let. Porovnání obyvatelstva Jihočeského kraje ve věku 15 a více let podle věku a nejvyššího ukončeného vzdělání ze SLDB 1991 a 2001 zachycuje tabulka v příloze č. 6.

4.2.6 Ekonomická aktivita

K datu sčítání (1. března 2001) bylo v Jihočeském kraji celkem 320 546 ekonomicky aktivních osob, tj. 51,3% z obyvatel kraje. V roce 2001 bylo evidováno 20 309 nezaměstnaných, což je v porovnání s rokem 1991 o 13 927 osob (218,2%) více. Míra ekonomické aktivity obyvatelstva Jihočeského kraje se pohybuje kolem průměrných hodnot.

Porovnání vývoje struktury obyvatel Jihočeského kraje podle stupně ekonomické aktivity dle SLDB 1980, 1991 a 2001 zachycuje tabulka v příloze č. 7. Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle stupně ekonomické aktivity a velikostních skupin obcí zachycuje tabulka v příloze č. 8.

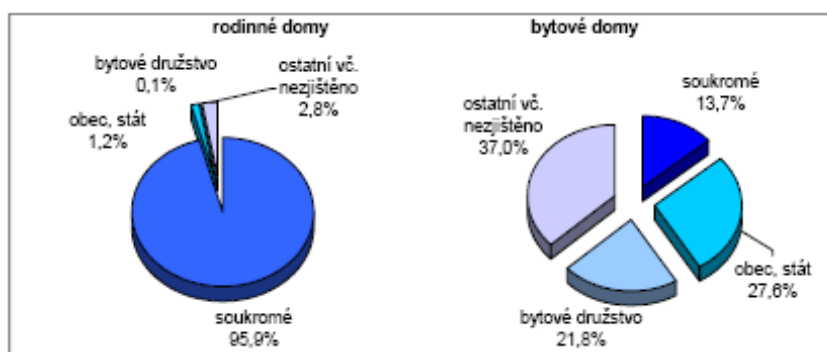
Strukturu zaměstnaných v Jihočeském kraji zachycuje graf v příloze č. 37. Pro kraj je typický především vyšší podíl pracujících v zemědělství, lesnictví a rybolovu a také ve stavebnictví.

4.2.7 Byty a domy

Podle výsledků sčítání k 1. březnu 2001 bylo v kraji téměř 148 tis. domů, z toho 111,5 tis. domů bylo trvale obydlených. Bylo evidováno 279,9 tis. bytů, z toho 231,3 tis. bytů trvale obydlených. Z celkového počtu trvale obydlených bytů bylo 40% ve vlastním domě, 25,3% nájemních, 14,9% družstevních a 8,6% v osobním vlastnictví.

Od roku 1991 do roku 2001 byl v Jihočeském kraji zaznamenán přírůstek trvale obydlených domů o 1 500. Dlouhodobý vývoj domovního a bytového fondu Jihočeského kraje za období 1970 – 2001 uvádí tabulka v příloze č. 38.

Graf 5: Struktura domovního fondu podle vlastnictví Jihočeský kraj – SLDB 2001

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Průměrné stáří domovního fondu je v Jihočeském kraji 46,5 roku. U rodinných domů je to 47,2 a u bytových domů 38,9 roku.

V přepočtu na 1 000 obyvatel je v posledních letech zahajována výstavba největšího počtu bytů v okresech Prachatice a České Budějovice (zde také připadá na 1 000 obyvatel nejvíce rozestavěných bytů), nejméně pak v okresech Český Krumlov, Jindřichův Hradec a Písek.

Dokončené byty v Jihočeském kraji v letech 1991 – 2004 jsou vedeny v příloze č. 9. Bytová výstavba Jihočeského kraje za rok 2004 je uvedena v příloze č. 39. Ve většině ukazatelů technické vybavenosti se kraj pohybuje kolem průměru České republiky. Intenzitu bytové výstavby podle okresů v Jihočeském kraji za období 1997 – 2004 ukazuje tabulka v příloze č. 10.

4.3 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

4.3.1 Voda

Z celkové rozlohy kraje připadají na vodní plochy více než 4%. Na výměře vodní plochy v celé ČR se pak kraj podílí 27%. Osu hydrologické sítě tvoří Vltava, která odvádí vodu

téměř z celého kraje. Z levé strany se do Vltavy vlévá řeka Otava odvádějící vodu ze severní části Šumavy. Z pravé strany se vlévají do Vltavy řeka Malše a Lužnice. Dalším významným hydrologickým prvkem kraje jsou intenzivně obhospodařované rybníky, soustředěné především do rybníkářských oblastí Třeboňska, Vodňanska a Blatenska.

Významným zásahem do vodního hospodářství a celého života kraje byla povodeň v srpnu 2002. Na řadě toků doba opakování kulminačních průtoků přesáhla 500 let, v závěrovém profilu Malše a na dolní Blanici je odhadována na více než 1 000 let. Celkové náklady na obnovu majetku po povodni byly za Jihočeský kraj vyčísleny na 15,6 mld. Kč.

4.3.2 Půda

Jihočeský kraj je svou rozlohou 10 057 km² druhým největším krajem České republiky. V kraji činí celková výměra zemědělské půdy 494 968 ha. Z toho 319 788 ha tvoří orná půda, což je 64,6% celkové výměry zemědělské půdy a 31,8% celkové plochy kraje. Trvalé travní porosty pokrývají 160 624 ha, což je 32,4% celkové výměry zemědělské půdy a 16% celkové plochy kraje.

Tabulka 1: Bilance půdy a podíly z celkové výměry v r. 2001 a 2004

Druh	2001		2004	
	ha	%	ha	%
Zemědělská půda celkem	496 163	49,3	494 968	49,2
z toho:				
orná půda	320 729	31,9	319 788	31,8
trvalé travní porosty	160 915	16,0	160 624	16,0
Nezemědělská půda celkem	509 487	50,7	510 763	50,8
z toho:				
lesní půda	374 007	37,2	375 768	37,4
vodní plochy	43 375	4,3	43 550	4,3
Celková výměra	1 005 650	1 005 731	1 005 731	100,0

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální (ČÚZK), 2005

4.3.3 Ovzduší

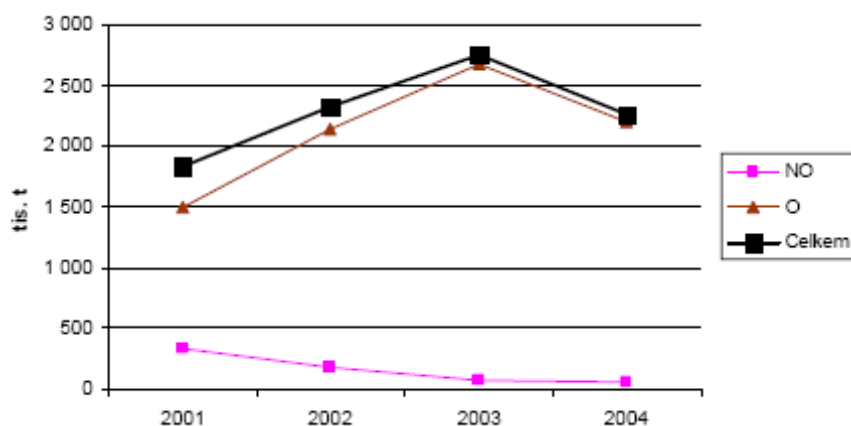
Hodnoty znečištění ovzduší v Jihočeském kraji jsou v přepočtu na plochu jedny z nejnižších v celé republice.

Proti průměru České republiky má kraj téměř 5krát nižší znečištění oxidy dusíku, 3krát méně oxidu uhelnatého, 40% znečištění oxidem siřičitým a nejvíce se průměru ČR blíží v tuhých emisích, kde kraj dosahuje 77%. Graf v příloze č. 40 uvádí vývoj měrných emisí základních znečišťujících látek.

4.3.4 Odpady

Produkce odpadů v Jihočeském kraji dosahuje hodnoty 3,63 t/obyvatele za rok. Množství vyprodukovaného odpadu se v kraji dlouhodobě zvyšuje. Významný je pokles množství produkovaného nebezpečného odpadu (cca 40% pokles za posledních 5 let).

Graf 6: Množství produkce odpadů v r. 2001 - 2004

Zdroj: MŽP ČR, *Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky v roce 2001 – 2004*

4.3.5 Chráněná území

Zvláště chráněná území - národní parky (NP), chráněné krajinné oblasti (CHKO), národní přírodní rezervace (NPR), národní přírodní památky (NPP), přírodní rezervace (PR) a přírodní památky (PP) - tvoří cca 21% celkové rozlohy Jihočeského kraje. Příloha č. 11 uvádí zvláště chráněná území, přírodní parky, ptačí oblasti v r. 2001 a 2004 v Jihočeském kraji.

4.4 EKONOMIKA

Celková výkonnost ekonomiky kraje se měří pomocí souhrnných ukazatelů (hrubá přidaná hodnota, hrubý domácí produkt, tvorba hrubého fixního kapitálu, disponibilní důchod domácností). Na hrubém domácím produktu vytvořeném v České republice se v roce 2004 Jihočeský kraj podílel 5,4% (v tržních cenách). V přepočtu na 1 obyvatele dosahuje HDP v kraji 241,4 tis. Kč, což představuje 89,0% průměru ČR. Regionální makroekonomické ukazatele jsou uvedeny v příloze č. 12.

Při přepočtu hrubého domácího produktu na zaměstnance (což je určitým vyjádřením společenské produktivity práce) vrostl HDP v tržních cenách mezi roky 2000 a 2004 o 31,6%. Produktivita v kraji tak dosahuje 90,5% průměru České republiky. V Jihočeském kraji se nejvíce na tvorbě hrubé přidané hodnoty podílí primární sektor (zemědělství, lesnictví a rybolov) 6,2%, sekundární sektor (průmysl a stavebnictví) 41,1% a terciární sektor (ostatní odvětví) 52,7%. Příloha č. 13 uvádí hrubou přidanou hodnotu podle odvětví v Jihočeském kraji.

Jedním z nejdůležitějších zdrojů ekonomického růstu kraje je investiční výstavba. Hrubá tvorba fixního kapitálu (THFK) představuje v Jihočeském kraji roční objem prostředků kolem 40 mld. Kč. Při přepočtu na 1 obyvatele se pohybuje objem prostředků investovaných v Jihočeském kraji kolem republikového průměru. Investiční výstavba v kraji byla významně ovlivněna dokončováním Jaderné elektrárny Temelín.

Průměrná roční výše čistého disponibilního důchodu domácností (DDD) v roce 2004 dosahovala 81,8 mld. Kč, v přepočtu na jednoho obyvatele kraje pak 130,7 tis. Kč. Ve srovnání s průměrem České republiky to znamená mírné zaostávání.

Vybrané makroekonomické indikátory podle krajů uvádí tabulka v příloze č. 14. Hodnotu hrubé přidané hodnoty a výši HPH na 1 obyvatele v mezikrajovém srovnání v roce 2004 uvádí tabulka v příloze č. 25. Hodnota HDP a výše HDP na 1 obyvatele v mezikrajovém srovnání v roce 2004 je uvedena v příloze č. 26 a vývoj HPH podle odvětví v Jihočeském kraji v roce 2000 – 2004 je uveden v příloze č. 27.

4.4.1 Ekonomické subjekty

V registru ekonomických subjektů bylo k 31.12. 2004 evidováno 142,8 tis. subjektů se sídlem v Jihočeském kraji. Největší část z celkového počtu tvořili podnikatelé – fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona (102,5 tis.osob) s průměrným ročním růstem 4,1%, z právnických osob to byly obchodní společnosti (11,1 tis.) s průměrným růstem 3,6%. Registrované subjekty podle právní formy v Jihočeském kraji uvádí tabulka v příloze č. 15. V příloze č. 41 je uvedena tabulka, která ukazuje registrované subjekty podle počtu zaměstnanců v Jihočeském kraji.

Ne všechny subjekty, které jsou zahrnuté ve statistickém registru ekonomických subjektů vykazují ekonomickou činnost. Aktivní subjekty jsou považovány za statistickou jednotku typu podnik. V Jihočeském kraji tvořily tyto jednotky k 31. 12. 2004 podíl 55,5% z celkového počtu jednotek v RES. Podle vybraných právních forem tvoří soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona podíl 72,6%, samostatně hospodařící rolníci 5,9% a soukromí podnikatelé podnikající podle jiného než živnostenského zákona 5,2%. Podíl obchodních společností celkem tvoří 10%, z toho akciové společnosti pouze 0,7%. Stejný podíl jako akciové společnosti mají rovněž družstva. Ekonomické subjekty a statistické jednotky typu podnik podle vybraných právních forem v územním členění k 31.12. 2004 ukazuje tabulka v příloze č. 16.

Ekonomické subjekty, které mají sídlo mimo kraj mají v Jihočeském kraji vytvořeno téměř 1 500 místních jednotek¹⁸ a zaměstnávají cca 30 tis. zaměstnanců. Jedná se především o podniky se sídlem v Hl. městě Praze (zaměstnávají v kraji více než 20 tis. zaměstnanců) a podniky se sídlem ve Středočeském kraji (kolem 2 tis. zaměstnanců). V odvětvovém pohledu se jedná především o 16,1 tis. zaměstnanců v tržních službách a téměř 10 tis. zaměstnanců v průmyslu. Naopak podniky se sídlem v kraji mají 900 místních jednotek mimo Jihočeský kraj. Pracuje v nich cca 10 tis. zaměstnanců, z toho téměř než 2 000 jich pracuje v kraji Vysočina, kolem 1 200 osob pracuje v Hl. městě Praze, Středočeském nebo Plzeňském kraji. V členění podle odvětví převažují průmyslové činnosti (5,1 tis. zaměstnanců) a tržní služby (3,2 tis. zaměstnanců).

¹⁸ Místní jednotky jsou vymezovány v ekonomických subjektech se 20 a více zaměstnanci, kromě odvětví veřejné správy, obrany a povinného sociálního zabezpečení. Na místní jednotky rovněž nebyly zatím členěny některé velké podniky s velkým množstvím pracovišť v celé České republice (např. České dráhy)

4.4.2 Průmysl

Na základě výsledků průmyslových podniků se sídlem v kraji a počtem 100 a více zaměstnanců došlo v letech 2000 – 2004 v Jihočeském kraji k zásadním odvětvovým změnám. Nejvýznamnějším průmyslovým odvětvím z hlediska poskytovaných pracovních příležitostí byla v roce 2000 textilní a oděvní výroba. V tomto odvětví vyznačujícím se nízkou produktivitou došlo vlivem konkurence levnějších asijských výrobců k omezování a uzavírání provozů. Do popředí se tak posunula odvětví reprezentovaná jedněmi z největších podniků kraje - výroba potravinářských výrobků a nápojů (MADETA a.s.) a výroba dopravních prostředků a zařízení (Robert Bosch spol. s.r.o. a DURA Automotive CZ, spol. s r.o.). Kromě uvedených firem se k největším podnikům se sídlem v kraji zaměstnávajícím více než 1 000 zaměstnanců řadí vydavatelství VLTAVA-LABE-PRESS, a.s., E.ON Česká republika a. s., KOVOSVIT MAS, a.s., ZVVZ a.s. a Vodovody a kanalizace Jižní Čechy.

Počet průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci se v letech 2000 – 2004 snížil v kraji ze 164 na 154. Tento pokles mohl být zapříčiněn sloučením podniků, v ojedinělých případech ukončením jejich výroby (např. některé textilní podniky), částečně ho však způsobily administrativní důvody. K vyřazení podniků ze souboru zjišťování dochází při poklesu počtu zaměstnanců pod 100 nebo při změně sídla firmy mimo kraj.

Postavení Jihočeského kraje v rámci průmyslu ČR není příliš významné. Snaha o zefektivnění výroby vedla k úsporám v zaměstnanosti. Proti roku 2000, kdy na průměrný průmyslový podnik kraje připadalo 360 zaměstnanců, činila v roce 2004 průměrná velikost podniku 341 zaměstnanců. Největší průmyslové podniky mělo odvětví výroby dopravních prostředků a zařízení, kde zaměstnanost na jeden podnik vzrostla ze 717 osob v roce 2000 na 734 osob v roce 2004.

V roce 2000 měla nejvíce zaměstnanců textilní a oděvní výroba (podíl na průmyslu kraje necelých 14%). Vzhledem k postupnému omezování této výroby zde klesl počet zaměstnanců (podíl se snížil na 6%). Odvětví s největším objemem tržeb – potravinářská výroba a výroba dopravních prostředků a zařízení – dohromady zaměstnávaly během

posledních 5 let zhruba 15 tis. osob. Od roku 2002, kdy zaměstnaností převýšily omezovanou textilní výrobu, jsou i největšími odvětvími podle počtu zaměstnanců (v roce 2004 se na počtu zaměstnanců kraje podílely 14%).

Počet zaměstnanců se ve většině průmyslových odvětví snižoval. Ve 4 odvětvích naopak vzrostl: nejvíc ve výrobě pryžových a plastových výrobků, ve výrobě základních kovů (v obou zejména vlivem zvýšení počtu podniků) a ve výrobě elektrických a optických přístrojů (při poklesu počtu podniků) a nepatrně v potravinářské výrobě (při nezměněném počtu podniků).

4.4.3 Průmyslové zóny

V Jihočeském kraji jsou tři průmyslové zóny, a to v Písku, v Blatné a v Prachaticích. Tento stav je výrazným handicapem v podpoře přílivu zahraničních investic. Zóny leží na hlavních dopravních tepnách kraje. To jen potvrzuje fakt, že rozvoj podnikání je spojen s rozvojem dálnic, rychlostních komunikací nebo silnic I. třídy. Za vznikem dalších průmyslových zón stojí především aktivity měst a obcí, které se snaží připravit pozemky bez vnější pomoci a následně plochy prodávat jednotlivým investorům za dotované ceny.

4.4.4 Stavebnictví

Stavebnictví kraje je hodnoceno na základě výsledků stavebních podniků s 20 a více zaměstnanci a sídlem na území kraje. Jejich počet v kraji od roku 1998 do roku 2003 nepřetržitě klesal, až v roce 2004 se zvýšil a byl nejvyšší za posledních 5 let.

Objem stavebních prací podle dodavatelských smluv meziročně vzrůstal, s výjimkou roku 2002. V tomto roce, kdy byly povodně, došlo k propadu stavební výroby o 30%, tj. o 4,3 mld. Kč, vlivem snížení objemu prací na nové výstavbě, rekonstrukci a modernizaci o 2,6 mld. a na opravách a údržbě o 1,7 mld. Kč. Přestože další dva roky stavební práce rostly, objem dodavatelských smluv vytvořený v roce 2004 jihočeskými stavebními firmami s 20 a více zaměstnanci byl o 0,4% pod hodnotou roku 2000. Tento pokles by byl po vyloučení vlivu rostoucích cen ve stavebnictví reálně o něco hlubší (v ČR

se ceny stavebních prací zvyšovaly v průměru ročně o 3,2%). Ve struktuře stavebních prací klesl objem oprav proti roku 2000 téměř o 40% při nárůstu nové výstavby o 8,4%. Příloha č. 17 ukazuje stavební práce, zaměstnanost a mzdy ve stavebnictví v Jihočeském kraji. Podíl stavebních prací podle dodavatelských smluv podniků Jihočeského kraje na ČR byl necelých 5% v roce 2004.

4.4.4.1 Stavební povolení

Od roku 2000 do roku 2004 bylo v kraji vydáno více než 54 tis. stavebních povolení na stavby v předpokládané hodnotě 59 mld. Kč. Počet vydaných stavebních povolení do roku 2002 klesal, poslední dva roky se sice zvyšoval, ale nebyl vyšší než v roce 2000. Rozhodující vliv na tento vývoj měl nepřetržitý pokles počtu povolení ke stavbám na ochranu životního prostředí (v roce 2004 o 1 500 staveb méně než v roce 2000) a ke stavbám nebytových budov (proti roku 2000 o 700 staveb méně). Počet povolení ke stavbám bytovým po celé období vzrůstal s výjimkou roku 2002 a v roce 2004 byl vyšší o 346 povolení než v roce 2000. V příloze č. 18 je uvedena tabulka, která ukazuje vydaná stavební povolení za roky 2000-2004 v Jihočeském kraji.

4.5 CESTOVNÍ RUCH

Přírodního prostředí s vysokou lesnatostí, vodními plochami a velkým počtem kulturních památek (téměř 6 tis. objektů) je využíváno k návštěvám a rekreaci občany z celé ČR a v hojně míře i zahraničními turisty. V letním období se jedná zejména o oblast Lipna, Orlíku, jihočeských rybníků, ale také Šumavy, v zimě pak šumavská lyžařská střediska Zadov a Kramolín. V roce 2000 bylo v kraji k dispozici 47,8 tis. lůžek (z toho téměř polovina je sezónních) v 929 zařízeních hromadného ubytování (tj. více než 4 pokoje, nebo více než 9 lůžek). Na konci roku 2004 byl počet evidovaných hromadných ubytovacích zařízení něco přes 1 000 a počet lůžek byl 51 685. Ve struktuře ubytovacích zařízení je 156 hotelů s 9,6 tisíci lůžek, 365 penzionů s 8,3 tis. lůžky, 113 kempů (4,6 tis. lůžek), 126 chatových osad a turistických ubytoven (8,8 tis. lůžek). Specifikem kraje je existence více než 25 tis. zařízení pro individuální rekreaci (chaty, rekreační chalupy). Kapacita hromadných ubytovacích zařízení je uvedena v příloze č. 19.

V Jihočeském kraji jsou také tři oblasti poskytující lázeňskou péči. Jedná se o Bechyni, Třeboň a Vráž u Písku. V těchto oblastech se nalézá 5 lázeňských zařízení. V letech 2000 až 2004 je navštívilo 98 252 hostů. Nejvíce v roce 2004 a to 24 183 lázeňských hostů. Nižší návštěvnost v roce 2002 byla ovlivněna povodněmi, které zasáhly z velké části i uvedené oblasti lázeňské péče. Průměrná doba pobytu se téměř nemění a pohybuje se okolo 17,5 dne na jednoho lázeňského hosta. Tabulka v příloze č. 42 uvádí hosty v lázeňských ubytovacích zařízeních v Jihočeském kraji.

4.6 ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ, RYBÁŘSTVÍ

4.6.1 Zemědělství

Zemědělství hraje důležitou roli na většině území Jihočeského kraje. Zemědělství obhospodaruje plochu 4 966 km² zemědělské půdy, která představuje 49,3% rozlohy Jihočeského kraje. Výrazným trendem je úbytek orné půdy a nárůst luk a pastvin zejména v okresech Prachatice a Český Krumlov, související s extenzivním způsobem hospodaření. Zemědělství, které je tradičním a charakteristickým odvětvím hospodářství Jihočeského kraje, se významně podílí na údržbě a tvorbě jihočeské krajiny. Má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru, obnovu vesnic a jejich budoucí ekonomický rozvoj. Zemědělství má značný vliv jak na stav životního prostředí, tak na zdravý vývoj obyvatelstva a rozvoj cestovního ruchu v kraji.

4.6.1.1 Živočišná výroba

Tabulka 2: Vývoj počtu chovaných hospodářských zvířat na území Jihočeského kraje

Celkový počet zvířat v ks	2000	2001	2002	2003	2004
Koně	3 178	3 197	2 924	2 886	2 898
Skot	234 212	230 094	227 750	216 526	211 413
z toho krávy	91 379	91 225	91 420	87 971	88 415
Prasata	404 555	399 459	397 895	374 555	348 209
z toho prasnice	33 300	34 945	33 680	30 662	28 678
Ovce a berani	13 652	16 167	15 761	17 583	21 244
Drůbež	4 298 372	4 295 925	3 592 503	4 313 665	4 647 242
z toho slepice	827 387	834 732	629 458	760 762	793 592

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Poznámka: Stavby jsou sledovány k 1. 4. násled. roku, roky 2000 a 2001 sledovány k 1.3. násled. roku

4.6.1.2 Rostlinná výroba

Hlavními plodinami pěstovanými v kraji jsou dlouhodobě obiloviny (pšenice a ječmen), brambory, řepka a krmná kukuřice. Vývoj struktury osevních ploch v Jihočeském kraji a hektarové výnosy sklizně hlavních zemědělských plodin v Jihočeském kraji ukazují tabulky v příloze č. 20 a 21.

4.6.1.3 Zemědělské podniky

Počet zemědělských podniků v kraji vzrostl z 5 212 v roce 2003 na 5 638 v roce 2004, na vzrůstu se podílely z převážné většiny malé farmy s rozlohou do 10 hektarů zemědělské půdy, což svědčí o postupné změně struktury podniků v zemědělství z velkoplošně hospodařících družstev a obchodních společností k farmám rodinného typu. Na hospodaření zemědělských podniků má vliv jejich vybavenost strojovým parkem. Ve většině případů se jedná o stroje na hranici nebo již za hranicí životnosti, které jsou využívány, protože zemědělské podniky a především soukromí zemědělci nejsou schopni realizovat jednorázové investice do obnovy strojového parku.

Dalším významným problémem hospodaření zemědělských podniků je velké množství nevyužívaných a opuštěných areálů z dřívějších dob. Prostá údržba těchto areálů bez dalšího využití je ekonomicky neefektivní, většina podniků ani nedisponuje dostatečnými

prostředky na opravy a udržování, proto pokračuje chátrání celé řady zemědělských budov a technologií.

4.6.1.4 Pracovníci v zemědělství

Počet pracovníků v zemědělství každoročně klesá, v roce 2004 již činil v Jihočeském kraji 13 581 osob, což je pokles o 8% proti roku 2003, kdy byl průměrný počet pracovníků 14 627 osob. Tento pokles je způsoben několika faktory, především tlakem na zvýšení efektivity výroby, ale také přechodem části pracovníků z pozice zaměstnance do role samostatně hospodařícího rolníka. Zaměstnanost v zemědělství podléhá sezónním výkyvům, nejvyšší je v době sklizní, nejnižší v zimních měsících před zahájením jarních prací. Průměrné mzdy v zemědělství jsou dlouhodobě pod úrovní celkového průměru v daném regionu. Zatímco průměrná mzda v Jihočeském kraji v roce 2004 činila 15 771 Kč, průměrná mzda v zemědělství činila pouze 12 657 Kč.

4.6.2 Lesnictví

Lesnictví v Jihočeském kraji obhospodařuje lesy na výměře 378 000 ha lesní půdy, což představuje lesnatost 37,6%. Ve srovnání s celorepublikovým průměrem je tato hodnota mírně nadprůměrná. Lesy Jihočeského kraje jsou relativně zachovalé. Stav lesů je ovlivněn způsobem hospodaření, který dnes směřuje na vhodných stanovištích od holosečného k jemnějším způsobům podrostním se zvyšujícím se podílem přirozených obnov. Přes nárůst podílu listnatých dřevin zůstanou hlavní hospodářskou dřevinou jehličnany, především smrk. Zdravotní stav lesů v kraji je negativně ovlivňován zejména imisemi a následně celou škálou biotických škůdců (kůrovci, ploskohřbetka atd.). V celém kraji se periodicky vyskytují větrné kalamity.

4.6.3 Rybářství

Více než 7 000 rybníků a malých vodních nádrží s celkovou výměrou téměř 23 000 ha obhospodařují subjekty působící v rybníkářství v rámci kraje. Rybníční fond v kraji je

charakteristický existencí velkých. Na území kraje se dále nachází čtyři vodní nádrže (Lipno, Orlik, Hněvkovice a Římov), které představují dohromady dalších více než 8 tisíc hektarů vodní plochy. Spolu s velkými vodními nádržemi tvoří vodní plochy 4% celkové rozlohy kraje.

Významná je především vodohospodářská funkce rybníků, spočívající hlavně v zadržování vody v krajině a ochraně před povodněmi. Rybníky a malé vodní nádrže v Jihočeském kraji mají retenční objem, který je odhadován nejméně na 250 milionů m³ (z toho u rybníka Rožmberk 40 milionů m³). Retenční schopnost rybníků je snížena o cca jednu třetinu kapacity velkým zabahněním většiny z nich. Rybářství v kraji se na celorepublikové produkci ryb podílí téměř 50%.

4.7 ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY

4.7.1 Zdravotnictví

Zdravotnická péče je soustředěna především v 10 nemocnicích s 3 798 lůžky, dále ve čtyřech odborných léčebných ústavech (527 lůžek), 4 léčebnách pro dlouhodobě nemocné (438 lůžek). V kraji je v provozu (bez detašovaných pracovišť) 288 samostatných ordinací lékařů pro dospělé, 137 ordinací pro děti a dorost, 328 ordinací stomatologů, 84 ordinací gynekologů a dalších 352 ordinací specialistů. V současné době se projevuje stoupající nedostatek stomatologů, který zapříčiňuje delší lhůty při ošetřování neakutních případů a v některých okresech kraje nemožnost přihlásit se v místě bydliště nebo blízkém okolí ke “svému“ stomatologovi. Síť zdravotnických zařízení v Jihočeském kraji k 31. 12. 2004 ukazuje tabulka v příloze č. 22.

Ještě v roce 2000 pracovalo v nestátních zařízeních 1 266 lékařů z celkového počtu 2 146 lékařů. Na konci roku 2004 se tento poměr výrazně změnil ve prospěch lékařů v nestátních zařízeních a to na 2 184 z celkového počtu 2 226 lékařů. Počet lékařů na 1 000 obyvatel se podstatně nemění. Vybrané ukazatele zdravotnictví uvádí tabulka v příloze č. 23.

4.7.2 Sociální služby

Cílem krajské a obecní sociální politiky by mělo být respektování a dodržování lidských práv všech občanů kraje. Prostřednictvím sociálních služeb je zajišťována pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zajištění stravování, ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poskytnutí informace, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psychoterapie a socioterapie a pomoc při prosazování práv a zájmů.

4.7.2.1 Zařízení sociálních služeb

Problémem jsou domovy důchodců, kdy jsou na uvolněná místa sestavovány pořadníky. V domově důchodců lze získat volné místo pouze tehdy, pokud někdo odejde (zemře nebo je převzat do domácí péče). Stávající kapacita domovů důchodců nepokrývá současnou potřebu v Jihočeském kraji.

4.8 ZAMĚSTNANOST, NEZAMĚSTNANOST, VOLNÁ PRACOVNÍ MÍSTA, VZDĚLÁVÁNÍ

4.8.1 Zaměstnanost

V Jihočeském kraji bylo ve 4. čtvrtletí roku 2004 zaměstnáno celkem 299,2 tisíc obyvatel, z toho 169,4 tisíc mužů a 129,7 tisíc žen (43,3%). Rozhodující část představují zaměstnanci, kterých bylo v Jihočeském kraji ve sledovaném období 247,8 tisíc a na celkovém počtu se podíleli 82,8% (muži 79%, ženy 87,9%). Podnikatelů celkem (osoby podnikající na vlastní účet nejen podle živnostenského zákona, ale i dalších zákonů, např. lékaři, právníci, samostatně hospodařící zemědělci, umělci apod.) bylo 47 tisíc, z toho tři čtvrtiny neměly žádné zaměstnance. Ve druhém a dalším zaměstnání pracovalo 6,3 tisíce osob (2,1% z celkového počtu zaměstnaných), ženy se na jejich počtu podílely ze 40%.

Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu všech osob starších patnácti let. V roce 2004 činila míra ekonomické aktivity v Jihočeském kraji 59,4% a byla tak nepatrně nad průměrem ČR.

Možnost uplatnění obyvatelstva v zaměstnání závisí na dosaženém vzdělání. Srovnání Jihočeského kraje a ČR v úrovni vzdělání zaměstnaných osob vyznívá v neprospěch kraje, zejména menším podílem vysokoškoláků a vyšším podílem osob se základním vzděláním.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva ČR a Jihočeského kraje ve 4. čtvrtletí 2004 je uvedena v příloze č. 24. Mzdy podle OKEČ v Jihočeském kraji v r. 2000 – 2004 ukazuje tabulka v příloze č. 28.

4.8.1.1 Průměrné mzdy

Tabulka 3: Průměrná mzda v Jihočeském kraji v období 2000 – 2004 ve vybraném odvětví

	Měřicí jednotka	2000	2001	2002	2003	2004
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance *)	Kč	12 258	13 201	14 041	14 883	15 771
zemědělství, lesnictví, rybolov	Kč	10 357	11 214	11 695	11 927	12 795
průmysl	Kč	13 033	13 863	14 592	15 365	16 591
stavebnictví	Kč	13 467	14 058	14 524	15 337	16 203

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

*) bez menších podniků, podle sídla podniku

Průměrná hrubá měsíční mzda na osobu v roce 2004 v Jihočeském kraji byla ve výši 15 771 Kč a byla o 2 264 Kč nižší než průměrná mzda v České republice.

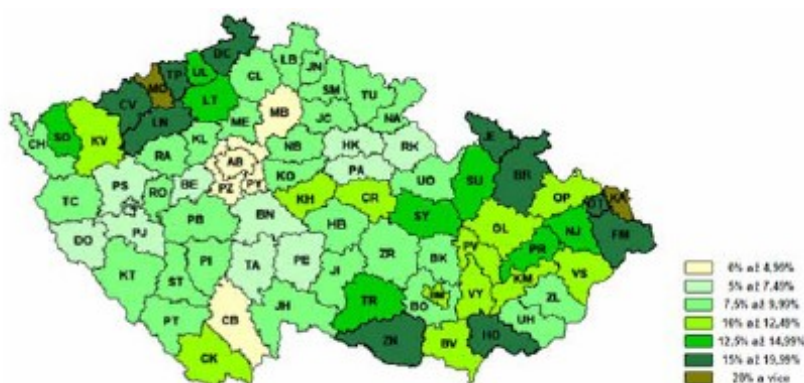
4.8.2 Nezaměstnanost

V České republice se statisticky sleduje pouze registrovaná nezaměstnanost. Míra nezaměstnanosti je počítána podle nové metodiky jako podíl uchazečů, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa a počtu zaměstnaných v národním hospodářství, včetně cizinců s trvalým nebo dlouhodobým pobytem v České republice.

Dle Krajské reprezentace Českého statistického úřadu v Českých Budějovicích byla v roce 2004 registrovaná míra nezaměstnanosti 6,59%.

Postavení Jihočeského kraje v České republice z hlediska nezaměstnanosti dokresluje následující graf. Uvedené údaje jednoznačně dokladují relativně nízkou nezaměstnanost v Jihočeském kraji oproti republikovému průměru i ostatním krajům v ČR.

Graf 7: Nezaměstnanost dle okresů k 31. 12.2004

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2005

4.8.2.1 Uchazeči o zaměstnání

Koncem roku 2004 bylo v kraji 18 000 uchazečů o zaměstnání. Nejpočetnější skupinou evidovaných uchazečů o zaměstnání podle vzdělání byli středoškoláci – 68,6% (z toho s maturitou 23,9%) a uchazeči se základním vzděláním a bez vzdělání – 27,6%. Proti republikovému průměru je nižší podíl osob se základním vzděláním a naopak vyšší podíl evidovaných vysokoškoláků. Daleko přesnější obraz poskytuje míra nezaměstnanosti

těchto vzdělanostních kategorií – nejnižší míru nezaměstnanosti mají za rok 2004 vysokoškoláci (2,4%), dále středoškoláci (6,4%). Výrazně nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazovala skupina osob se základním vzděláním (35,3%). Průměrný věk uchazečů o zaměstnání k 31.12. 2004 byl v Jihočeském kraji 36,8 let, v ČR 37,1 let.

4.8.3 Volná pracovní místa

Koncem 4. čtvrtletí 2004 bylo dle Krajské reprezentace ČSÚ v Českých Budějovicích v kraji 3 239 volných pracovních míst. Na jedno volné pracovní místo tak připadalo 7,1 uchazeče. Z hlediska struktury poptávaných profesí měli v roce 2004 zaměstnavatelé největší trvalý zájem o strojírenské kvalifikované profese jako frézař, brusič, zámečník, svářeč, soustružník kovů, dále o zedníky, tesaře, řidiče nákladních automobilů s návěsem, prodavače do směnných provozů a o stavební techniky.

4.8.4 Vzdělávání

Vzdělanostní úroveň obyvatel Jihočeského kraje roste. Z obyvatelstva staršího 15 let dle SLDB 2001 mělo v roce 1991 33,9% základní vzdělání, v roce 2001 se tento podíl snížil na 23,5%. Osoby vyučené a se středním vzděláním bez maturity tvořily v roce 1991 31,1% a v roce 2001 došlo ke zvýšení o 7,6 procentního bodu na 38,7%. Obdobný nárůst je sledován i u osob se středním vzděláním s maturitou a absolventů vyšších odborných škol, kdy došlo k nárůstu o 5,2 procentního bodu na 28,4%. V roce 2001 představovali absolventi vysokých škol 7,7% obyvatel starších 15 let. Podíl osob s vysokoškolským vzděláním se zvýšil pouze o 1,5 procentního bodu.

Předškolní vzdělávání podporuje zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte a vytváří optimální podmínky pro jeho individuální osobnostní rozvoj. Přispívá ke zvýšení sociálně kulturní úrovně péče o děti a vytváří základní předpoklady jejich pozdějšího vzdělávání. Mateřské školy ve školním roce 2003/2004 navštěvovalo 18 673 dětí.

Základní škola poskytuje základní vzdělání, připravuje žáky pro další studium a praxi. V Jihočeském kraji byly ve školním roce 2003/2004 dvě základní školy církevní, z nichž

jedna je součástí Biskupského gymnázia v Českých Budějovicích, jedna základní škola soukromá a 238 základních škol, které jsou zřizovány obcemi. Počet základních škol v Jihočeském kraji se snížil a v nadcházejících letech je předpoklad, že ještě poklesne. Důvodem je ubývající počet žáků.

Ve školním roce 2003/2004 poskytovalo výuku v Jihočeském kraji celkem 110 středních škol, z toho 20 škol soukromých, 1 škola zřízená obcí a 1 církví. V Jihočeském kraji působí celkem 24 gymnázií, z toho 18 zřizovaných krajem, 4 soukromá, 1 obecní a 1 církevní. Studium má široký všeobecně vzdělávací charakter a kromě všeobecného studijního zaměření, které výrazně převládá, nabízejí některá gymnázia zaměření např. na programování, sportovní přípravu, jazyky a na výuku vybraných předmětů ve francouzském jazyce. V Jihočeském kraji bylo v roce 2003/2004 23 středních odborných škol (dále SOŠ), z toho 5 soukromých, 10 SOŠ ve spojení s vyšší odbornou školou (dále VOŠ), z toho 1 soukromá. Ostatní školy spojují součásti VOŠ, SOŠ, středního odborného učiliště (dále SOU), učiliště (dále U) a odborného učiliště (dále OU). Samostatných SOU bylo 7, pět zřizovaných krajem, dvě soukromá, kde se vyučuje pouze nástavbovému studiu.

VOŠ se v průběhu posledních let staly významnou součástí vzdělávacího systému na území kraje. Některé z vyšších odborných škol aspirují na zavedení statutu veřejné vysoké školy neuniverzitního směru. Rozložení VOŠ v rámci kraje je v současnosti nerovnoměrné a je soustředěno především do větších měst. Z celkového počtu 15 VOŠ ve školním roce 2003/2004 (z nichž pouze 3 jsou samostatné, ostatní byly zřízeny při středních školách) je jich 6 v Českých Budějovicích (4 jsou zřízeny krajem a 2 soukromé), 3 v Písku (2 krajské a 1 soukromá), 3 v okrese Strakonice (Strakonice, Volyně, Vodňany - všechny krajské), 2 v Táboře (obě krajské) a 1 v Prachaticích (krajská). Žádná VOŠ nebyla zřízena v okresech Jindřichův Hradec a Český Krumlov. Zájem o studium na VOŠ v Jihočeském kraji mírně převyšuje republikový průměr a o absolventy VOŠ se zaměstnavatelé zajímají především v souvislosti s oborem, který vystudovali, dále pak podle celkové nabídky pracovních příležitostí v daném místě.

Význam a současně rozvoj terciárního vzdělávání je založen na prokazatelné skutečnosti, že vzdělání obyvatel jednoznačně ovlivňuje ekonomiku, prosperitu a celkovou úspěšnost kraje. Z těchto důvodů Jihočeský kraj terciární vzdělávání podporuje a má zájem zajišťovat svým obyvatelům možnost vysokoškolského studia v co největší míře přímo v regionu.

Město České Budějovice je sídlem Jihočeské univerzity (fakulty: biologická, pedagogická, teologická, zdravotně sociální, zemědělská a filozofická). V Jindřichově Hradci sídlí Fakulta managementu pražské Vysoké školy ekonomické. V Českém Krumlově sídlí Evropské informační centrum Jihočeské univerzity, které je mj. oficiálním dokumentačním střediskem EU v České republice.

5 VÝBĚR KONKRÉTNÍCH FAKTORŮ A KRITÉRIÍ PRO MĚŘENÍ EKONOMICKÉHO RŮSTU A ROZVOJE JIHOČESKÉHO KRAJE A JEJICH MĚŘENÍ

5.1 FAKTORY A KRITÉRIA

Pro měření ekonomického růstu a rozvoje Jihočeského kraje byly zvoleny tyto faktory a kritéria:

Tabulka 4: Faktory a kritéria pro měření ekonomického růstu a rozvoje Jihočeského kraje

Oblast	Faktor	Kritérium	Měrná jednotka
Ekonomický potenciál	Ekonomické agregáty	Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele regionu	Kč/obyv.
		Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč/obyv.
		Disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	Kč/obyv.
	Úroveň zaměstnanosti v regionu	Míra ekonomické aktivity	%
	Intenzita ekonomických aktivit	Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel	
	Cestovní ruch	Průměrný počet přenocování	
Lidský potenciál	Demografický vývoj	Podíl obyvatelstva ve věku 0 - 14 let	%
		Podíl obyvatelstva ve věku 15 - 59 let	%
		Podíl obyvatelstva ve věku 60 a více let	%
	Obyvatelstvo	Hustota obyvatel	obyv./km ²
	Životní úroveň obyvatelstva	Průměrná mzda v regionu	Kč

Oblast	Faktor	Kritérium	Měrná jednotka
Lidský potenciál	Životní úroveň obyvatelstva	Průměrná mzda v průmyslu	Kč
		Průměrná mzda ve stavebnictví	Kč
		Průměrná mzda v zemědělství	Kč
	Vzdělanostní úroveň obyvatelstva	Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním	%
	Zdravotní stav obyvatelstva	Střední délka života mužů	věk
		Střední délka života žen	věk
Úroveň nezaměstnanosti	Míra nezaměstnanosti	%	
Technická vybavenost a obsluha území	Úroveň dopravní infrastruktury	Hustota silniční sítě	km/100 km ²
	Úroveň dopravní obsluhy	Počet osobních automobilů na 1000 obyvatel	
	Úroveň technické infrastruktury	Podíl domácností vybavených osobním počítačem	%
		Podíl domácností s přístupem k internetu	%
	Úroveň bydlení	Zahájená bytová výstavba na 1000 obyvatel středního stavu	
		Dokončená bytová výstavba na 1000 obyvatel středního stavu	
Stavební práce	Stavební práce podle dodavatelských smluv na 1000 obyvatel regionu	mil. Kč	
Životní prostředí	Ovzduší	Produkce emisí SO ₂ na km ²	t/km ²
	Voda	Podíl čištěných odpadních vod	%
	Charakter přírody	Podíl zemědělské půdy z celkové plochy regionu	%
		Podíl velkoplošných chráněných území z celkové plochy regionu	%

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – sledování regionálních rozdílů 2002, vlastní zpracování

5.2 MĚŘENÍ FAKTORŮ A KRITÉRIÍ

Tabulka 5: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Hrubý domácí produkt (HDP) v tržních cenách (mil. Kč)	ČR=100	HDP na 1 obyvatele (Kč/obyv.)	ČR=100	Rozdíl od průměru (Kč/obyv.)
Jihočeský kraj	150 970	5,4%	241 389	89%	-29 772
Česká republika	2 781 100	100%	271 161	100%	0

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 6: Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) celkem (mil. Kč)	THFK na 1 obyvatele (Kč)	ČR=100
Jihočeský kraj	45 337	72 457	99,6%
Česká republika	743 807	72 775	100,0%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 7: Disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Disponibilní důchod domácností (DDD) (mil. Kč)	DDD na 1 obyvatele (Kč)	ČR=100
Jihočeský kraj	81 778	130 696	96%
Česká republika	1 390 795	136 078	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 8: Míra ekonomické aktivity v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	Ekonomicky aktivní		Ekonomicky aktivní celkem	Ekonomicky neaktivní	Míra ekonomické aktivity (v %)	ČR=100
		Zaměstnaní	Nezaměstnaní				
Jihočeský kraj	529 300	296 600	18 000	314 600	310 900	59,4	100,3%
Česká republika	8 673 300	4 706 600	425 900	5 132 500	3 540 800	59,2	100,0%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 9: Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Počet obyvatel	Počet ekonomických subjektů celkem	Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel	ČR=100	Rozdíl od průměru
Jihočeský kraj	625 712	142 796	228	99,1%	-2
Česká republika	10 220 577	2 352 601	230	100%	0

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 10: Průměrný počet přenocování v roce 2004 – Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Počet hostů celkem	Počet přenocování celkem	Průměrný počet přenocování	ČR=100
Jihočeský kraj	1 068 596	3 658 198	3,4	103%
Česká republika	12 219 689	40 780 708	3,3	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 11: Demografický vývoj v roce 2004 – Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Počet obyvatel ve věku 0 - 14 let	Podíl obyvatelstva ve věku 0 - 14 let (v %)	ČR=100	Počet obyvatel ve věku 15 - 59 let	Podíl obyvatelstva ve věku 15 - 59 let (v %)	ČR=100	Počet obyvatel ve věku 60 let a více	Podíl obyvatelstva ve věku 60 let a více (v %)	ČR=100
Jihočeský kraj	95 428	15,3	103%	409 363	65,4	100,2%	120 921	19,3	97,5%
Česká republika	1 526 945	14,9	100%	6 677 113	65,3	100%	2 016 519	19,8	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 12: Počet a hustota obyvatel v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	ČR=100	Hustota obyvatel (obyv./km ²)	ČR=100
Jihočeský kraj	10 057	625 712	6,1%	62	48%
Česká republika	78 868	10 220 577	100%	129	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 13: Průměrná mzda v regionu, v průmyslu, ve stavebnictví a v zemědělství v roce 2004 – Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Průměrná hrubá měsíční mzda (Kč)	ČR=100	Průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu (Kč)	ČR=100	Průměrná hrubá měsíční mzda ve stavebnictví (Kč)	ČR=100	Průměrná hrubá měsíční mzda v zemědělství (Kč)	ČR=100
Jihočeský kraj	15 771	87,4%	16 591	94,8%	16 203	89,7%	12 795	97,1%
Česká republika	18 035	100%	17 503	100%	18 071	100%	13 171	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 14: Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika ^{*)}

Kraj, ČR	Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním (%)	ČR=100
Jihočeský kraj	7,7	86,5%
Česká republika	8,9	100,0%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

^{*)} Údaje dle Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001

Tabulka 15: Střední délka života mužů a žen v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Střední délka života mužů (věk)	ČR=100	Střední délka života žen (věk)	ČR=100
Jihočeský kraj	72,79	100,3%	79,06	100,02%
Česká republika	72,55	100,0%	79,04	100,00%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 16: Míra nezaměstnanosti v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Míra registrované nezaměstnanosti (v %) ¹⁾	ČR=100
Jihočeský kraj	6,59	69,6%
Česká republika	9,47	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

¹⁾ Podle ministerstva práce a sociálních věcí ČR; stav k 31. 12.

Tabulka 17: Délka a hustota silniční sítě v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

		Druh silnice						ČR=100
		Dálnice	Rychlostní komunikace	Silnice I. třídy	Silnice II. třídy	Silnice III. třídy	Celkem	
Délka (km)	Jihočeský kraj	9	0	664	1 639	3 819	6 131	11%
	Česká republika	542	336	5 820	14 669	34 128	55 495	100%
Hustota (km/100 km ²)	Jihočeský kraj	0,09	0,00	6,60	16,30	37,97	60,96	87%
	Česká republika	0,69	0,43	7,38	18,60	43,26	70,35	100%

Zdroj: ČSÚ, Ředitelství silnic a dálnic 2005, vlastní výpočet

Tabulka 18: Počet osobních automobilů na 1000 obyvatel v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Počet osobních automobilů na 1000 obyvatel	ČR=100
Jihočeský kraj	400	107%
Česká republika	373	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 19: Podíl domácností vybavených osobním počítačem a přístupem k internetu v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Vybavenost domácností osobním počítačem (v %)	ČR=100	Přístup domácností k internetu (v %)	ČR=100
Jihočeský kraj	32	106,7%	19	100%
Česká republika	30	100,0%	19	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 20: Zahájená a dokončená výstavba bytů na 1000 obyvatel středního stavu v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Zahájená výstavba bytů na 1000 obyvatel středního stavu	ČR=100	Dokončená výstavba bytů na 1000 obyvatel středního stavu	ČR=100
Jihočeský kraj	4,10	107,3%	3,51	111%
Česká republika	3,82	100,0%	3,16	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 21: Stavební práce podle dodavatelských smluv na 1000 obyvatele v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Stavební práce podle dodavatelských smluv celkem (v mil. Kč)	ČR=100	Stavební práce podle dodavatelských smluv na 1000 obyvatel (v mil. Kč)	ČR=100
Jihočeský kraj	13 558	4,87%	21,7	80%
Česká republika	278 207	100%	27,2	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 22: Produkce emisí SO₂ na km² v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Oxid siřičitý SO ₂ (t/km ²)	ČR=100
Jihočeský kraj	1,16	41%
Česká republika	2,82	100%

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí 2005, vlastní výpočet

Tabulka 23: Podíl čištěných odpadních vod v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Vypouštěné odpadní vody do veřejné kanalizace (tis. m ³)	Čištěné odpadní vody (bez srážkových vod) (tis. m ³)	Podíl čištěných odpadních vod (%)	ČR=100
Jihočeský kraj	38 837	33 653	86,7	91,8%
Česká republika	539 697	509 682	94,4	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

Tabulka 24: Podíl zemědělské půdy z celkové plochy regionu v roce 2004 – Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Rozloha (km ²)	Zemědělská půda (km ²)	Podíl zemědělské půdy z celkové plochy regionu (v%)	ČR=100
Jihočeský kraj	10 057	4 949	49,2	91%
Česká republika	78 868	42 645	54,0	100%

Zdroj: Ministerstvo zemědělství 2005, vlastní výpočet

Tabulka 25: Podíl velkoplošných chráněných území z celkové plochy regionu v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

Kraj, ČR	Rozloha (v km ²)	Počet		Rozloha (v km ²)		Podíl velkoplošných chráněných území z celkové plochy regionu (v %)	ČR=100
		Národní parky	Chráněná krajinná oblast	Národní parky	Chráněná krajinná oblast		
Jihočeský kraj	10 057	1 ¹⁾	3 ²⁾	338 ¹⁾	1 640 ²⁾	19,7	134%
Česká republika	78 868	4	24	1 195	10 430	14,7	100%

Zdroj: ČSÚ 2005, vlastní výpočet

¹⁾ NP Šumava – část

²⁾ CHKO Blanský les, Třeboňsko, Šumava – část

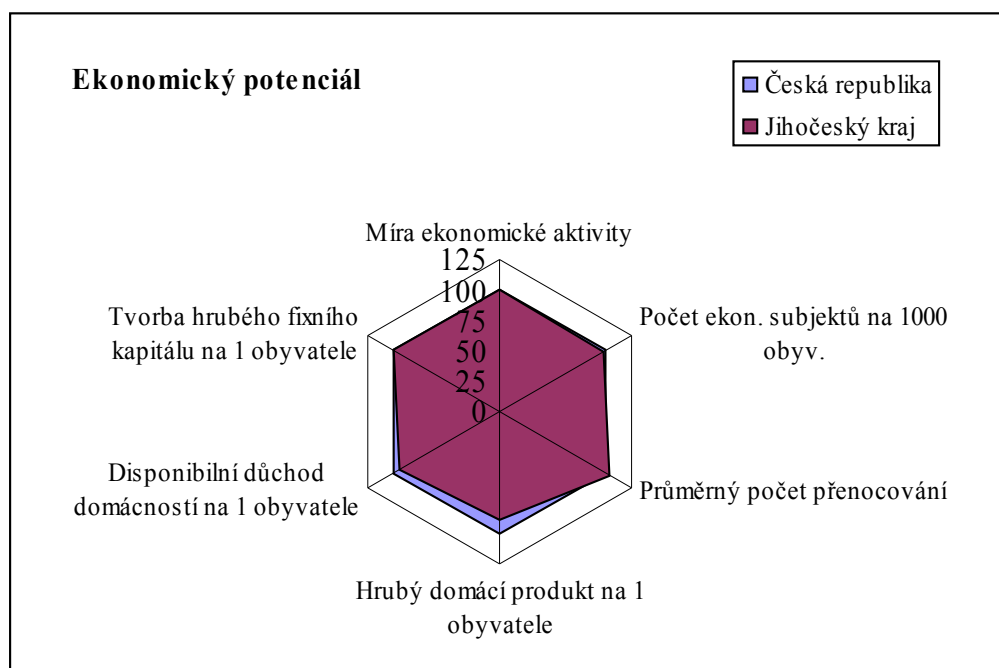
5.3 ZHODNOCENÍ PROVEDENÉHO MĚŘENÍ

5.3.1 Jednotlivé oblasti

5.3.1.1 Ekonomický potenciál

Hrubý domácí produkt Jihočeského kraje činil 150 970 mil. Kč a kraj se tak podílel na celkovém HDP ČR 5,4%. V přepočtu na 1 obyvatele dosáhl HDP v kraji 241 389,- Kč a byl na 89% průměrné hodnoty České republiky. Disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele v Jihočeském kraji byl 130 696,- Kč a byl téměř shodný jako průměr za ČR. Tvorba hrubého fixního kapitálu v přepočtu na 1 obyvatele představovala v Jihočeském kraji 72 457,- Kč a byla o necelé půl procenta pod průměrem ČR. Míra ekonomické aktivity Jihočeského kraje ve sledovaném období byla nepatrně nad průměrem České republiky a činila téměř 60%. V Jihočeském kraji bylo 142 796 ekonomických subjektů celkem a v přepočtu na 1000 obyvatel činila tato hodnota 228 oproti celorepublikovému průměru 230. Počet hostů, kteří byli ubytováni v Jihočeském kraji, činil přes 1 068 tis. Průměrný počet přenocování činil 3,4 a ve srovnání s průměrem ČR byl mírně nadprůměrný.

Graf 8: Spider graf - ekonomický potenciál

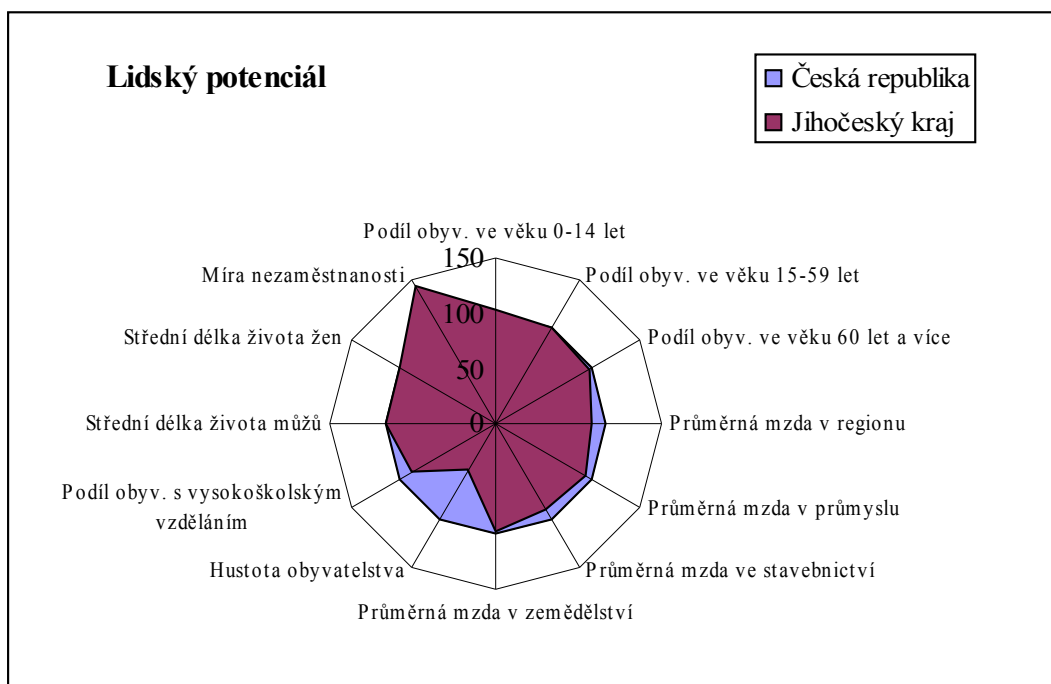

Vypracoval: T. Krejčí, 2006

5.3.1.2 Lidský potenciál

Podíl obyvatelstva ve věku 0-14 let činil v kraji 15,3%. Obyvatel ve věku 15-59 let bylo z celkového počtu obyvatel v kraji 65,4%. V těchto dvou hodnotách byl Jihočeský kraj oproti ČR lehce nadprůměrný. Podíl obyvatelstva ve věku 60 let a více činil v kraji 19,3% a byl tak 2,5% pod průměrem České republiky. Hustota obyvatel činila v Jihočeském kraji 62 obyvatel/km², což bylo 52% pod průměrnou hodnotou ČR. Průměrná hrubá měsíční mzda, která vyjadřuje životní úroveň obyvatelstva, činila v Jihočeském kraji 15 771,- Kč a byla na 87% průměrné mzdy v celé České republice. Průměrná mzda v průmyslu byla na 95% průměru ČR a činila 16 591,- Kč. Průměrná mzda ve stavebnictví činila 16 203,- Kč a tato hodnota byla téměř na 90% celorepublikového průměru. Oproti tomu průměrná mzda v zemědělství se pohybovala pouze 3% pod průměrem České republiky a její absolutní hodnota byla 12 795,- Kč. Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním činil v Jihočeském kraji 7,7% a byl tak na 87% průměrné hodnoty ČR. Hodnoty střední délky života mužů a žen v kraji byly nepatrně nad průměrnými hodnotami ČR. U mužů tato hodnota byla v Jihočeském kraji 72,79 let a u žen 79,06 let. Míra nezaměstnanosti činila v kraji 6,59% oproti 9,47% v ČR a byla tak hluboko (30%) pod celorepublikovým průměrem.

Graf 9: Spider graf – lidský potenciál

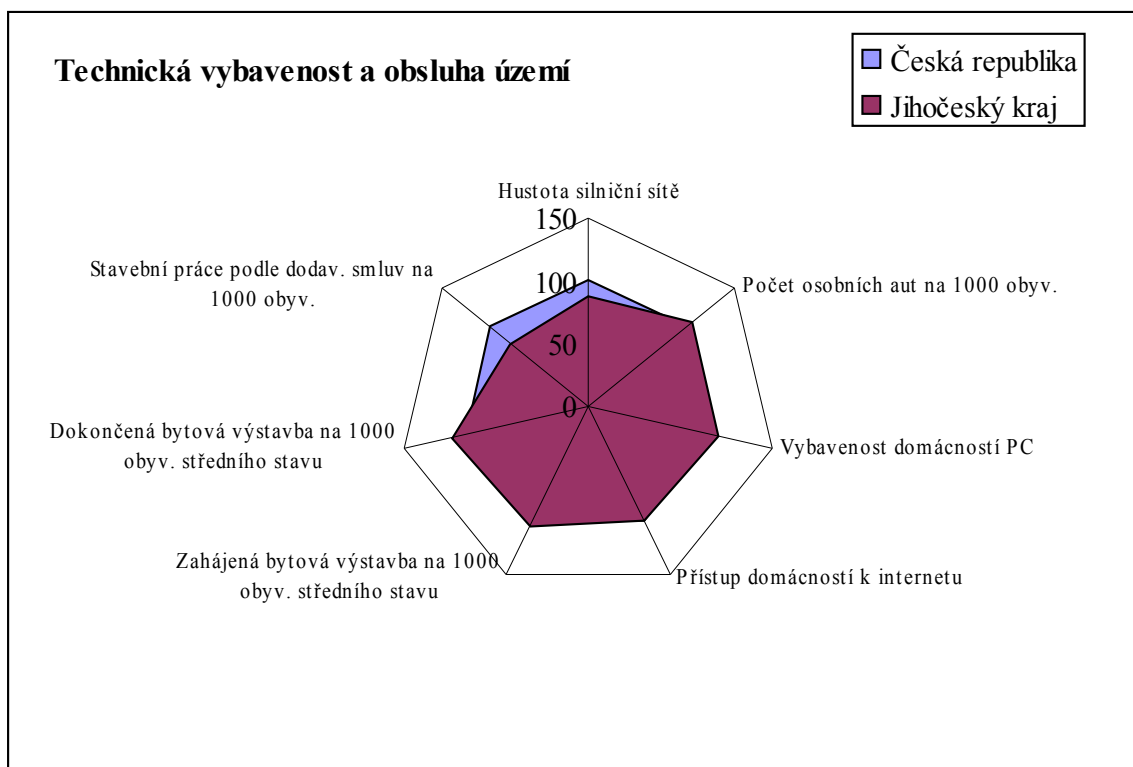

Vypracoval: T. Krejčí, 2006

5.3.1.3 Technická vybavenost a obsluha území

Silniční síť Jihočeského kraje byla ve sledovaném období tvořena 6 131 km dálnic, rychlostních komunikací, silnic I., II. a III. třídy, což představovalo 11% z celkové délky silnic na území ČR. Hustota silniční sítě vzhledem k rozloze území byla 13% pod celorepublikovým průměrem a činila 61 km/100km². Na 1000 obyvatel Jihočeského kraje připadalo 400 osobních automobilů. Tato hodnota byla 7% nad průměrem ČR. Osobním počítačem bylo v kraji vybaveno 32% domácností oproti 30% domácností v celé ČR. 19% domácností v Jihočeském kraji i v celé ČR mělo přístup k internetu. Zahájená výstavba bytů na 1000 obyvatel středního stavu činila v Jihočeském kraji 4,1 a byla tak na 107% průměrné hodnoty ČR. Dokončených bytů na 1000 obyvatel bylo v kraji 3,51, což činilo 11% nadprůměr oproti ČR. Hodnota stavebních prací byla v Jihočeském kraji celkem 13 558 mil. Kč a kraj se tak podílel na celkové hodnotě stavebních prací ČR téměř 5%. Při přepočtu na 1000 obyvatel pak kraj vykazoval hodnotu 21,7 mil. Kč, což bylo 20% pod průměrem ČR.

Graf 10: Spider graf – technická vybavenost a obsluha území

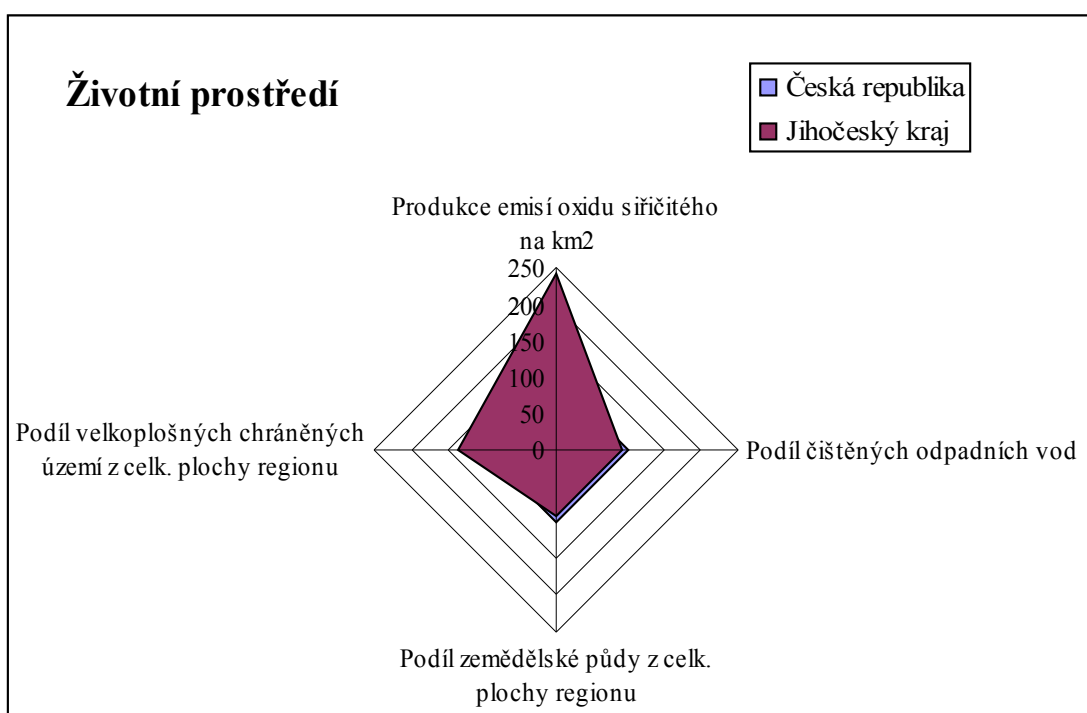

Vypracoval: T. Krejčí, 2006

5.3.1.4 Životní prostředí

Při porovnání produkce emisí SO₂ na km² ve sledovaném období byl Jihočeský kraj výrazně pod průměrem ČR (o 59%) a v absolutním vyjádření činily emise oxidu siřičitého v kraji 1,16 t/km² oproti 2,82 t/km² v ČR. Zemědělská půda zabírala necelých 50% rozlohy Jihočeského kraje oproti 54% v celé ČR. Velkoplošná chráněná území v Jihočeském kraji měla ve sledovaném období rozlohu 1 978 km² a zabírala téměř 20% rozlohy celého Jihočeského kraje, ve srovnání s ČR to bylo o 34% více.

Graf 11: Spider graf – životní prostředí

Vypracoval: T. Krejčí, 2006

6 ZÁVĚR

Cílem regionální politiky je přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů ČR, ke snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a ke zlepšení regionální hospodářské struktury.

Rozdíly mezi regiony jsou patrné v odlišné úrovni ekonomického a sociálního rozvoje, v rozvoji jednotlivých odvětví, v rozsahu a kvalitě technické infrastruktury, v ekonomické výkonnosti měřené pomocí hrubého domácího produktu (HDP) na obyvatele či zaměstnance, v životní úrovni obyvatelstva, v úrovni zaměstnanosti, v rozsahu podnikatelských aktivit, v úrovni nezaměstnanosti a dalších.

I když je regionalizovaný hrubý domácí produkt velice často využíván pro měření výkonnosti regionů, má celou řadu negativních vlastností:

- špatně se interpretuje,
- je nutné rozlišovat HDP vytvořený a užitý,
- nahlíží na region pouze z krátkodobého hlediska,
- měření růstu a rozvoje regionu pomocí HDP probíhá pouze na základě charakteristiky z ekonomické oblasti a nezahrnuje další faktory, které mají vliv na růst a rozvoj regionu,
- rozsah a kvalita vstupních dat neumožňuje spolehlivě počítat ukazatel HDP za územní jednotky menší než je kraj,
- zjištěné údaje o územní struktuře vyplacených mezd, nutné pro regionalizaci HDP, zachycují jen asi dvě třetiny skutečnosti a možnosti dopočtů jsou silně omezeny tím, že míra kompletnosti údajů, zjištěných Českým statistickým úřadem (ČSÚ), se výrazně liší v jednotlivých odvětvích,
- metoda zjišťování počtu pracovníků a mezd, praktikovaná ČSÚ, nadhodnocuje tvorbu HDP v těch územních jednotkách, kde jsou velká městská centra s vyšší koncentrací sídel podniků a také v těch odvětvích, kde je velký podíl ekonomických subjektů s vyšším počtem zaměstnanců. V současné době je zpravodajská povinnost stanovena pro ekonomické subjekty s počtem zaměstnanců nad 20.

Na základě výše uvedených argumentů je nutno počítat s omezenou informační hodnotou regionalizovaného HDP.

Výběrem, měřením a zhodnocením faktorů a kritérií z jednotlivých oblastí byly zjištěny následující okolnosti:

1. oblast: Ekonomický potenciál

Hrubý domácí produkt Jihočeského kraje činil 150 970 mil. Kč a kraj se tak podílel na celkovém HDP ČR 5,4%. V přepočtu na 1 obyvatele dosáhl HDP v kraji 241 389,- Kč a byl na 89% průměrné hodnoty České republiky. Disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele v Jihočeském kraji byl 130 696,- Kč a byl téměř shodný jako průměr za ČR. Tvorba hrubého fixního kapitálu v přepočtu na 1 obyvatele představovala v Jihočeském kraji 72 457,- Kč a byla o necelé půl procenta pod průměrem ČR. Míra ekonomické aktivity Jihočeského kraje ve sledovaném období byla nepatrně nad průměrem České republiky a činila téměř 60%. V Jihočeském kraji bylo 142 796 ekonomických subjektů celkem a v přepočtu na 1000 obyvatel činila tato hodnota 228 oproti celorepublikovému průměru 230. Počet hostů, kteří byli ubytováni v Jihočeském kraji, činil přes 1 068 tis. Průměrný počet přenocování činil 3,4 a ve srovnání s průměrem ČR byl mírně nadprůměrný.

2. oblast: Lidský potenciál

Podíl obyvatelstva ve věku 0-14 let činil v kraji 15,3%. Obyvatel ve věku 15-59 let bylo z celkového počtu obyvatel v kraji 65,4%. V těchto dvou hodnotách byl Jihočeský kraj oproti ČR lehce nadprůměrný. Podíl obyvatelstva ve věku 60 let a více činil v kraji 19,3% a byl tak 2,5% pod průměrem České republiky. Hustota obyvatel činila v Jihočeském kraji 62 obyvatel/km², což bylo 52% pod průměrnou hodnotou ČR. Průměrná hrubá měsíční mzda, která vyjadřuje životní úroveň obyvatelstva, činila v Jihočeském kraji 15 771,- Kč a byla na 87% průměrné mzdy v celé České republice. Průměrná mzda v průmyslu byla na 95% průměru ČR a činila 16 591,- Kč. Průměrná mzda ve stavebnictví činila 16 203,- Kč a tato hodnota byla téměř na 90% celorepublikového průměru. Oproti tomu průměrná mzda v zemědělství se pohybovala pouze 3% pod průměrem České republiky a její absolutní hodnota byla 12 795,- Kč. Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním činil

v Jihočeském kraji 7,7% a byl tak na 87% průměrné hodnoty ČR. Hodnoty střední délky života mužů a žen v kraji byly nepatrně nad průměrnými hodnotami ČR. U mužů tato hodnota byla v Jihočeském kraji 72,79 let a u žen 79,06 let. Míra nezaměstnanosti činila v kraji 6,59% oproti 9,47% v ČR a byla tak hluboko (30%) pod celorepublikovým průměrem.

3. oblast: Technická vybavenost a obsluha území

Silniční síť Jihočeského kraje byla ve sledovaném období tvořena 6 131 km dálnic, rychlostních komunikací, silnic I., II. a III. třídy, což představovalo 11% z celkové délky silnic na území ČR. Hustota silniční sítě vzhledem k rozloze území byla 13% pod celorepublikovým průměrem a činila 61 km/100km². Na 1000 obyvatel Jihočeského kraje připadalo 400 osobních automobilů. Tato hodnota byla 7% nad průměrem ČR. Osobním počítačem bylo v kraji vybaveno 32% domácností oproti 30% domácností v celé ČR. 19% domácností v Jihočeském kraji i v celé ČR mělo přístup k internetu. Zahájená výstavba bytů na 1000 obyvatel středního stavu činila v Jihočeském kraji 4,1 a byla tak na 107% průměrné hodnoty ČR. Dokončených bytů na 1000 obyvatel bylo v kraji 3,51, což činilo 11% nadprůměr oproti ČR. Hodnota stavebních prací byla v Jihočeském kraji celkem 13 558 mil. Kč a kraj se tak podílel na celkové hodnotě stavebních prací ČR téměř 5%. Při přepočtu na 1000 obyvatel pak kraj vykazoval hodnotu 21,7 mil. Kč, což bylo 20% pod průměrem ČR.

4. oblast: Životní prostředí

Při porovnání produkce emisí SO₂ na km² ve sledovaném období byl Jihočeský kraj výrazně pod průměrem ČR (o 59%) a v absolutním vyjádření činily emise oxidu siřičitého v kraji 1,16 t/km² oproti 2,82 t/km² v ČR. Zemědělská půda zabírala necelých 50% rozlohy Jihočeského kraje oproti 54% v celé ČR. Velkoplošná chráněná území v Jihočeském kraji měla ve sledovaném období rozlohu 1 978 km² a zabírala téměř 20% rozlohy celého Jihočeského kraje, ve srovnání s ČR to bylo o 34% více.

Ze spider grafů v kapitole 5.3.1 je zřejmé, že Jihočeský kraj je téměř ve všech kritériích pod průměrem České republiky. Nejvíce je pod průměrem v kritériu hustota obyvatelstva, míra nezaměstnanosti a produkce emisí oxidu siřičitého na km² (u posledních dvou

jmenovaných kritérií je to pozitivní jev). V ostatních kritériích se pohybuje okolo průměru ČR. Velice pozitivně z hlediska budoucího rozvoje kraje lze hodnotit nadprůměrnou výstavbu bytů v přepočtu na 1000 obyvatel středního stavu a podíl velkoplošných chráněných území z celkové plochy regionu.

Pro objektivnější měření růstu a rozvoje regionu by bylo nutné pracovat s lepším a přesnějším výběrem faktorů a kritérií. Bylo by též potřeba přiřadit jednotlivým faktorům a jejich kritériím různé váhy pro lepší propočet jejich vlivu na ekonomický růst a rozvoj regionu.

Autor práce si uvědomuje, že pro ucelenější hodnocení ekonomického růstu a rozvoje regionu by se muselo dané kritérium sledovat v čase. Tím by bylo možné pozorovat, jak se daný faktor (kritérium) vyvíjí. Dále by se mělo provádět srovnání s průměrem Evropské unie a s ostatními kraji ČR.

7 SUMMARY

This work deals with measuring of the economic performance and development of the South Bohemian region and especially with establishment of the factors and criteria which have effect on the economic performance and development of the region. It is very important to know theoretical knowledge about regional policy and particular region including his deficiencies and potential development. The basic factors - which have effect on the economic performance and development of the region - must be found. South Bohemian region is considered to be rural region with highly developed fishpond cultivation and forestry. This region is also very attractive for tourism, because it can offer well-preserved nature, fresh air and many cultural heritages.

This thesis is divided into two parts: the first one contains theoretical abstract and in the other one the autor choosed 40 specific criteria, which influence the economic performance and development of the region. These criteria are split by the author in these areas: economical potential, human potential, technical equipment and service territory and environment. Then the author did the measurments of these areas and draft out the description of the South Bohemian region in term of the infrastructure, population, environment, economy, tourism, agriculture, health and employment. Almost all rates which was measured was under the average rates of the Czech republic. The results of measuring of the economic performance and development of the South Bohemian region should help to set up the development potenital of the analysed region.

KEY WORDS: regional development, economic performance, gross domestic product, South Bohemian region

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Odborná literatura:

- 1) BELAJOVÁ, A. – FÁZIKOVÁ, M.: *Regionálna ekonomika*. 3. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2005. 254 s. ISBN 80-8069-513-X
- 2) DUBECOVÁ, I.: *Regionálne analýzy a plánovanie*. 1. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2000. 129 s. ISBN 80-7173-805-4
- 3) KUNHART, J.: *Aktuální otázky rozvoje regionů - Sborník*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2002. 230 s. ISBN 80-7194-481-5
- 4) MAIER, G. – TÖDLING, F.: *Regionálna a urbanistická ekonomika 2*. Bratislava: Elita, 1998. 320 s. ISBN 80-8044-049-2
- 5) SCHUMPETER, J.A.: In: IVANIČKOVÁ, A.: *Regionalizácia a priestorová organizácia regionálneho rozvoja*. Bratislava: Ekonóm, 1998. str. 145-146. ISBN 80-225-0937-X
- 6) TICHÁ, I. – HRON, J.: *Strategické řízení*. 2. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006. 219 s. ISBN 80-213-0922-9
- 7) TVRDOŇ, J. – HAMALOVÁ, M. – ŽÁRSKA, E.: *Regionálny rozvoj*. Bratislava: Ekonóm, 1995. 180 s. ISBN 80-225-0671-0
- 8) ŽÍTEK, V.: *Regionální ekonomie a politika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 170 s. ISBN 80-210-3478-5

Často využívané internetové stránky:

- 9) Český statistický úřad. [online]. 2006. Internetové stránky Českého statistického úřadu. [15. 4. 2006]. Dostupný z World Wide Web: <<http://www.czso.cz/>>.
- 10) Český statistický úřad – České Budějovice. [online]. 2006. Internetové stránky Českého statistického úřadu. [10. 5. 2006]. Dostupný z World Wide Web: <<http://www.cbudejovice.czso.cz/>>.
- 11) Jihočeský kraj. [online]. 2006. Internetové stránky Jihočeského kraje. [3. 3. 2007]. Dostupný z World Wide Web: <<http://www.kraj-jihocesky.cz/>>.
- 12) Statistická ročenka Jihočeského kraje 2005. [online]. 2006. Internetové stránky Českého statistického úřadu. [5. 4. 2006]. Dostupný z World Wide Web: <<http://www.cbudejovice.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/p/13-3101-05/>>.
- 13) Zákon č.248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. [online]. [3. 6. 2006]. Dostupný z World Wide Web: <http://www.crr.cz/old/rr/rozvoj_zakon.html/>.
- 14) Příloha č. 3 ke Strategii regionálního rozvoje ČR – Sledování regionálních rozdílů. [online]. 2002. Internetové stránky Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. [10. 4. 2006]. Dostupný z World Wide Web: <<http://www.mmr.cz/upload/1090484780priloha3.doc/>>
- 15) Integrovaný regionální informační systém. [online]. 2006. Internetové stránky Integrovaného regionálního informačního systému. [10. 5. 2006]. Dostupný z World Wide Web: <<http://www.iriscrr.cz/>>.
- 16) Centrum pro regionální rozvoj České republiky. [online]. 2006. Internetové stránky Centra pro regionální rozvoj České republiky. [14. 5. 2006]. Dostupný z World Wide Web: <<http://www.crr.cz/index.php>>.

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Seznam grafů:

- Graf 1: Přístup uživatelů k mobilnímu telefonu
- Graf 2: Zdroje tepelné energie v Jihočeském kraji
- Graf 3: Přírůstek obyvatelstva v Jihočeském kraji v letech 1990 – 2004
- Graf 4: Vývoj počtu přistěhovalých do Jihočeského kraje a vystěhovalých z Jihočeského kraje za SLDB 1991 a 2001
- Graf 5: Struktura domovního fondu podle vlastnictví Jihočeský kraj – SLDB 2001
- Graf 6: Množství produkce odpadů v r. 2001 - 2004
- Graf 7: Nezaměstnanost dle okresů k 31. 12.2004
- Graf 8: Spider graf - ekonomický potenciál
- Graf 9: Spider graf – lidský potenciál
- Graf 10: Spider graf – technická vybavenost a obsluha území
- Graf 11: Spider graf – životní prostředí

Seznam tabulek:

- Tabulka 1: Bilance půdy a podíly z celkové výměry v r. 2001 a 2004
- Tabulka 2: Vývoj počtu chovaných hospodářských zvířat na území Jihočeského kraje
- Tabulka 3: Průměrná mzda v Jihočeském kraji v období 2000 – 2004 ve vybraném odvětví
- Tabulka 4: Faktory a kritéria pro měření ekonomického růstu a rozvoje Jihočeského kraje
- Tabulka 5: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 6: Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 7: Disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 8: Míra ekonomické aktivity v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 9: Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 10: Průměrný počet přenocování v roce 2004 – Jihočeský kraj a Česká republika

- Tabulka 11: Demografický vývoj v roce 2004 – Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 12: Počet a hustota obyvatel v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 13: Průměrná mzda v regionu, v průmyslu, ve stavebnictví a v zemědělství v roce 2004 – Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 14: Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 15: Střední délka života mužů a žen v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 16: Míra nezaměstnanosti v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 17: Délka a hustota silniční sítě v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 18: Počet osobních automobilů na 1000 obyvatel v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 19: Podíl domácností vybavených osobním počítačem a přístupem k internetu v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 20: Zahájená a dokončená výstavba bytů na 1000 obyvatel středního stavu v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 21: Stavební práce podle dodavatelských smluv na 1000 obyvatele v roce 2004 – Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 22: Produkce emisí SO₂ na km² v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 23: Podíl čištěných odpadních vod v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 24: Podíl zemědělské půdy z celkové plochy regionu v roce 2004 – Jihočeský kraj a Česká republika
- Tabulka 25: Podíl velkoplošných chráněných území z celkové plochy regionu v roce 2004 - Jihočeský kraj a Česká republika

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1: Železniční síť Jihočeského kraje v roce 2004
- Příloha č. 2: Sídelní struktury dle velikostních skupin obcí a územní struktury
k 1. 3. 2001
- Příloha č. 3: Struktura obyvatel Jihočeského kraje dle vybraných věkových skupin za
období 2000 – 2004
- Příloha č. 4: Počet obyvatel a věková struktura podle krajů k 31. 12. 2004
- Příloha č. 5: Stěhování do a z Jihočeského kraje podle vzdělání v letech 2001 – 2004
- Příloha č. 6: Obyvatelstvo Jihočeského kraje ve věku 15 a více let podle věku a nejvyššího
ukončeného vzdělání – porovnání SLDB 1991 a SLDB 2001
- Příloha č. 7: Vývoj struktury obyvatel Jihočeského kraje podle stupně ekonomické aktivity
– porovnání SLDB 1980, SLDB 1991, SLDB 2001
- Příloha č. 8: Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle stupně ekonomické aktivity a
velikostních skupin obcí – SLDB 2001
- Příloha č. 9: Dokončené byty Jihočeském kraji v letech 1991 – 2004
- Příloha č. 10: Intenzita bytové výstavby podle okresů Jihočeského kraje za období
1997-2004
- Příloha č. 11: Zvláště chráněná území, přírodní parky, ptačí oblasti v r. 2001 a 2004
- Příloha č. 12: Regionální makroekonomické ukazatele - Jihočeský kraj
- Příloha č. 13: Hrubá přidaná hodnota podle odvětví v Jihočeském kraji
- Příloha č. 14: Vybrané makroekonomické indikátory podle krajů
- Příloha č. 15: Registrované subjekty podle právní formy v Jihočeském kraji
- Příloha č. 16: Ekonomické subjekty a statistické jednotky typu podnik podle vybraných
právních forem v územním členění k 31. 12. 2004
- Příloha č. 17: Stavební práce, zaměstnanost a mzdy ve stavebnictví
- Příloha č. 18: Vydaná stavební povolení v Jihočeském kraji
- Příloha č. 19: Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v Jihočeském kraji
- Příloha č. 20: Vývoj struktury osevních ploch v Jihočeském kraji
- Příloha č. 21: Hektarové výnosy sklizně hlavních zemědělských plodin v Jihočeském
kraji
- Příloha č. 22: Síť zdravotnických zařízení v Jihočeském kraji k 31. 12. 2004

- Příloha č. 23: Vybrané ukazatele zdravotnictví v Jihočeském kraji
- Příloha č. 24: Vzdělanostní struktura obyvatelstva ČR a Jihočeského kraje
ve 4. čtvrtletí 2004
- Příloha č. 25: Hodnota HPH a výše HPH na 1 obyvatele v mezikrajovém srovnání
v roce 2004
- Příloha č. 26: Hodnota HDP a výše HDP na 1 obyvatele v mezikrajovém srovnání
v roce 2004
- Příloha č. 27: Vývoj HPH podle odvětví v Jihočeském kraji v r. 2000 – 2004
- Příloha č. 28: Mzdy podle OKEČ v Jihočeském kraji v r. 2000 – 2004
- Příloha č. 29: Zásobování pitnou vodou v ČR
- Příloha č. 30: Vývoj počtu narozených a zemřelých v Jihočeském kraji v období
1971 – 2004
- Příloha č. 31: Geografická mapa Jihočeského kraje
- Příloha č. 32: Hospodářsky slabé a strukturálně postižené regiony na území
Jihočeského kraje
- Příloha č. 33: Zdroje výroby el. energie na území Jihočeského kraje v roce 2004
- Příloha č. 34: Výroba a spotřeba pitné vody v Jihočeském kraji v roce 2004
- Příloha č. 35: Základní ukazatele sídelní struktury podle SO ORP k 31. 12. 2004
- Příloha č. 36: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatelstva v Jihočeském kraji a ve
vybraných městech za období 1869 – 2004
- Příloha č. 37: Struktura zaměstnaných osob Jihočeského kraje podle odvětví (bez
osob s nezjištěním odvětvím – SLDB 2001)
- Příloha č. 38: Dlouhodobý vývoj domovního a bytového fondu Jihočeského kraje za
období 1970 – 2001
- Příloha č. 39: Bytová výstavba Jihočeského kraje za rok 2004
- Příloha č. 40: Vývoj měrných emisí základních znečišťujících látek
- Příloha č. 41: Registrované subjekty podle počtu zaměstnanců v Jihočeském kraji
- Příloha č. 42: Hosté v lázeňských ubytovacích zařízeních v Jihočeském kraji

Příloha č. 1: Železniční síť Jihočeského kraje v roce 2004

Železniční síť Jihočeského kraje			
Železniční síť celkem		912 km	100%
z toho	státní	862 km	94,5%
	privátní (JHMD a.s.)	50 km	5,5%
z toho	dvoukolejné úseky	29 km	3,1%
	jednokolejné tratě	883 km	96,9%
z toho	celostátní dráhy	492 km	53,9%
	regionální dráhy	420 km	46,1%
z toho	elektrizované	319 km	35,0%
	neelektrizované	593 km	65,0%

Zdroj: České dráhy a.s., 2005

Příloha č. 2: Sídlní struktury dle velikostních skupin obcí a územní struktury

k 1. 3. 2001 *)

	1961		1970		1980		1991		2001	
	Počet obcí	Podíl bydlících obyvatel v %	Počet obcí	Podíl bydlících obyvatel v %	Počet obcí	Podíl bydlících obyvatel v %	Počet obcí	Podíl bydlících obyvatel v %	Počet obcí	Podíl bydlících obyvatel v %
Jihočeský kraj	623	100,0	623	100,0	623	100,0	623	100,0	623	100,0
v tom obce s počtem obyvatel:										
Do 199	147	3,7	180	4,2	211	4,3	238	4,4	247	4,4
200 - 499	256	14,7	236	13,7	221	11,2	217	11,0	201	10,0
500 - 999	105	12,8	99	12,3	95	10,7	77	8,7	81	8,8
1 000 - 4 999	99	33,2	81	28,0	76	24,3	72	23,7	75	24,5
5 000 - 19 999	13	16,4	14	19,8	16	21,8	14	18,5	14	18,7
20 000- 49 999	2	8,0	2	8,8	3	13,3	4	18,0	4	18,0
50 000 a více	1	11,3	1	13,3	1	14,4	1	15,6	1	15,6

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

*) Pro potřebu srovnání byly údaje v letech 1961, 1970 a 1980 přepočteny na území správní struktury k roku 2001. Tabulka zachycuje kolik obyvatel žilo na území dnešních obcí.

Příloha č. 3: Struktura obyvatel Jihočeského kraje dle vybraných věkových skupin za období 2000 – 2004

	Celkem			Muži			Ženy		
	2000 ¹⁾	2004	rozdíl 2004 - 2000 v bodech	2000 ¹⁾	2004	rozdíl 2004 - 2000 v bodech	2000 ¹⁾	2004	rozdíl 2004 - 2000 v bodech
Počet obyvatel	625 293	625 712	100,1 ²⁾	307 002	307 247	100,1 ²⁾	318 291	318 465	100,1 ²⁾
v tom ve věku (%):									
0 -14	16,6	15,3	-1,4	17,4	16,0	-1,4	15,9	14,5	-1,4
15 - 24	15,1	13,5	-1,6	15,7	14,1	-1,6	14,6	13,0	-1,5
25 - 29	15,1	16,5	1,4	15,6	17,0	1,4	14,5	16,0	1,5
30 - 49	21,4	20,4	-1,0	22,3	21,2	-1,1	20,6	19,7	-0,9
50 - 64	18,1	20,4	2,3	18,0	20,5	2,5	18,2	20,2	2,1
65 - 69	8,2	8,0	-0,3	7,3	7,0	-0,3	9,2	8,9	-0,3
70 - 79	4,3	5,1	0,8	3,1	3,7	0,6	5,4	6,3	0,9
80 a více	1,1	0,9	-0,2	0,6	0,5	-0,1	1,6	1,3	-0,3

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

¹⁾ stav k 1. 1. 2001 (počet obyvatel zpětně bilancován podle výsledků SLDB 2001)

²⁾ změna v %

Příloha č. 4: Počet obyvatel a věková struktura podle krajů k 31. 12. 2004

ČR/Kraj	Počet obyvatel	v tom ve věku (%)			Průměrný věk	Naděje dožití při narození	
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let		muži	ženy
Česká republika	10 220 577	14,9	71,0	14,0	39,8	72,29	78,77
Hl. město Praha	1 170 571	12,5	71,8	15,7	41,7	74,07	79,59
Středočeský	1 144 071	15,1	70,8	14,1	39,8	71,98	78,37
Jihočeský	625 712	15,3	70,8	13,9	39,5	72,79	79,06
Plzeňský	549 618	14,6	70,8	14,6	40,2	72,27	78,62
Karlovarský	304 588	15,6	71,8	12,6	38,8	71,30	77,49
Ústecký	822 133	15,9	71,7	12,4	38,8	70,17	77,23
Liberecký	427 563	15,7	71,4	13,0	39,2	72,35	78,30
Královehradecký	547 296	15,1	70,1	14,7	40,1	73,13	79,18
Pardubický	505 285	15,6	70,0	14,4	39,6	72,90	78,76
Vysočina	517 153	15,8	70,0	14,3	39,3	73,26	79,43
Jihomoravský	1 123 201	14,7	70,7	14,6	40,0	72,92	79,61
Olomoucký	635 126	15,1	70,9	14,0	39,6	72,62	79,13
Zlínský	590 706	15,0	70,7	14,3	39,6	71,80	79,54
Moravskoslezský	1 257 554	15,5	71,6	12,9	39,1	70,88	78,17

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 5: Stěhování do a z Jihočeského kraje podle vzdělání v letech 2001 – 2004

	2001	2002	2003	2004	celkem
Základní vzdělání (vč. neukončeného)					
přistěhovalí	508	547	509	440	2 004
vystěhovalí	406	527	484	383	1 800
rozdíl	102	20	25	57	204
vyučení a střední odborné bez maturity					
přistěhovalí	1 043	1 107	944	990	4 084
vystěhovalí	797	970	883	772	3 422
rozdíl	246	137	61	218	662
úplné střední s maturitou					
přistěhovalí	893	929	880	846	3 548
vystěhovalí	823	862	816	778	3 279
rozdíl	70	67	64	68	269
vysokoškolské					
přistěhovalí	388	395	388	414	1 585
vystěhovalí	467	529	501	554	2 051
rozdíl	-79	-134	-113	-140	-466

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 6: Obyvatelstvo Jihočeského kraje ve věku 15 a více let podle věku a nejvyššího ukončeného vzdělání – porovnání SLDB 1991 a SLDB 2001

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	z toho ve věkové skupině					
		15 – 24 let	25 – 34 let	35 – 44 let	45 – 54 let	55 – 64 let	65 a více let
Celkem	521 436	94 494	94 349	84 961	97 322	65 276	85 034
z toho se vzděláním (v %):							
základním vč. neukončeného	23,5	40,5	5,8	8,9	16,4	26,6	44,9
učňovským a středním bez maturity	38,7	24,8	45,5	44,2	44,4	39,2	34,3
středím s maturitou vč. vyššího	28,5	31,6	36,3	32,4	28,5	25,3	14,7
vysokoškolským	7,8	1,9	10,5	12,9	9,4	7,7	4,2

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 7: Vývoj struktury obyvatel Jihočeského kraje podle stupně ekonomické aktivity – porovnání SLDB 1980, SLDB 1991, SLDB 2001

	Počet				% počtu obyvatel v příslušném roce			
	1980	1991	2001		1980	1991	2001	
			celkem	ženy			celkem	ženy
Ekonomicky aktivní celkem	320 478	328 880	320 546	143 064	52,3	52,8	51,3	45,0
v tom (%):								
zaměstnaní	100,0	98,0	93,7	93,1	52,3	51,8	48,0	41,9
z toho:								
zaměstnané osoby, zaměstnavatelé, samostatně činní ¹⁾	86,6	88,8	94,4	93,1	45,2	46,0	45,3	38,5
pracující důchodci	8,5	4,8	3,4	3,8	4,5	2,5	1,7	1,6
ženy na mateřské dovolené ²⁾	4,9	6,2	1,7	3,7	2,6	3,3	0,8	1,6
nezaměstnaní	-	2,0	6,3	6,9	-	1,0	3,2	3,1
Ekonomicky neaktivní celkem	292 693	294 007	300 155	173 288	47,7	47,2	48,0	54,5
v tom:								
nepracující důchodci	36,6	40,5	44,8	48,8	17,5	19,1	21,5	26,6
ostatní s vlastním zdrojem obživy	0,1	0,0	4,1	6,5	0,1	0,0	1,9	3,5
děti, žáci, studenti, učni a ostatní závislé osoby	61,2	58,6	49,6	42,1	29,2	27,7	23,8	22,9
osoby v domácnosti	2,0	0,8	1,5	2,6	1,0	0,4	0,7	1,4
Nezjištěná ekonomická aktivita	-	-	4 566	1 877	-	-	0,7	0,6

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

¹⁾ zaměstnané osoby zahrnují zaměstnance, členy produkčních družstev a pomáhající rodinné příslušníky

²⁾ v roce 1991 a 1980 včetně osob na další mateřské dovolené (do 3 let věku dítěte) a osob pobírajících rodičovský příspěvek

Příloha č. 8: Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle stupně ekonomické aktivity a velikostních skupin obcí – SLDB 2001

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Ekonomicky aktivní celkem	320 546	13 027	30 584	27 379	77 911	61 280	59 209	51 156
v tom (%):								
zaměstnaní	93,7	93,1	93,1	92,9	93,8	93,9	93,6	94,2
z toho:								
zaměstnané osoby, zaměstnavatelé, samostatně činní	94,4	94,6	94,8	95,1	94,8	94,3	94,3	93,1
pracující důchodci	3,4	3,0	2,6	2,5	2,9	3,3	3,4	4,2
ženy na mateřské dovolené	1,7	1,6	1,9	1,7	1,5	1,6	1,3	1,5
nezaměstnaní	6,3	6,9	6,9	7,1	6,2	6,1	6,4	5,8
Ekonomicky neaktivní	300 155	14 464	31 518	27 243	74 368	54 749	52 798	45 015
v tom (%):								
nepracující důchodci	44,8	55,3	48,2	46,9	44,1	42,6	42,7	44,2
ostatní s vlastním zdrojem obživy	4,1	3,8	4,1	4,3	4,3	4,1	3,7	3,9
žáci, studenti, učni	36,9	28,8	33,0	34,2	37,2	38,9	39,2	38,1
osoby v domácnosti	1,5	1,3	1,6	1,4	1,5	1,3	1,6	1,6
děti předškolního věku a ostatní závislé osoby	12,8	10,8	13,0	13,2	13,0	13,1	12,7	12,1
Nezjištěná ekonomická aktivita	4 566	174	420	356	780	827	841	1 168

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 9: Dokončené byty v Jihočeském kraji v letech 1991 – 2004

Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
		České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor
1991	3 620	1 217	350	580	306	345	426	396
1992	2660	955	207	278	443	181	150	446
1993	2343	763	202	272	307	154	220	425
1994	714	152	179	97	71	52	64	99
1995	788	157	150	113	106	58	52	152
1996	1 260	178	172	325	244	70	115	156
1997	1 232	287	188	207	154	122	125	149
1998	1 296	355	114	245	131	80	93	278
1999	1 184	313	97	122	161	136	51	304
2000	1 502	335	129	150	128	260	189	311
2001	1 819	641	110	248	106	177	98	439
2002	1 900	526	179	290	218	171	271	242
2003	1 460	556	171	195	91	130	64	253
2004	2 193	910	101	313	107	169	179	415

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 10: Intenzita bytové výstavby podle okresů Jihočeského kraje za období 1997 – 2004

	Dokončené byty				Dokončené byty na 1000 obyvatel			
	úhrn za období		změna (rozdíl úhrnů)		úhrn za období		změna (rozdíl úhrnů)	
	1997 - 2000	2001 - 2004	absolutně	v %	1997 - 2000	2001 - 2004	absolutně	v %
Česká republika	87 881	111 444	23 563	26,8	8,5	10,9	2,4	28,2
Jihočeský kraj	5 214	7 372	2 158	41,4	8,3	11,8	3,5	41,7
České Budějovice	1 290	2 633	1 343	104,1	7,2	14,7	7,5	103,4
Český Krumlov	528	561	33	6,3	8,9	9,4	0,5	5,2
Jindřichův Hradec	724	1 049	325	44,9	7,7	11,3	3,6	46,4
Písek	574	522	-52	-9,1	8,1	7,4	-0,7	-8,8
Prachatice	598	646	48	8,0	11,6	12,6	0,9	7,9
Strakonice	458	612	154	33,6	6,5	8,8	2,3	34,9
Tábor	1 042	1 349	307	29,5	10,1	13,2	3,1	30,3

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

**Příloha č. 11: Zvláště chráněná území, přírodní parky, ptačí oblasti v r. 2001 a 2004
v Jihočeském kraji**

Kategorie	2001		2004	
	Celkem (počet)	Rozloha (ha)	Celkem (počet)	Rozloha (ha)
Národní park ¹⁾	1	33 800	1	33 781
Chráněná krajinná oblast ²⁾	3	165 500	3	185 715
Národní přírodní rezervace	14	3 141	12	3 146
Národní přírodní památka	10	462	10	463
Přírodní rezervace	85	4 214	96	4 648
Přírodní památka	171	4 945	179	5 076
Přírodní park	14	83 180	³⁾ 13	94 047
Ptačí oblasti	0	0	7	148 634

Zdroj: Správa NP, SOP, AOPK ČR, KÚ Jihočeského kraje, Ústřední seznam ochrany přírody, 2005

¹⁾ NP Šumava – část

²⁾ CHKO Blanský les, Třeboňsko, Šumava – část

³⁾ Počet přírodních parků se změnil ze 14 na 13 z důvodu sloučení dvou částí přírodního parku Novohradské hory v jediné území.

Příloha č. 12: Regionální makroekonomické ukazatele - Jihočeský kraj

	Měřicí jednotka	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
							2004/2000	průměrná roční
Hrubá přidaná hodnota (HPH) v zákł. cenách	mil. Kč	105 860	111 084	121 479	127 745	135 415	27,9	6,3
Hrubý domácí produkt (HDP) v tržních cenách	mil. Kč	117 060	122 739	133 991	140 623	150 970	29,0	6,6
Podíl kraje na HDP České republiky (ČR=100)	%	5,4	5,3	5,5	5,5	5,5	¹⁾ 0,0	x
Vývoj HDP (stálé ceny roku 1995, min. rok=100)		-	98,5	106,4	102,5	104,0	x	x
HDP na 1 obyvatele	Kč	187 000	196 256	214 462	225 011	241 389	29,1	6,6
HDP na 1 obyvatele (ČR=100)		89,3	86,7	90,6	89,8	89,0	¹⁾ -0,3	x
HDP na 1 obyvatele v PPS ²⁾ (EU 25 = 100) ³⁾		57,9	57,2	61,3	61,9	63,1	¹⁾ 5,2	x
HDP na 1 zaměstnance	Kč	483 794	511 085	548 014	581 309	636 817	31,6	7,1
HDP na 1 zaměstnance (ČR=100)		88,8	87,0	91,5	89,2	90,5	¹⁾ 1,7	x
Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK)	mil. Kč	38 252	46 029	32 758	44 676	45 337	18,5	4,3
THFK na 1 obyvatele	Kč	61 106	73 599	52 432	71 487	72 457	18,6	4,4
THFK na 1 obyvatele (ČR=100)		105,5	117,8	83,1	106,4	99,6	¹⁾ -6,0	x
Disponibilní důchod domácností (DDD)	mil. Kč	67 610	70 041	72 630	77 805	81 778	21,0	4,9
DDD na 1 obyvatele	Kč	108 005	111 994	116 250	124 496	130 696	21,1	4,9
DDD na 1 obyvatele (ČR=100)		97,1	95,2	93,2	95,7	96,1	¹⁾ -1,0	x

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

¹⁾ rozdíl 2004 - 2000 v bodech

²⁾ PPS - jednotka pro měření kupní síly

³⁾ EU 25 - průměr za 25 členských zemí EU

Příloha č. 13: Hrubá přidaná hodnota podle odvětví v Jihočeském kraji

	2000	2001	2002	2003	2004	Rozdíl 2004 - 2000 v bodech
Hrubá přidaná hodnota celkem (mil. Kč)	107 773	113 093	123 840	130 241	138 053	¹⁾ 28,1
v tom odvětví (%):						
zemědělství, myslivost, lesnictví; chov ryb	8	7,6	6,1	5,5	6,2	-1,8
průmysl	36,7	35	34,7	32,9	33,4	-3,3
stavebnictví	7,8	7,1	7,3	7,9	7,8	0,0
obchod; opravy motorových vozidel a výroků pro osobní potřebu; ubytování a stravování	10,9	11,2	11,7	12,3	11,9	1,0
doprava, skladování a spoje	10,5	11,4	11,7	11,7	11,5	1,0
finanční zprostředkování; činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu, podnikatelské činnosti	10,6	11,7	12,1	12,1	11,7	1,1
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	5,5	5,7	6,0	6,7	6,7	1,2
vzdělávání; zdravotní a sociální péče; ostatní veřejné, sociální a osobní služby	9,9	10,3	10,3	10,8	10,9	1,0

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

¹⁾ změna v %

Příloha č. 14: Vybrané makroekonomické indikátory podle krajů

	Podíl kraje na HDP ČR (%)		HDP na 1 obyvatele (Kč)		HDP na 1 zaměstnance (Kč)		THFK na 1 obyvatele (Kč)		DDD na 1 obyvatele (Kč)	
	2000	2004	2004	změna	2004	změna	2004	změna	2004	změna
				2004/200 (%)		2004/200 (%)		2004/200 (%)		2004/200 (%)
ČR celkem	100,0	100,0	271 161	29,6	703 819	29,2	72 873	25,8	136 078	22,4
Hl.město Praha	23,0	23,0	547 096	31,1	1 061 453	29,1	184 135	59,0	207 284	30,6
Středočeský	10,6	10,4	253 912	24,1	757 787	24,3	66 960	10,5	136 938	22,5
Jihočeský	5,4	5,5	241 389	29,1	636 817	31,6	72 491	18,6	130 696	21,1
Plzeňský	5,1	5,0	251 106	25,9	615 903	23,8	68 263	5,8	132 500	18,0
Karlovarský	2,5	2,4	216 639	24,7	554 427	30,9	67 642	84,0	118 654	11,9
Ústecký	6,7	6,8	229 146	31,3	633 141	27,8	56 519	30,4	115 269	15,2
Liberecký	3,6	3,4	220 991	22,7	579 786	20,0	66 885	29,7	124 300	17,3
Královéhradecký	4,9	4,8	244 549	27,9	656 882	35,3	51 743	-0,2	133 063	22,7
Pardubický	4,2	4,2	230 880	29,0	591 596	20,5	42 758	-1,0	123 557	21,7
Vysočina	4,5	4,4	234 530	26,4	637 160	23,3	52 356	-4,5	124 511	22,3
Jihomoravský	10,0	10,3	254 684	34,9	664 782	36,0	70 090	36,8	132 738	25,3
Olomoucký	4,9	4,9	211 467	30,0	583 226	28,8	47 848	3,4	121 344	21,2
Zlínský	4,9	4,8	222 885	26,3	610 286	27,9	49 115	12,1	126 679	21,0
Moravskoslezský	9,7	10,1	222 638	36,4	632 100	37,0	47 316	11,9	121 257	21,1

Zdroj: ČSÚ, 2005

Poznámka: meziroční vývoj je uveden v běžných cenách

Příloha č. 15: Registrované subjekty podle právní formy v Jihočeském kraji

	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %		Struktura v %	
						2004/2000	průměrná roční	2000	2004
Registrované subjekty celkem	122 996	128 073	135 717	141 375	142 796	16,1	3,8	100,0	100,0
v tom:									
právnícké osoby	20 530	21 517	22 551	24 042	25 076	22,1	5,1	16,7	16,8
z toho:									
obchodní společnosti	9 646	10 088	10 312	10 557	11 123	15,3	3,6	7,8	7,9
družstva	643	683	698	713	701	9,0	2,2	0,5	0,5
státní podniky	67	61	56	47	40	-40,3	-12,1	0,1	0,0
fyzické osoby	102 466	106 556	113 166	117 333	117 720	14,9	3,5	83,3	83,2
z toho:									
soukromí podnikatelé	87 459	91 472	98 048	102 054	102 538	17,2	4,1	71,1	71,4
rolníci	8 492	8 552	8 576	8 618	8 473	-0,8	-0,1	6,9	6,7
podnikatelé podle zvl.zákonů	6 515	6 532	6 542	6 661	6 709	3	0,7	5,3	5,1

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 16: Ekonomické subjekty a statistické jednotky typu podnik podle vybraných právních forem v územním členění k 31. 12. 2004

Území, kraj, okres	Registrované jednotky celkem	Registrované jednotky typu podnik		z toho vybrané právní formy							
				soukromí podnikatelé dle živnostenského zákona		soukromí podnikatelé podnikající dle jiného než živnostenského zákona		obchodní společnosti		družstva	státní podniky
		celkem	podíl v %	celkem	z toho zapsaní v OR	v tom		celkem	z toho a.s.		
						samostatně hospodařící rolníci	ostatní				
Česká republika	2 352 601	1 269 221	53,9	911 085	12 178	46 040	69 666	163 422	12 145	9 158	482
Jihočeský kraj	142 796	79 295	55,5	57 561	690	4 692	4 152	7 897	520	556	25
České Budějovice	43 453	25 286	58,2	18 163	276	792	1 342	3 443	233	315	11
Český Krumlov	13 223	7 244	54,8	5 434	81	394	356	636	28	21	2
Jindřichův Hradec	18 141	10 197	56,2	7 239	72	762	573	910	55	51	2
Písek	15 813	8 857	56,0	6 670	55	643	422	626	35	42	2
Prachatice	12 304	6 907	56,1	4 963	89	630	301	553	28	23	-
Strakonice	15 212	8 153	53,6	5 855	56	661	411	677	58	48	1
Tábor	24 650	12 651	51,3	9 237	61	810	747	1 052	83	56	7

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 17: Stavební práce, zaměstnanost a mzdy ve stavebnictví v Jihočeském kraji ^{*)}

	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
						2004/2000	průměrná roční
Průměrný počet vykazujících podniků ¹⁾	156	150	146	145	164	5,1	1,3
Stavební práce podle dodavatelských smluv podle sídla podniku celkem (mil. Kč)	13 617	14 371	10 038	11 526	13 558	-0,4	-0,1
z toho v tuzemsku	13 584	14 343	10 000	11 487	13 501	-0,6	-0,2
z toho:							
nová výstavba, rekonstrukce a modernizace	10 625	10 961	8 344	9 629	11 519	8,4	2,0
opravy a údržba	2 948	3 314	1 565	1 769	1 796	-39,1	-11,6
Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyz. osoby)	11 763	10 477	8 172	8 402	9 157	-22,2	-6,1
z toho dělníci na stavebních pracích	8 651	7 628	5 939	6 047	6 567	-24,1	-6,7
Průměrný evidenční počet zaměstnanců na 1 podnik	75,4	69,8	56	57,9	55,8	²⁾ -9,6	x
Průměrná hrubá měsíční mzda 1 zaměstnance (Kč)	13 433	14 390	14 308	15 218	16 249	21,0	4,9
Produktivita práce ze stavebních prací podle dodavatelských smluv (tis. Kč)	1 158	1 372	1 228	1 372	1 481	27,9	6,3
Stavební práce podle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa výstavby ¹⁾ (mil. Kč)	12 329	12 598	12 674	15 784	16 537	34,1	7,6
Poměr stavebních prací v tuzemsku podle místa stavby ke stavebním pracím v tuzemsku podle sídla podniku (%)	90,8	87,8	126,7	137,4	122,5	³⁾ 1,7	x

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

^{*)} stavební podniky s 20 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

¹⁾ stavební práce realizované na stavbách v okresech kraje (z podkladů MPO)

²⁾ rozdíl 2004 - 2000

³⁾ rozdíl 2004 - 2000 v bodech

Příloha č. 18: Vydaná stavební povolení v Jihočeském kraji

	2000	2001	2002	2003	2004	Změna v %	
						2004/2000	průměrná roční
Vydaná stavební povolení celkem	12 726	10 257	9 921	10 583	10 739	-15,6	-4,2
v tom na stavby (%):							
budovy	48,4	53,9	52,5	52,6	53,8	¹⁾ 5,4	x
v tom:							
bytové	23,9	29,7	29,4	30,7	31,5	¹⁾ 7,6	x
nebytové	24,5	24,3	23,1	21,9	22,2	¹⁾ -2,3	x
na ochranu životního prostředí	26,3	22,0	21,7	19,4	17,3	¹⁾ -9,1	x
ostatní	25,3	24,1	25,9	28,0	29,0	¹⁾ 3,7	x
Meziroční změna počtu vydaných stavebních povolení (%)	10,3	-19,4	-3,3	6,7	1,5	x	x
Orientační hodnota staveb, na než byla vydaná stavební povolení							
celkem (mil. Kč)	10 733	10 244	11 641	11 988	14 729	37,2	8,2
na 1 stavební povolení (tis. Kč)	843	999	1 173	1 133	1 372	62,6	12,9

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

¹⁾ rozdíl 2004 - 2000 v bodech

Příloha č. 19: Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v Jihočeském kraji ^{*)}

	2000	2001	2002	2003	2004	Index 2004/2000
Ubytovací zařízení celkem	929	961	983	1 009	1 007	108,4
z toho:						
hotely	158	157	166	159	156	98,7
penziony	273	293	320	345	365	133,7
kempy	115	114	113	110	113	98,3
chatové osady	74	79	72	70	64	86,5
turistické ubytovny	65	65	65	66	62	95,4
Lůžka v ubytovacích zařízeních celkem	47 854	47 998	50 735	51 130	51 685	108,0
z toho:						
hotely	9 192	8 974	9 985	9 817	9 616	104,6
penziony	6 592	6 897	7 493	7 895	8 342	126,5
kempy	4 604	4 721	4 230	4 707	4 603	100,0
chatové osady	5 530	5 857	5 978	5 875	5 219	94,4
turistické ubytovny	3 771	3 811	3 681	4 054	3 542	93,9
Průměrná cena za ubytování (Kč)	241	250	246	247	261	108,3
Počet pracujících osob celkem	5 928	5 859	5 502	5 678	5 771	97,4

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

^{*)} v letech 2000 - 2002 stav k 31.7., v letech 2003 - 2004 stav k 31.12.

Příloha č. 20: Vývoj struktury osevních ploch v Jihočeském kraji

Plodina	2002	2003	2004
Obiloviny celkem	166 761	154 113	171 272
Pšenice	87 727	66 124	87 027
Žito	6 581	6 654	8 578
Ječmen	49 375	55 358	47 134
Oves	9 980	12 331	10 597
Triticale *)	9 036	7 606	11 482
Kukuřice na zrno	3 855	5 665	6 188
Luskoviny celkem	3 271	2 665	2 455
Okopaniny celkem	5 275	4 793	5 263
Technické plodiny celkem	41 771	40 154	37 970
Řepka	39 239	35 287	34 523
Mák	794	964	771
Hořčice na semeno	613	2 098	1 123
Len setý olejný	138	354	4
Len setý přadný	540	487	564
Kořeninové rostliny	304	422	366
Píceřiny na orné půdě celkem	66 381	67 080	67 039
Zelenina konzumní celkem	218	159	146
Květiny a okrasné rostliny	60	33	42
Plochy na semeno celkem	39	46	39
Ostatní plochy celkem	137	84	98
Osevní plocha úhrnem	283 914	269 126	284 375
Orná půda v klidu	6 769	17 855	2 454

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

*) Triticale je obilovina vzniklá zkřížením pšenice (Tritium) a žita (Secale), převážně k technickému užití.

Příloha č. 21: Hektarové výnosy sklizně hlavních zemědělských plodin v Jihočeském kraji

Hektarové výnosy t/ha	2000	2001	2002	2003	2004
Obiloviny celkem	3,73	4,17	4,05	3,55	5,11
Luskoviny celkem	2,09	2,10	1,74	1,71	2,80
Okopaniny celkem	23,74	21,78	25,82	19,66	24,95
Technické celkem ¹⁾	2,66	2,95	2,19	1,31	3,21
Píce na orné půdě celkem (v seně)	6,14	6,19	6,48	5,05	5,91
Zelenina konzumní ¹⁾	18,63	17,54	22,15	21,72	24,49
Ostatní plodiny (jahody)	6,04	6,29	3,16	2,09	6,28
Píce z travních porostů	3,63	3,69	3,08	2,42	3,21

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

¹⁾ Je značně problematické hodnotit vývoj hektarových výnosů ve skupině technické plodiny, zelenina a do určité míry i v okopaninách celkem vzhledem k odlišné struktuře těchto skupin během jednotlivých let.

Příloha č. 22: Síť zdravotnických zařízení v Jihočeském kraji k 31. 12. 2004

Druh zařízení	Počet zařízení	Přepočtený počet		Lůžka	Místa
		lékařů	SZP		
Nemocnice (včetně ambulantní části)	10	856,68	3 163,56	3 798	58
Odborné léčebné ústavy celkem	14	58,28	331,68	2 395	-
Léčebny pro dlouhodobě nemocné	4	21,82	145,38	438	-
Psychiatrické léčebny - dospělí	2	9,00	47,00	173	-
Dětské psychiatrické léčebny	1	7,93	73,25	200	-
Lázeňské léčebny - dospělí	5	18,03	52,05	1 422	-
Ozdravovny	1	1,00	9,00	154	-
Další lůžková zařízení	1	0,50	5,00	8	-
Samostatná ambulantní zařízení celkem	1 466	1 267,49	1 843,85	-	-
Polikliniky, sdružená ambulantní zařízení	14	60,63	110,57	-	-
Zdravotnická střediska	7	24,13	36,00	-	-
Samost. ordinace prakt. lékaře pro dospělé	288	294,15	282,46	-	-
Samost.ordin. prakt. lék.pro děti a dorost	137	136,37	126,10	-	-
Samost. ordin. prakt. lékaře stomatologa	328	345,55	407,44	-	-
Samost. ordinace prakt. lékaře gynekologa	84	74,59	87,08	-	-
Samost. ordinace odborn. lék. specialisty	352	319,01	334,87	-	-
Ostatní ambulantní zařízení	256	13,16	459,33	-	-
Zvláštní zdravotnická zařízení celkem	27	35,26	201,98	-	114
Jesle a další dětská zařízení	2	-	18,00	-	90
Stacionáře pro dospělé	2	2,20	9,25	-	11
Dopravní a záchranná zdravotnická služba	21	31,56	172,73	-	-
Ostatní	2	1,50	2,00	-	13
Zařízení lékárenské péče celkem	173	-	270,96	-	-
Lékárny vč. odloučených odd. výdeje léčiv	160	-	256,03	-	-
Výdejny zdravotnických prostředků	3	-	5,93	-	-
Zařízení hygienické služby	2	7,93	10,06	-	-
Ostatní	4	0,29	1,25	-	-
Zdravotnická zařízení celkem	1 696	2 225,93	5 823,34	6 193	172

Zdroj: Publikace Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR, Zdravotnictví Jihočeského kraje 2004, vydal Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR v r. 2005

Příloha č. 23: Vybrané ukazatele zdravotnictví v Jihočeském kraji

	2000	2001	2002	2003	2004	Rozdíl 2004 - 2000
Lékaři celkem (přepočtené osoby)	2 146	2 190	2 213	2 218	2 226	80
z toho v nestátních zařízeních	1 266	1 261	1 648	2 176	2 184	918
Lékaři na 1 000 obyvatel	3,4	3,5	3,5	3,5	3,6	0,1
Sřední zdravotničtí pracovníci (přepočtené osoby)	6 082	6 196	6 350	6 255	5 824	-258
Lůžka v nemocnicích	3 793	3 870	3 847	3 829	3 798	5
Lůžka v odborných léčebných ústavech	1 011	981	996	996	965	-46
z toho v léčebnách dlouhodobě nemocných	484	454	469	469	438	-46
Lékárny a výdejny ¹⁾	113	118	126	129	150	37
Samostatné ordinace lékařů ¹⁾						
pro dospělé	282	283	283	286	288	6
pro děti a dorost	142	137	137	138	137	-5
stomatologů	336	327	328	328	328	-8
gynekologů	78	77	78	81	84	6
specialistů	306	311	325	346	352	46
Ostatní samostatná zdravotnická zařízení ¹⁾	234	236	240	247	255	21
Hospitalizovaní	120 240	121 175	126 856	130 317	130 527	10 287
Průměrná ošetrovací doba ve dnech	8,2	8,1	8,0	8,0	7,9	-0,3

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2005

¹⁾ bez detašovaných pracovišť

Příloha č. 24: Vzdelanostní struktura obyvatelstva ČR a Jihočeského kraje ve 4. čtvrtletí 2004

Obyvatelstvo ve věku 15 let a více			Česká republika		Jihočeský kraj	
			Celkem	v %	Celkem	v %
Celkem v tis.			8687,10	100,0	529,7	100,0
ISCED 97 úroveň						
Bez vzdělání a předškolní výchova			0	11,50	0,8	0,1
Vzdělání:	základní	1;2	1 772,40	20,4	109,3	20,6
	střední bez maturity	část 3	3 299,30	38,0	207,4	39,2
	střední s maturitou	část 3; 4	2 723,20	31,3	165,3	31,2
	vysokoškolské	5; 6	877,90	10,1	46,9	8,8
Nezjištěno			2,70	0,0	0,0	0,0

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 25: Hodnota HPH a výše HPH na 1 obyvatele v mezikrajovém srovnání v roce 2004

Kraj/ČR	HPH (mil. Kč)	HPH na 1 obyv. (Kč)	Počet obyvatel
Česká republika	2 482 551	243 222	10 206 923
Hlavní město Praha	572 000	490 072	1 165 617
Středočeský	259 123	227 751	1 137 748
Jihomoravský	256 402	228 443	1 122 391
Moravskoslezský	251 339	199 698	1 258 588
Ústecký	168 667	205 536	820 619
Jihočeský	135 415	216 417	625 712
Plzeňský	123 702	225 233	549 216
Olomoucký	120 531	189 678	635 449
Královéhradecký	119 985	219 352	546 995
Zlínský	118 211	199 920	591 287
Vysočina	108 818	210 365	517 282
Pardubický	104 621	207 091	505 193
Liberecký	84 719	198 222	427 395
Karlovarský	59 019	194 318	303 722

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 26: Hodnota HDP a výše HDP na 1 obyvatele v mezikrajovém srovnání v roce 2004

Kraj/ČR	HDP (mil. Kč)	HDP na 1 obyv. (Kč)	Počet obyvatel
Česká republika	2 767 717	271 161	10 206 923
Hlavní město Praha	637 704	547 096	1 165 617
Středočeský	288 888	253 912	1 137 748
Jihomoravský	285 855	254 684	1 122 391
Moravskoslezský	280 210	222 638	1 258 588
Ústecký	188 041	229 146	820 619
Jihočeský	150 970	241 389	625 421
Plzeňský	137 911	251 106	549 216
Olomoucký	134 376	211 467	635 449
Královéhradecký	133 767	244 549	546 995
Zlínský	131 789	222 885	591 287
Vysočina	121 318	234 530	517 282
Pardubický	116 639	230 880	505 193
Liberecký	94 451	220 991	427 395
Karlovarský	65 798	216 639	303 722

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 27: Vývoj HPH podle odvětví v Jihočeském kraji v r. 2000 – 2004

Jihočeský kraj	2000	2001	2002	2003	2004
Hrubá přidaná hodnota celkem (mil. Kč)	107 773	113 093	123 840	130 241	138 053
v tom odvětví (%):					
Zemědělství, myslivost, lesnictví	7,7	7,4	5,9	5,5	6,2
Rybolov	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0
Těžba nerostných surovin	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
Zpracovatelský průmysl	28,7	26,9	27,0	26,5	26,9
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	7,7	7,8	7,4	6,2	6,2
Stavebnictví	7,8	7,1	7,3	7,9	7,8
Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	9,3	9,4	9,6	10,1	10,1
Ubytování a stravování	1,7	1,8	2,2	2,2	1,8
Doprava, skladování a spoje	10,5	11,4	11,7	11,7	11,5
Finanční zprostředkování	1,7	2,0	1,9	1,7	1,8
Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	8,9	9,8	10,1	10,4	9,8
Veřejná správa, obrana; povinné sociální zabezpečení	5,5	5,7	6,0	6,7	6,7
Vzdělávání	4,0	4,2	4,2	4,3	4,2
Zdravotnictví a sociální péče; veterinární činnosti	3,8	3,9	3,9	4,1	4,1
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	2,1	2,2	2,1	2,5	2,6
Činnosti domácností	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Exteritoriální organizace a instituce	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 28: Mzdy podle OKEČ v Jihočeském kraji v r. 2000 – 2004

OKEČ	2000	2001	2002	2003	2004	Růst v % mezi roky 2000 - 2004
A Zemědělství a lesnictví	10 287	11 135	11 600	11 797	12 657	23,0
B Rybolov, chov ryb	11 948	13 079	13 698	14 616	15 469	29,5
C Dobývání nerost. rud	15 658	14 764	17 257	19 103	20 339	29,9
D Zpracovatelský průmysl	12 824	13 637	14 307	15 051	16 275	26,9
E Výr.a rozvod el.,pl.,vody	16 136	17 527	19 046	20 055	21 096	30,7
C+D+E Průmysl celkem	13 033	13 863	14 592	15 365	16 591	27,3
F Stavebnictví	13 467	14 058	14 524	15 337	16 203	20,3
G Obch.opr.mot.voz.sp.zb.	11 268	12 376	13 327	14 180	14 511	28,8
H Ubytování a stravování	8 723	9 638	10 146	11 587	11 634	33,4
I Doprava,sklad. a spoje	12 324	13 385	14 419	14 347	15 090	22,4
J Peněž. a pojišťovnictví	18 291	20 678	21 527	21 549	24 917	36,2
K Nemovitosti, služby, ...	11 382	11 763	12 366	12 984	12 927	13,6
L Veřejná správa, obrana	12 973	14 428	15 921	17 386	18 213	40,4
M Vzdělávání	11 072	12 218	13 327	14 953	16 012	44,6
N Zdravotní,sociální péče	12 144	13 559	15 216	16 433	16 541	36,2
O Ost.veř.soc.osob.slужby	10 419	11 110	12 235	13 018	13 225	26,9
Celkem za Jihočeský kraj	12 258	13 201	14 041	14 883	15 771	28,7

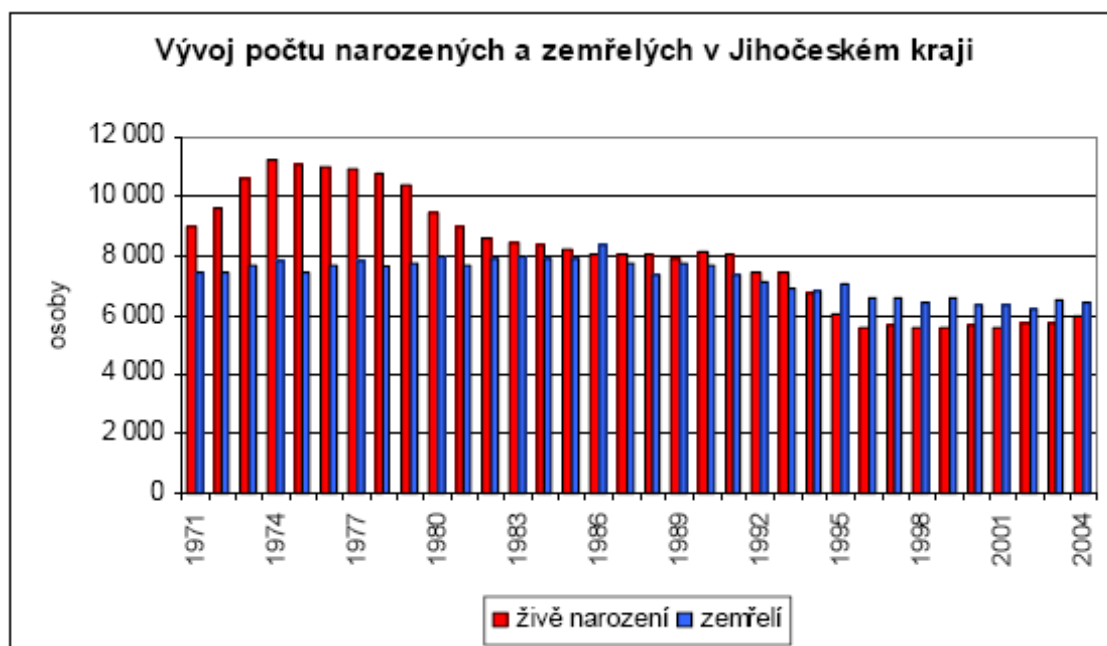
Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 29: Zásobování pitnou vodou v ČR v roce 2004

Kraj/ČR	Obyvatelé zásobování vodou z veřejných vodovodů (osoby)	Podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů (v %)	Voda vyrobená pitná z vodovodů pro veřejnou potřebu (tis. m ³)	Voda fakturovaná pitná (tis. m ³)		Spotřeba fakturované pitné vody na obyvatele (m ³ /rok)	Rozdíl mezi vodou vyrobenou a vodou fakturovanou (ztráta v %)
				celkem	z toho pro domácnosti		
Hl. město Praha	1 165 000	99,9	136 427	88 821	55 623	47,8	34,9
Ústecký	788 494	96,1	68 986	49 050	33 218	42,1	28,9
Karlovarský	297 154	97,8	24 586	18 308	11 716	39,4	25,5
Plzeňský	443 828	80,8	35 708	28 403	17 321	39	20,5
Moravskoslezský	1 203 747	95,6	91 927	69 500	46 555	38,7	24,4
Liberecký	377 821	88,4	32 592	21 749	14 149	37,4	33,3
Jihomoravský	1 053 620	93,9	72 063	58 325	38 360	36,4	19,1
Královéhradecký	496 514	90,8	37 198	26 959	17 144	34,5	27,5
Olomoucký	554 216	87,2	36 526	28 581	18 691	33,7	21,8
Středočeský	932 875	82,0	50 301	46 818	31 113	33,4	6,9
Jihočeský	571 961	91,5	38 705	29 587	18 977	33,2	23,6
Pardubický	486 392	96,3	33 808	25 957	15 988	32,9	23,2
Zlínský	518 020	87,6	34 566	26 642	16 558	32,0	22,9
Vysočina	456 700	88,3	26 803	24 772	14 034	30,7	7,6
ČR celkem	9 346 342	91,6	720 196	543 472	349 457	37,4	24,5

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 30: Vývoj počtu narozených a zemřelých v Jihočeském kraji v období 1971 – 2004

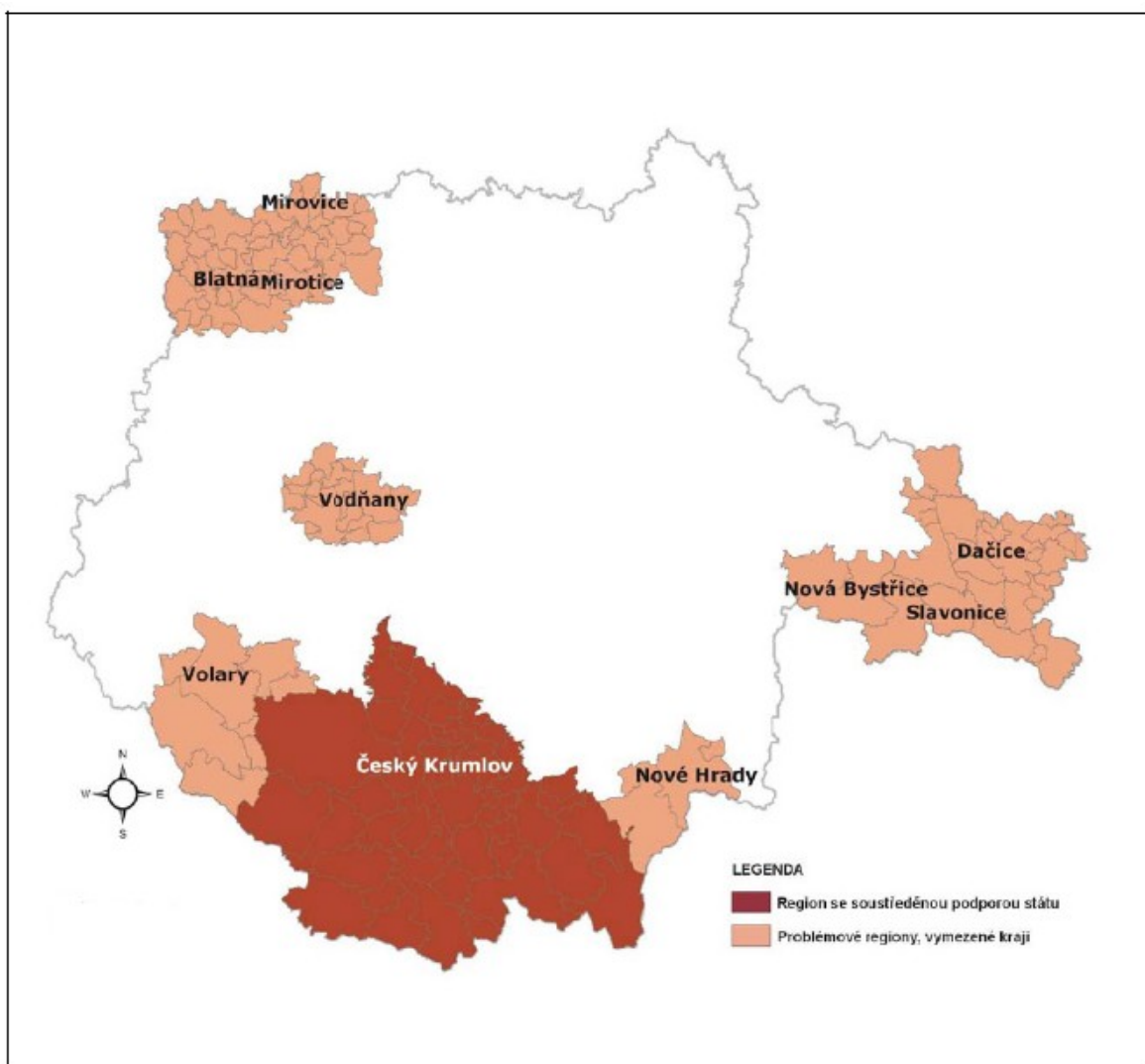
Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 31: Geografická mapa Jihočeského kraje

Zdroj: www.kraj-jihocesky.cz, 2006

Příloha č. 32: Hospodářsky slabé a strukturálně postižené regiony na území Jihočeského kraje

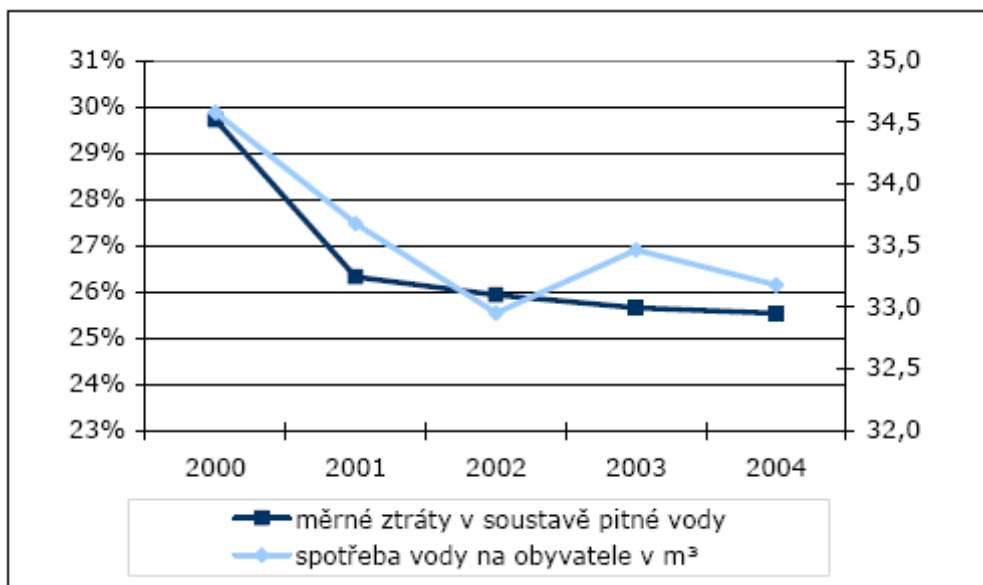
Zdroj: ESRI Data, 2005

Příloha č. 33: Zdroje výroby el. energie na území Jihočeského kraje v roce 2004

Typ elektrárny	Umístění	Instalovaný výkon (MW)	Rok uvedení do provozu
Vodní	Lipno I.	2 x 60	1959
Vodní	Lipno II.	2 x 1,5	1957
Vodní	Hněvkovice	2 x 4,8	1992
Vodní	Kořensko	2 x 1,9	1992
Jaderná	Temelín - I. blok	1000	2001
Jaderná	Temelín - II. blok	1000	2003
Celkem	-	2136,4	-

Zdroj: City Plan, spol. s r.o., 2005

Příloha č. 34: Výroba a spotřeba pitné vody v Jihočeském kraji v roce 2004

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 35: Základní ukazatele sídelní struktury podle SO ORP k 31. 12. 2004

Kraj, SO ORP	Počet			Hustota obyvatel (obyv./km ²)	Na 1 obec připadá			Podíl obyvatel žijících (%)	
	obyvatel	obcí			(km ²) rozloha	obyvatel	částí obcí	ve městech	v sídelním městě
		celkem	z toho měst						
Jihočeský kraj	625 712	623	45	62,2	16,1	1 004,4	3,1	63,9	49,1
Blatná	13 572	26	1	48,7	10,7	522,0	2,5	49,3	49,3
České Budějovice	148 266	79	5	160,5	11,7	1 876,8	2,3	73,8	63,8
Český Krumlov	40 907	31	3	36,2	36,5	1 319,6	4,4	46,1	34,1
Dačice	20 136	23	2	42,7	20,5	875,5	4,1	52,9	39,5
Jindřichův Hradec	47 377	58	4	50,8	16,1	816,8	2,6	64,6	47,8
Kaplice	19 237	15	2	39,7	32,3	1 282,5	5,0	58,2	37,4
Milevsko	19 048	26	1	49,5	14,8	732,6	4,0	48,7	48,7
Písek	51 090	49	4	68,9	15,1	1 042,7	3,2	73,6	58,3
Prachatice	33 825	44	3	40,3	19,1	768,8	3,6	55,0	34,9
Soběslav	22 022	31	2	67,9	10,4	709,7	1,9	63,0	33,1
Strakonice	44 781	69	2	78,0	8,3	649,0	2,2	59,2	52,1
Tábor	80 197	79	6	80,0	12,7	1 015,2	3,6	71,4	44,9
Trhové Sviny	17 575	16	3	38,9	28,3	1 098,4	5,1	62,9	26,9
Třeboň	25 145	25	3	46,7	21,5	1 005,8	1,8	55,4	35,2
Týn nad Vltavou	13 798	14	1	52,6	18,7	985,6	4,2	60,2	60,2
Vimperk	17 703	21	1	33,1	25,5	843,0	5,0	45,0	45,0
Vodňany	11 053	17	2	61,7	10,5	650,2	2,6	73,3	60,2

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

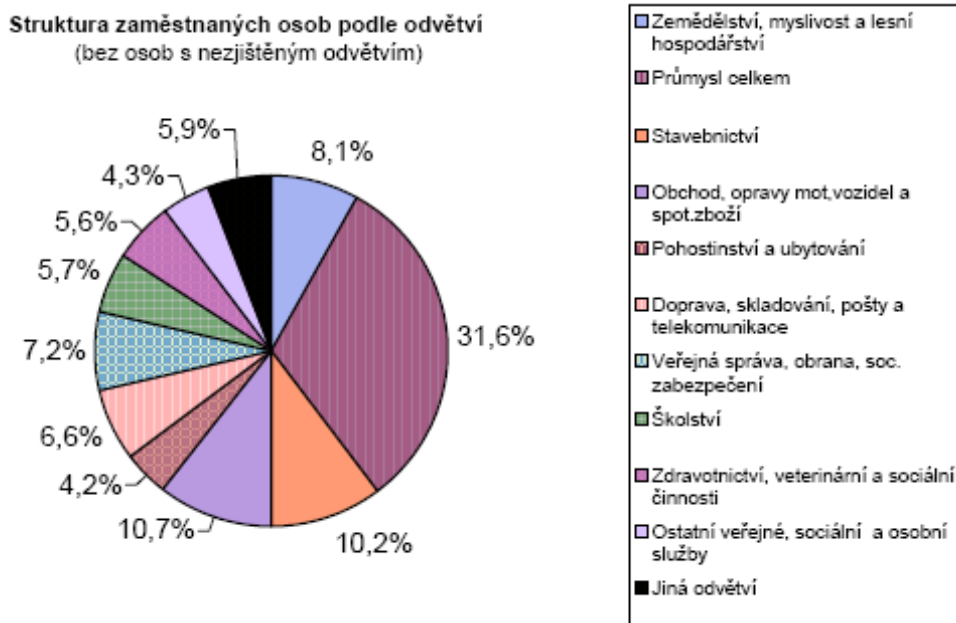
Příloha č. 36: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatelstva v Jihočeském kraji a ve vybraných městech za období 1869 – 2004

Rok	Počet obyvatel kraje	Počet obyvatel ve městě						
		České Budějovice	Tábor	Písek	Strakonice	Jindřichův Hradec	Český Krumlov	Prachatice
1869	682 795	19 424	10 339	10 565	8 327	12 294	7 278	4 911
1880	722 354	26 247	11 251	12 156	9 246	12 314	8 256	5 682
1890	686 015	32 366	12 652	12 550	8 733	12 032	9 069	5 363
1900	735 491	45 778	15 155	15 313	8 789	12 836	9 602	5 573
1910	753 013	55 099	17 495	17 273	8 715	13 602	9 693	5 779
1921	737 300	57 869	18 204	18 080	9 001	12 788	9 432	5 482
1930	719 034	59 477	19 425	18 658	11 398	13 591	10 207	5 926
1950	550 876	56 132	23 696	20 560	12 056	12 080	8 827	5 130
1961	573 713	64 661	24 528	21 228	14 297	12 621	9 294	5 381
1970	577 543	76 699	27 181	23 713	17 478	14 675	10 430	7 100
1980	613 171	88 448	31 867	28 104	21 731	19 923	13 776	10 354
1991	622 889	97 243	36 342	29 550	24 705	21 822	14 108	11 805
2001 ¹⁾	625 267	97 339	36 557	29 796	23 800	22 695	14 443	11 843
2004 ¹⁾	625 712	94 622	36 013	29 801	23 347	22 666	13 942	11 789

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

¹⁾ včetně cizinců s dlouhodobým pobytem

Příloha č. 37: Struktura zaměstnaných osob Jihočeského kraje podle odvětví (bez osob s nezjištěným odvětvím – SLDB 2001)

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 38: Dlouhodobý vývoj domovního a bytového fondu Jihočeského kraje za období 1970 – 2001

Domy	Roky			
	1970	1980	1991	2001
Domy celkem	125 098	133 567	135 905	147 970
trvale obydlené	112 419	113 807	110 044	111 544
z toho rodinné	99 312	99 106	95 142	98 148
neobydlené	12 679	19 760	25 861	36 426
z toho sloužící k rekreaci	2 589	13 006	15 534	23 151
Podíl domů vybavených (v %):				
plynem ze sítě	3,2	4,8	7,7	32,0
veřejným vodovodem	40,2	53,8	67,0	75,9
přípojkou na kanalizaci	36,0	43,4	50,4	61,7
Byty celkem	190 823	232 798	252 980	279 892
trvale obydlené	179 403	206 499	220 802	231 281
neobydlené	11 420	26 299	32 178	48 611
Z toho:				
obydlené přechodně	-	-	-	8 073
sloužící k rekreaci	2 625	13 436	15 658	23 851
nezpůsobilé k bydlení	1 160	1 754	2 644	3 780
Počet osob				
na 1 trvale obydlený byt	3,22	2,97	2,80	2,68
na 1 obytnou místnost (8 a více m ²)	1,56	1,22	1,03	0,97

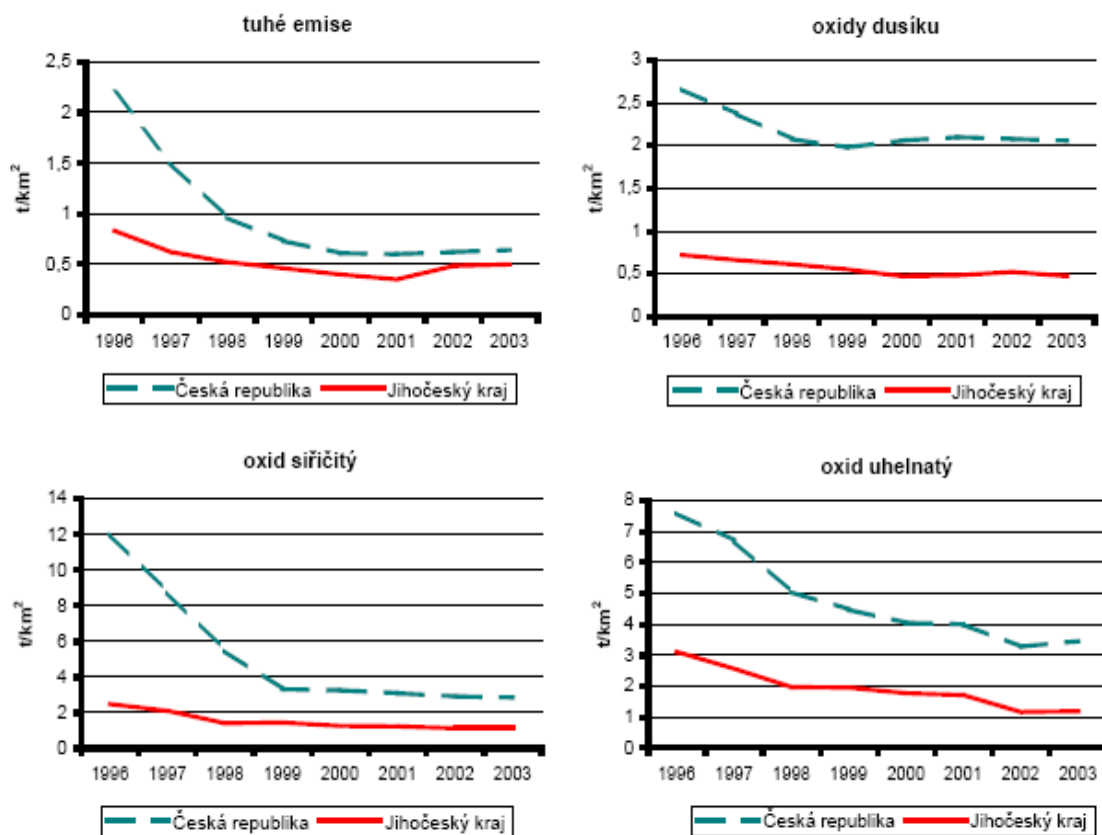
Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 39: Bytová výstavba Jihočeského kraje za rok 2004

	2000	2001	2002	2003	2004
Zahájené byty	2 194	2 302	2 717	2 374	2 567
z toho v rodinných domech	1 023	1 299	1 334	1 414	1 386
Rozestavěné byty k 31. 12.	10 398	11 053	12 212	13 257	13 835
z toho v rodinných domech	5 578	5 983	6 419	6 936	7 340
Dokončené byty	1 502	1 819	1 900	1 460	2 193
z toho v rodinných domech	691	764	898	916	987
Dokončené byty na 100 zahájených bytů	68,5	79,0	69,9	61,5	85,4
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2,4	2,9	3,0	2,3	3,5
Průměrná obytná plocha dokončeného bytu v m ²	71,0	68,0	66,6	76,1	66,8
z toho bytu v rodinných domech	98,2	96,5	93,8	91,3	95,2

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 40: Vývoj měrných emisí základních znečišťujících látek

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, 2004

Příloha č. 41: Registrované subjekty podle počtu zaměstnanců v Jihočeském kraji

	2000	2004	Průměrná roční změna (%)	Struktura v roce 2004 (%)
Registrované subjekty celkem	122 996	142 796	3,8	100,0
v tom s počtem zaměstnanců:				
neuveдено a bez zaměstnanců	105 622	126 275	4,6	88,4
1 až 5	12 170	11 212	-2,0	7,9
6 až 19	3 316	3 290	-0,2	2,3
20 až 49	1 123	1 233	2,4	0,9
50 až 99	412	450	2,2	0,3
100 až 249	231	218	-1,4	0,2
250 až 499	68	69	0,4	0,0
500 a více	54	49	-2,4	0,0

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

Příloha č. 42: Hosté v lázeňských ubytovacích zařízeních v Jihočeském kraji

	2000	2001	2002	2003	2004	Index 2004/2000
Počet příjezdů hostů	17 149	18 269	16 706	21 945	24 183	141,0
v tom:						
Česká republika	14 903	14 589	14 373	18 673	21 538	144,5
zahraniční hosté	2 246	3 680	2 333	3 272	2 645	117,8
Počet přenocování	284 832	307 432	301 034	365 190	421 376	147,9
v tom:						
Česká republika	253 895	267 501	268 054	325 918	387 266	152,5
zahraniční hosté	30 937	39 931	32 980	39 272	34 110	110,3
Průměrná doba pobytu (dny)	17,6	17,8	19,0	17,6	17,4	¹⁾ -0,2
z toho zahraniční hosté	14,8	11,9	15,1	13,0	12,9	¹⁾ -1,9

Zdroj: ČSÚ, Krajská reprezentace České Budějovice, 2005

¹⁾ rozdíl 2004 – 2000